BKT
BANKA KOMBETARE TREGTARE

The Banker
Bank of the Year 2020
KOSOVO

Raporti Vjetor 2020

01
Rreth BKT-së

02
Misioni, Vizioni dhe
Vlerat Themelore

03
BKT Kosova,
të Arriturat

04
Përgjegjësia Sociale
e Korporatës

05
Çmimi nga
The Banker

06
Kryetari i Holdingut,
Kryesuesi i Bordit dhe
Kryeshefi Ekzekutiv

07
Bordi i Drejtorëve

08
Menaxhmenti i Lartë

09
Grupi i Bankingut
Individual

10
Covid 19 - Ndikimi
në BKT

11
Grupi i Bankingut të
Korporatave
dhe Bizneseve

12
Grupi i Thesarit,
Institucioneve Financiare
dhe Bankingut Privat

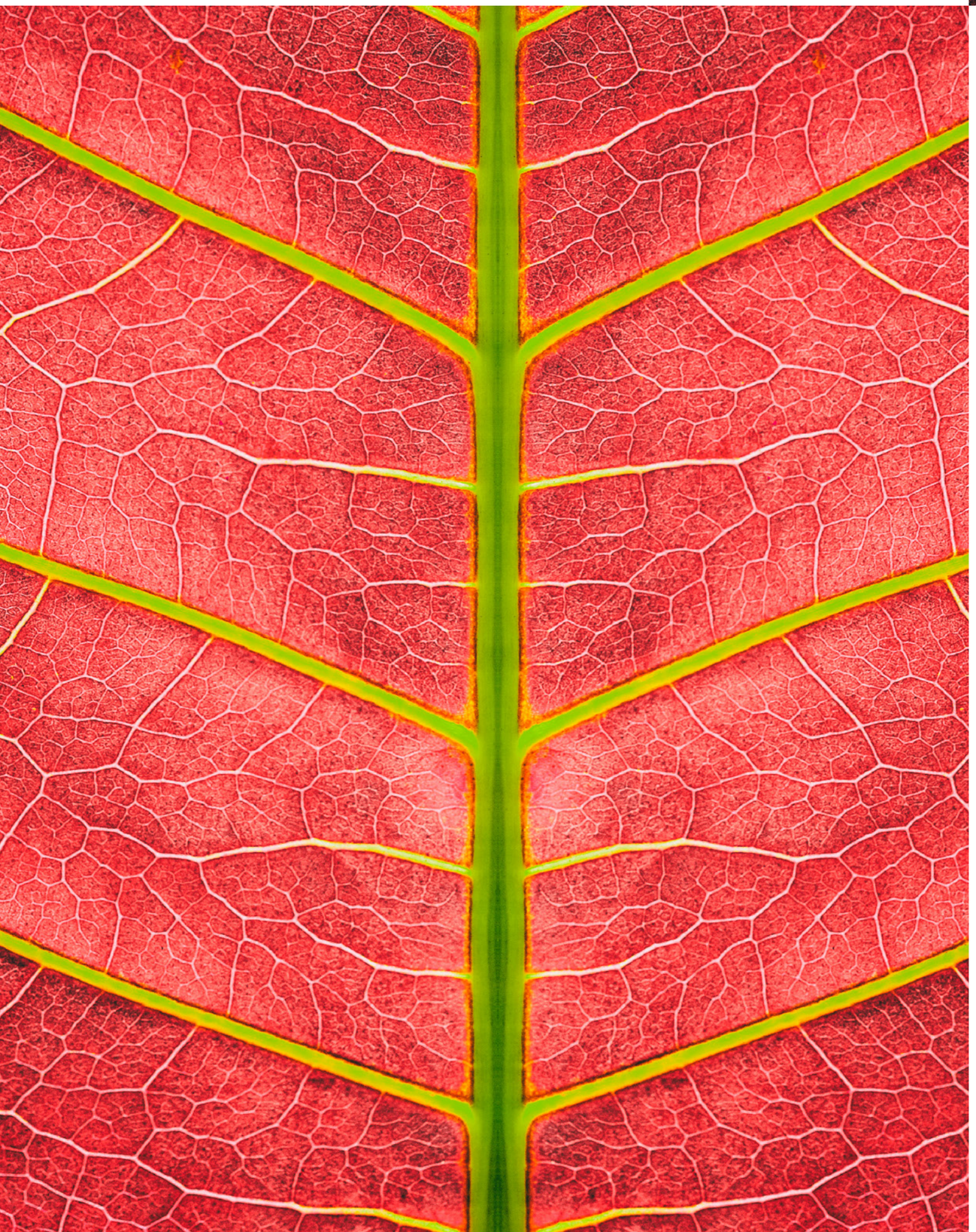
13
Grupi i Menaxhimit të Kredive
dhe Çështjeve Ligjore

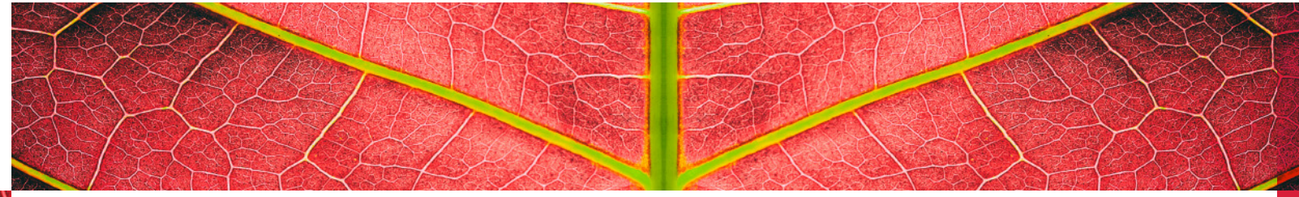
14
Grupi i Menaxhimit
të Riskut

15
Burimet Njerëzore
dhe Trajnimet

16
Të Dhënat e
Audituara Financiare

Histori e madhe që formëson të ardhmen

Rrënjët e Bankës Kombëtare Tregtare janë themeluar më 29 nëntor 1925 me krijimin e degës së parë në ndërtesën historike në Durrës që përfaqëson institucionin më të vjetër financiar në Shqipëri.

BKT, me emrin që e mban sot, u themelua në janar 1993 nga ndërmarrja e përbashkët e Bankës Tregtare Shqiptare me Bankën Kombëtare të Shqipërisë. BKT u regjistrua si aksionar në vitin 1997 dhe sot është banka më e madhe dhe më e vjetër në Shqipëri. BKT përfundoi procesin e saj të privatizimit në vitin 2000 dhe më 30 qershor 2009 Çalık Holding u bë aksionari i vetëm i BKT-së.

Duke pasur një strukturë të konsoliduar të kapitalit dhe me përparësi të shumta dhe dinamike konkurruese, BKT filloi një fazë të re të rritjes dhe suksesit të qëndrueshëm. Duke qenë banka më e vjetër dhe ofruesi i parë i shërbimeve financiare në vend, BKT ka përvojë të rrënjosur thellë, njohuri të detajuara lokale, një kulturë të fortë korporate dhe një qasje më inovative për ta përkrahur vizionin e saj.

BKT, hapi degën e saj të parë në Kosovë, përkatësisht, në nëntor 2007, disa muaj përpara shpalljes së Pavarësisë së Kosovës (17 shkurt 2008).

BKT solli përvojën dhe trashëgiminë e saj të gjatë, në këtë vend të porsalindur. Që nga ai moment, BKT dhe Kosova vazhduan të rriten së bashku dhe ta ndihmojnë njëra-tjetrën të përparojnë. Me përkushtim maksimal, duke filluar me personel prej 11 personash, Banka Kombëtare Tregtare zgjeroi rrjetin e saj në 16 qytete të Kosovës duke u pozicionuar më pranë klientëve me 26 degë dhe agjenci dhe në të njëjtën kohë duke rritur numrin e të punësuarve në 389.

Më 30 prill 2018 Banka Kombëtare Tregtare Dega në Kosovë, ndryshoi statusin e saj nga degë e një banke të huaj në një në një bankë subjekt të varur? Tani, ajo është bankë e licencuar nga Banka Qendrore e Republikës së Kosovës, me ndryshimin e statusit, banka ndryshoi emrin e saj nga Banka Kombëtare Tregtare Dega në Kosovë në Banka Kombëtare Tregtare Sh. A. Kosovë.

BKT Kosova është vlerësuar me çmimin prestigjioz Banka e Vitit 2020 për Kosovën nga The Banker, e cila është revistë financiare që publikohet nga The Financial Times.

Duke shënuar rritjen më të lartë gjatë tri viteve të fundit në Kosovë dhe duke marrë parasysh rritjen dhe zhvillimin e fortë, cilësor dhe premtues gjatë vitit 2020, suksesi i BKT Kosova u njoh ndërkombëtarisht. BKT Kosova operon me një përqendrim të fortë në bankingun ndërkombëtar dhe partneritetet globale, si dhe në përmirësimin e shërbimit të saj ndaj klientëve me qëllim që të sigurojë qasje në shërbime bankare për të gjitha kategoritë e klientëve: Individët, korporatat, NVM-të dhe mikro-ndërmarrjet. BKT Kosova është një nga bankat me rritjen më të shpejtë në tregun e Kosovës dhe ka ritmin më të shpejtë dhe më inovativ të digjitalizimit në industrinë bankare të vendit.

Misioni

Të kontribuojmë në rritjen e standardeve të jetesës duke përdorur talentet dhe energjinë tonë për të zhvilluar zgjidhje që u shtojnë vlerë jetëve të njerëzve, duke u ofruar njerëzve qetësi, komoditetet dhe mundësi në sektorin bankar.

Vizioni

Të rritemi dhe të bëhemi bankë udhëheqëse në Kosovë duke shtuar vlerë për çdo jetë që prekim në secilën prej fushave tona të veprimit, me ekipe të besueshme dhe të fuqizuara nga shpirti ynë inovativ dhe ndërmarrës.

Vlerat Themelore dhe Parimet e Punës

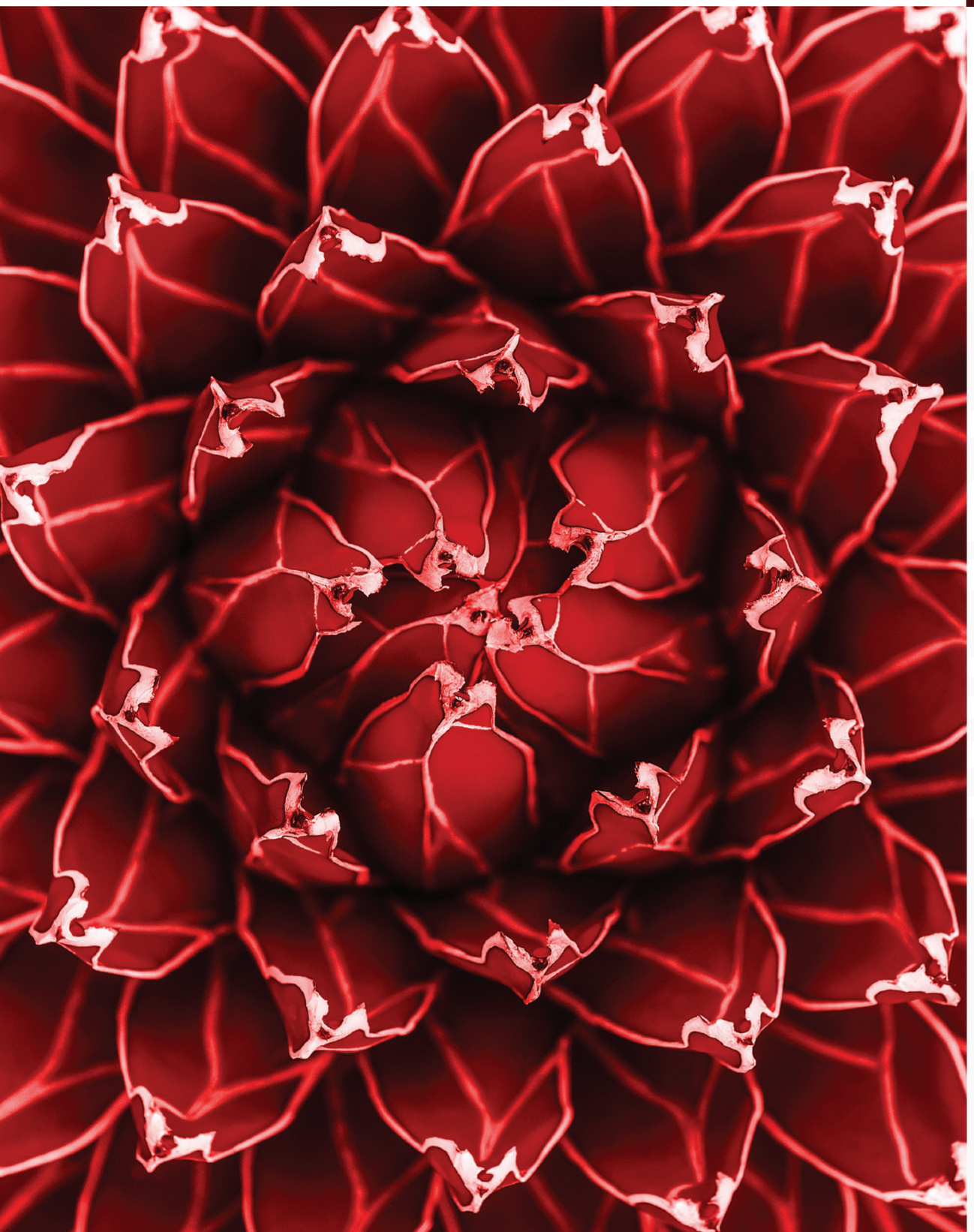
Njerëzit tanë udhëhiqen nga vlerat themelore dhe parimet kryesore të punës si më poshtë:

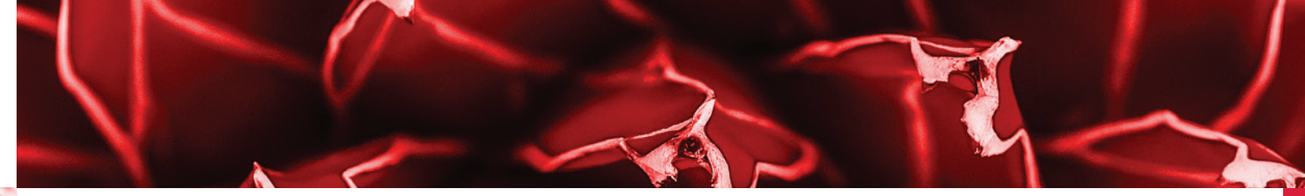
Vlerat Themelore:

- *Drejtësia*
- *Të punojmë me zemër*
- *Reputacioni*
- *Orientim njerëzor*
- *Inovacioni*
- *Shkathtësia*
- *Qëndrueshmëria*
- *Integriteti*
- *Besueshmëria*
- *Transparenca*

Parimet e Punës:

- *Puna ekipore*
- *Llogaridhënia*
- *Komunikimi i hapur*
- *Cilësia*
- *Efikasiteti*
- *Fokusi tek klienti*

1925
Dega e Parë

Dega e parë hapet
në Durrës

1926
Degë të reja

Hapen degët e
Shkodrës dhe Vlorës

1993
Themelimi i BKT-së

BKT themelohet pas bashkimit
të BTSH dhe BKSH

1997
Shoqëri aksionare

BKT shndërrohet në
Shoqëri Aksionare

2000
Privatizimi

BKT përfundon procesin
e privatizimit

2007
BKT Kosova

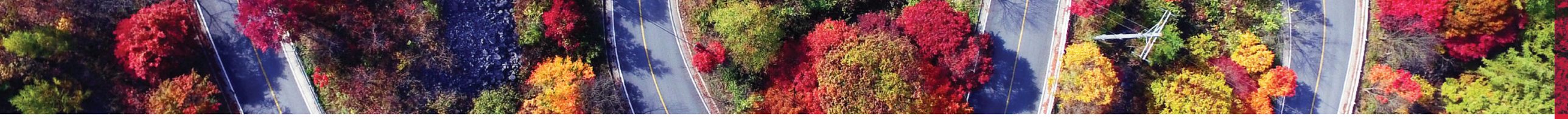
BKT themelohet në Kosovë
si Degë e BKT Shqipëri

2009
Çalik

Çalik blen 100%
të aksioneve

2018
BKT Kosova

BKT Dega Kosovë
shndërrohet në Bankë

Dega e parë e Bankës Kombëtare Tregtare u themelua në Durrës më datë 29 nëntor 1925, në godinën historike ku sot ndodhet Dega e BKT në Durrës. Godina në të cilën ndodhet kjo degë e BKT-së përfaqëson aktualisht institucionin financiar shqiptar më të vjetër në vend. Më 1 nëntor 1926 dhe 15 nëntor 1926 u hapën respektivisht degët e Shkodrës dhe të Vlorës.

Banka Kombëtare Tregtare me emërtimin që ka sot u themelua në janar 1993, nga bashkimi i Bankës Tregtare Shqiptare (BTSH) dhe Bankës Kombëtare të Shqipërisë (BKSH). Ndërkohë sot BKT është banka më e madhe e dhe më e vjetër tregtare në Shqipëri. Aktivet dhe pasivet nga aktivitetet e këtyre subjekteve iu transferuan llogarive të BKT-së që prej formimit të saj.

Banka Kombëtare Tregtare u krijua si Shoqëri Aksionere në korrik 1997 me një kapital prej 2.7 miliardë Lekësh.

BKT-ja përfundoi procesin e privatizimit në vitin 2000. Parlamenti shqiptar aprovoi me 6 korrik 2000 kontratën e shitjes ndërmjet Ministrisë së Financave nga njëra anë dhe Konsorciumit të Investitorëve Ndërkombëtare (60% e aksioneve), Korporata Ndërkombëtare Financiare (20%) dhe Banka Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim (20%) nga ana tjetër. Kalimi i pronësisë u bë efektiv me 17 Tetor 2000. Aksionerët e rinj derdhën 10 milionë dollarë, duke rezultuar në një kapitalizim të fuqishëm të bankës. Nën drejtimin e aksionerëve të rinj dhe menaxhimit të ri, të përbërë thuajse terësisht nga një staf i huaj me eksperiencë të gjerë ndërkombëtare, BKT-ja ndërmori transformime rrënjësore në 2001, për ndërtimin e infrastrukturës dhe ristrukturimin e çdo aspekti operacional të bankës duke filluar që nga personeli, procedurat e deri tek infrastruktura e teknologjisë së informacionit dhe shndërrimin e burimeve të veta njerëzore në një skuadër të re e dinamike profesionistësh të angazhuar për të arritur nivele përsosmërie. Viti 2006 filloi me një faqe të re për BKT. Me të marrë aprovimin nga Banka e Shqipërisë dhe vendimin e posaçëm gjyqësor, me 9 Qershor 2006 u miratua transferimi i aksioneve që konsistonte në kalimin e 60% + 2 të aksioneve të BKT në favor të Çalik-Seker Konsorsiyum Yatirim A.S.

Pas vendosjes për zgjerim edhe ne Kosovë, numri i degëve ne Kosovë arrin në 27, duke e bërë BKT-në bankën shqiptare më të madhe në rajon.

Më 30 Qershor 2009, Çalik Financial Services blen pjesën e aksioneve të Korporatës Ndërkombëtare Financiare (IFC) dhe Bankës Europiane për Rindërtim dhe Zhvillim duke u bërë në këtë mënyrë aksionerja e vetme e BKT me 100% të aksioneve.

Gjatë viteve 2006 – 2011 BKT, me performancën e arritur merr një seri vlerësimesh kombëtare dhe ndërkombëtare, ndër të cilat disa herë rresht si “Banka më e mirë e vitit” në Shqipëri, Banka më e mirë, ndër bankat e nivelit të mesëm, në Europën Juglindore” duke kulmuar me vlerësimin si “Banka më e mirë e vitit në Europën Juglindore në vitin 2009”. Njëkohësisht për dy vite rresht, BKT vlerësohet me notën AAA (Alb) nga instituti prestigjioz JCR- ER. Në të njëjtën kohë Banka e Shqipërisë për të tretën herë dhe për të pestin vit rradhazi vlerëson BKT me notën 1- Strong sipas Sistemit të Vlerësimit Bankar CAMELS duke konstatuar në këtë mënyrë rritjen akoma më të madhe të besueshmërisë dhe qëndrueshmërisë së BKT në sistemin bankar shqiptar. Njëkohësisht revista prestigjioze e sektorit bankar The Banker, pjesë e Financial Times, vlerëson 2 vite rresht (2010 dhe 2011) BKT-në si bankën e vitit në Shqipëri.

Prej 2011, BKT vazhdoi të rrisë pjesën e saj të tregut në çdo segment të shërbimeve bankare duke u bërë kështu dhe banka më e madhe në vend përveçse më e vjetra. EMEA Finance dhe Euromoney e vlerësuan BKT si Banka më e mirë në Shqipëri për vitin 2012, ndërsa JCR-ER e vlerësoi me notën AA(Alb) për Qeverisjen e Korporatave. Viti 2013 ishte viti më i suksesshëm për BKT pasi ajo mundi të fitojë të tre çmimet më prestigjoze të sektorit bankar duke u shpallur Banka më e mirë në Shqipëri nga EMEA Finance, Euromoney dhe The Banker, ndërsa Drejtori i Përgjithshem i BKT fitoi çmimin “CEO i Vitit në Europë” nga EMEA Finance. Sukses ky që u përsërit në vitin 2014 duke fituar përsëri jo vetëm tre çmimet e mëdha por edhe çmimin për Përgjegjshmërinë Sociale të Korporatës nga EMEA Finance dhe notën AAA(Alb) për Qeverisjen e Korporatave nga JCR. Viti 2015 është viti i 90 i veprimtarisë financiare të BKT.

Më datën 30 Prill, 2018, Banka Kombëtare Tregtare Dega në Kosovë ndryshon statusin e saj nga Degë e Bankës së huaj në Bankë Shoqëri Aksionare. Me ndryshimin e statusit Banka ka ndryshuar edhe emrin nga Banka Kombëtare Tregtare Dega në Kosovë në Banka Kombëtare Tregtare Kosovë SH.A.

Ne fokusohemi në ndërtimin e një bote më të mirë

Banka Kombëtare Tregtare Sh.A është e angazhuar në shumë projekte që lidhen me mjedisin, komunitetin dhe përgjegjësinë sociale, në mënyrë që të japë kontribut në shoqëri, si dhe të krijojë vlerë për vendin duke ofruar produkte dhe shërbime cilësore dhe duke krijuar mundësi për punësim.

Përshkrimi i konceptit të përgjegjësisë sociale të BKT-së bazohet në parimin "Kontribuoni për shoqërinë". Nga kjo pikëpamje, BKT e përkrah drejtpërdrejt ose tërthorazi mjedisin, artet e ndryshme, aktivitetet sportive dhe arsimore.

Instrumentet më të rëndësishme të përgjegjësisë sociale të BKT-së janë sponsorizimet dhe aktivitetet e ndryshme të bamirësisë që i pasqyrojnë vlerat e institucionit ndaj shoqërisë dhe punonjësve.

Për nder të Ditës së Dhurimit të Gjakut, më 14 qershor 2020, BKT Kosova në bashkëpunim me Qendrën Kombëtare të Transfuzionit të Gjakut, vijoi dhurimin e gjakut, që tashmë është traditë disa vjeçare e bankës.

BKT vazhdon të jetë përkrahëse e veprimeve që në qendër kanë individin dhe mbështetjen e tij në komunitet. Niveli i lartë i pjesëmarrjes së punonjësve të bankës në aktivitetin e dhurimit të gjakut dhe vullneti i tyre për të kontribuar në shëndetin e të tjerëve vërteton vazhdimisht se përqendrimi ynë duhet të jetë krijimi i ndikimit pozitiv në shoqëri.

“Gjaku yt shpëton jetë” është pjesë e programit të bankës për përgjegjësi sociale, i bazuar në parimin “Kontribuo për shoqërinë”, që i adresohet mbështetjes së Bankës Kombëtare Tregtare ndaj veprimtarive bamirëse.

Mbështetja dhe përkujdesja ndaj personave me nevoja të veçanta në Kosovë tashmë ka marrë kahun e dëshirueshëm, ndërsa ka shumë organizata të cilat ndihmojnë dhe përkujdesen për personat që kanë nevojë për një përkujdesje të veçantë. BKT Kosova ka nënshkruar marrëveshje bashkëpunimi me shoqatën 'Autizmi' me seli në Prishtinë, për mbështetje financiare për trajtimin e fëmijëve me autizëm në periudhë 12 mujore.

Këtë mbështetje e ka mirëpritur edhe shoqata, 'Autizmi' e cila falënderon Bankën Kombëtare Tregtare për mbështetjen, ndërsa shpresojnë se shembullin e bankës BKT do ta marrin edhe të tjerët, njerëzit e vullnetit të mirë e kushdo tjetër për të mbështetur fëmijët me autizëm të cilët kanë nevojë të ndihen komod dhe pjesë e shoqërisë.

BKT Kosova gjithmonë e gatshme në përkrahje të tenisit në Kosovë. BKT ka qenë sponsori kryesor i turneut për femra të moshës së rritur "Ladies Open 2020", organizuar nga Federata e Tenisit e Kosovës. Turneu u mbajt në fushat e tenisit në periudhën 30 korrik deri më 02 gusht 2020.

BKT Kosova është e përkushtuar të kontribuojë në shoqëri, duke vepruar në mënyra të ndryshme, për të ndikuar pozitivisht në jetën e çdo qytetari.

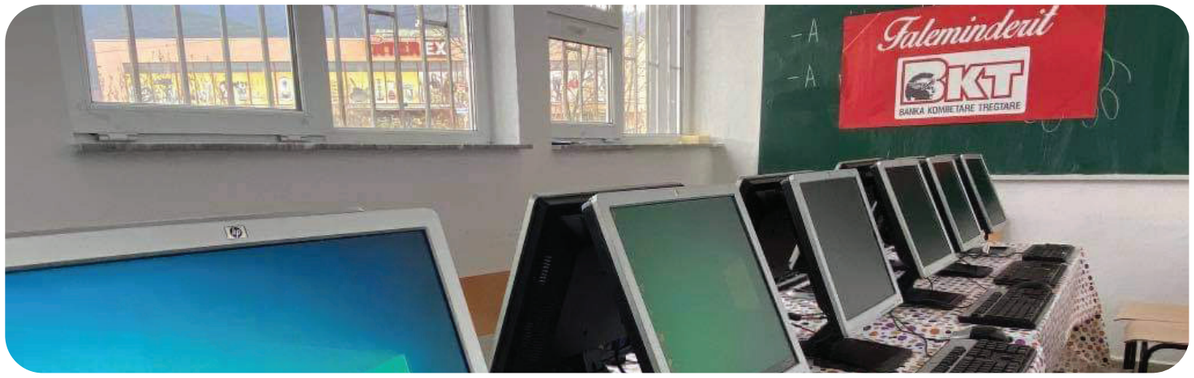
Promovimi, respektimi dhe mbrojtja e të drejtave të personave me sindromën Down në Kosovë dhe familjarëve të tyre është misioni i Shoqatës Down Syndrome Kosova, e cila vazhdon të kërkojë mbështetje për shërbimet që ofrojnë, e së fundi kësaj thirrjeje i është përgjigjur me plot mirëkuptim BKT Kosova për t'u dalë në ndihmë në vazhdimin e ofrimit të shërbimeve terapeutike për fëmijë të diagnostikuar me sindromën Down.

Gjithashtu, BKT Kosova ka ndihmuar këtë shoqatë duke blerë produkte që fëmijët me Sindromë Down i përgatitën, në këtë mënyrë duke i dhënë mbështetje financiare Shoqatës "Down Syndrome Kosova".

Këtë mbështetje e ka mirëpritur edhe Shoqata 'Down Syndrome Kosova' e cila falënderon Bankën Kombëtare Tregtare për mbështetjen, ndërsa shpresojnë se shembullin e kësaj banke do ta marrin edhe të tjerët, qytetarët e vullnetit të mire, bizneset apo kushdo tjetër.

Dhurimi i 15 kompjuterëve për Shkollën Fillore dhe të Mesme të Ulët "Besim Nrecaj" është pranuar shumë pozitivisht nga kjo shkollë e cila ka pasur nevojë të madhe për një Kabinet Informatik kompjuterik ku nxënësit e kësaj shkolle do të jenë në hap me kohën e zhvillimit të teknologjisë së informacionit dhe do të lehtësojë punën metodike e didaktike të mësim-nxënies.

Çmimi nga The Banker

BKT Kosova është vlerësuar me çmimin prestigjioz Banka e Vitit 2020 për Kosovën nga The Banker, e cila është revistë financiare e publikuar nga The Financial Times.

Pasi ka shënuar ritmet më të larta të rritjes gjatë tri viteve të fundit radhazi në Kosovë, dhe duke marrë parasysh rritjen dhe zhvillimin e fortë, cilësor dhe premtues gjatë vitit 2020, suksesi i BKT Kosova u njoh ndërkombëtarisht. BKT Kosova operon me përqendrim të fuqishëm në bankingun ndërkombëtar dhe partneritetet globale, si dhe në përmirësimin e shërbimit të saj ndaj klientëve me qëllim që të sigurojë qasje në shërbime bankare për të gjithë dhe nga kudo, si për bizneset ashtu edhe për individët.

Duke komentuar për çmimin e pranuar, z. Suat Bakkal, Kryeshefi Ekzekutiv i BKT Kosova, thotë, “Suksesi ynë është i bazuar në aftësinë tonë për ta përkrahur ekonominë e Kosovës, si bankë universale, me një larmi të plotë të zgjidhjeve bankare të nivelit botëror, si për bizneset ashtu edhe për individët. BKT Kosova është një nga bankat me rritjen më të shpejtë në tregun e Kosovës dhe mban ritmin më të shpejtë dhe më inovativ të digjitalizimit në industrinë bankare të vendit ”.

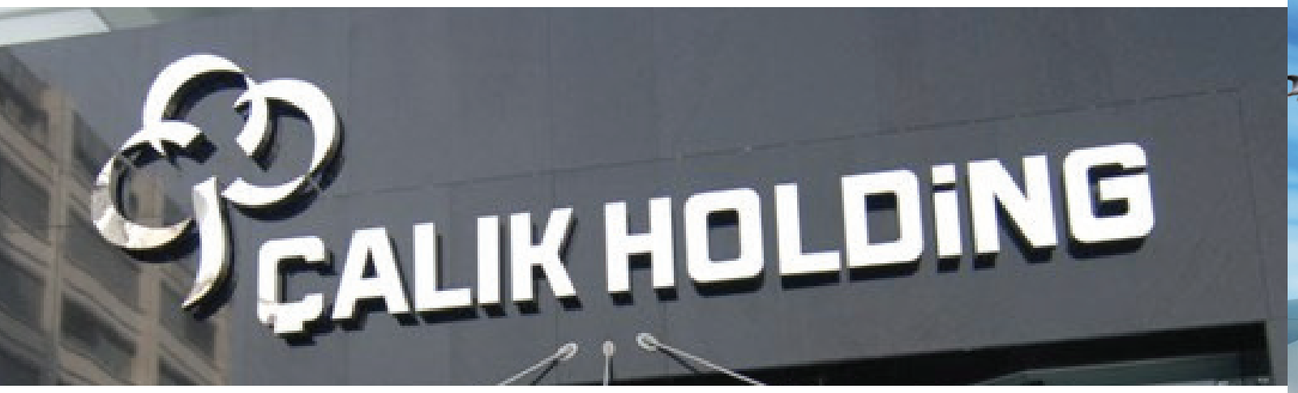
Për shkak të rrethanave të krijuara nga pandemia, ngjarja e shpërndarjes së çmimeve nga The Banker, u zhvillua përmes një video konference të organizuar më 2 dhjetor 2020, ku Z. Bakkal mori pjesë dhe e pranoi çmimin për BKT Kosova. Ndërsa u shpall çmimi, Z. Bakkal vuri në dukje se, “BKT Kosova është e nderuar ta fitojë çmimin Banka e Vitit në Kosovë, në një vit të mbushur me sfida të sjella nga COVID-19. Çmimi në vetvete është dëshmi e punës së madhe të bërë nga kolegët e mi të të gjitha niveleve në organizatën tonë. Secili prej nesh ka qenë shumë i përqendruar në përkrahjen e strategjisë sonë të transformimit të bankës në një institucion të përqendruar te klientët, veçanërisht gjatë kohërave të vështira të sjella nga pandemia. Qëllimi ynë kryesor është të ofrojmë mundësi të shërbimeve bankare kudo, në çdo kohë dhe për të gjithë. Banka jonë do të vazhdojë të japë përfitime reale për klientët, kolegët dhe aksionarët tanë."

Rreth The Banker:

The Banker është burim i besuar i informacionit bankar që nga viti 1926. The Banker ka përvojë prej më shumë se 90 vitesh të mbulimit të shërbimeve bankare nga Rënia e Wall Street në vitin 1929 deri në krizën financiare të vitit 2008 me të njëjtin reputacion për saktësinë, autoritetin dhe integritetin. The Banker përpiqet të stimulojë dhe informojë, duke ofruar një vështrim të pashembullt me një gamë të gjerë të lajmeve, tipareve, analizave dhe intervistave dhe mbulimin e detajuar të të gjitha çështjeve kryesore me të cilat përballet sektori financiar.

Rreth BKT Kosova:

BKT Kosova operon në tregun e Kosovës që nga viti 2007. Deri në vitin 2018 banka operonte si degë e BKT Albania, ndërsa në prill 2018 banka ndryshoi statusin e saj nga Degë e Bankës së Jashtme në Bankë subjekt të varur dhe renditet si një nga bankat me rritjen më të shpejtë në industrinë bankare të Kosovës. BKT ka krijuar mundësi dhe zgjidhje të shumta bankare inovative dhe moderne, si dhe një larmi produktesh bankare konkurruese. BKT Kosova është e përkushtuar t’u shërbejë të gjitha kategorive të klientëve: Individët, korporatat, NVM-të dhe mikro-ndërmarrjet, ndërsa është e përqendruar fuqimisht në njohjen si partner bankar global. Për BKT-në rritje do të thotë të përjetosh ndryshime dhe t'u përshtatesh zhvillimeve të reja në çdo fushë, prandaj, banka vazhdimisht pranon zhvillimet më të fundit teknologjike në botën financiare duke investuar në trendet më të reja.

AHMET ÇALIK

Kryetar i Çalik Holding

E themeluar nga Ahmet Çalık në vitin 1981, Çalık Holding operon në disa sektorë: energji elektrike, ndërtimtari, prona të patundshme, tekstil, miniera, financa, në sektorin e telekomunikimeve dhe atë digjital. Me veprimtaritë e shpërndara në 28 vende që shtrihen në rajonin e Azisë Qendrore, Ballkanit, Lindjes së Mesme dhe Afrikës së Veriut (MENA).

Çalık Holding dallohet si lojtar i rëndësishëm në Turqi dhe madje në të gjithë botën me kompanitë e saj; në sektorin e energjisë me Çalık Enerji; në kërkimin e naftës me Çalık Petrol; në shpërndarjen e energjisë elektrike me YEDAŞ, YEPAŞ, KEDS në partneritet me Limak, ARAS EDAŞ dhe ARAS EPAŞ në partneritet me Kiler; në sektorin e ndërtimit me Gap İnşaat dhe Çalık Gayimenkul; në miniera me Lidya Madencilik dhe Polimetal Madencilik; në tekstil me Çalık Denim dhe Gap Pazarlama; në financa me Aktif Bank, BKT Albania (Banka Kombëtare Tregtare) dhe BKT Kosova (Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a); në telekomunikim me Albtelecom dhe në transformimin digjital me Çalık Dijital.

Gjatë gjithë veprimtarisë në të gjithë botën, Çalık Holding është e njohur për reputacionin e besueshëm, strukturën e fortë financiare dhe bashkëpunimin afatgjatë me kompani tjera ndërkombëtare. Ajo zhvillon modele inovative afariste dhe përparon në linjat e saj të biznesit me rritje të qëndrueshme. Çalık Holding, në përpjekje për të shtuar vlerë të përhershme në jetën e njerëzve kudo ku operon, përqendrohet në digjitalizimin e proceseve të saj afariste, shërbimeve dhe produkteve të zhvilluara me Industrinë 4.0, Shoqërinë 5.0 dhe qasjet e qëndrueshmërisë të cilat i ka përqafuar.

MEHMET USTA

Mesazhi i Kryesuesit

Mjediset sociale dhe ekonomike janë bërë gjithnjë e më sfiduese për shkak të efekteve të pa-precedent të pandemisë COVID-19. Efektet jo vetëm që po shkaktojnë rreziqe në sistemin shëndetësor dhe në ekonomi, por po e godasin edhe organizimin shoqëror dhe funksionimin e individëve. Rutina po ndryshon, po kështu edhe jeta, dhe industria bankare nuk bën përjashtim nga kjo.

Duke marrë parasysh rrethanat e dhëna, misioni i bankës mbetet në radhë të parë ofrimi i qetësisë për njerëzit, dhe ofrimi i komoditetit dhe mundësive në sektorin bankar. Bankingu duhet të jetë i lehtë dhe prandaj BKT Kosova qëndron sa më afër klientëve, duke e bërë shërbimin bankar të qasshëm dhe fleksibil në çdo kohë duke përdorur platforma online që e përbëjnë vlerën themelore të menaxhimit të marrëdhënieve me klientët, veçanërisht në kohëra si kjo.

Për ta ruajtur më tej këtë qëndrim, BKT Kosova ka përvetësuar përparësitë e saj konkurruese duke sjellë zgjidhjet më të fundit në treg, kryesisht të dedikuara për optimalizimin e shërbimeve që përdoren nga klientët dhe optimalizimin e proceseve të brendshme që ndihmojnë në kursimin e kostos dhe rritjen e numrit të klientëve për bankën.

Pavarësisht situatës së pandemisë, BKT Kosova ka arritur ta ruajë një nivel shumë të mirë likuiditeti, rritje të shëndetshme dhe kapital të fortë. BKT Kosova ka arritur ta ketë rritjen më të madhe të indikatorëve kryesorë në të gjithë sektorin në Kosovë. Viti 2020 ishte vit që ka karakterizuar suksesin e BKT Kosova, pra pas një kohe të gjatë që e ka ruajtur renditjen si e 5-ta sa i përket pjesës së tregut, BKT Kosova në vitin 2020 për herë të parë u rendit e 4-ta për nga madhësia e aseteve në treg, dhe i njëjti trend i rritjes së përshpejtuar dhe të shëndetshme është parashikuar dhe përkrahur nga Bordi i Drejtorëve.

Që banka të mund t'i përgjigjet tregut dhe tendencave globale drejt digjitalizimit dhe për t'iu përgjigjur më mirë krizës së shkaktuar nga Covid-19, janë bërë shumë investime dhe përmirësime të proceseve gjatë vitit 2020. Këto aktivitete u drejtuan kryesisht në zbatimin e planeve strategjike të digjitalizimit të mëtejshëm të bankës, përmirësimin e përvojës së klientëve, rritjen në maksimum të aftësive të bankës dhe transformimin e mënyrës së funksionimit të bankës. Prandaj, banka ka investuar vazhdimisht gjatë vitit 2020 dhe i njëjti trend i rritur parashihet të vazhdojë edhe gjatë vitit 2021, shoqëruar me trajnimin e fuqisë punëtore të bankës të cilët pritet t'i tejkalojnë pritjet e klientëve nga banka.

Duke marrë parasysh të gjitha arritjet dhe suksesin e shënuar në vitin 2020, banka jonë në Kosovë u vlerësua si Banka më e Mirë në Kosovë për vitin 2020 nga The Banker. Banka e ka marrë çmimin për shkak të rritjes që banka e ka arritur në të gjitha aspektet e Bilancit të gjendjes dhe pasqyrës së të ardhurave gjatë vitit 2020, dhe për shkak se ka arritur t'i konceptojë, lansojë dhe operojë zgjidhjet më inovative në lidhje me praktikat bankare digjitale, e gjithë kjo me gjithë konkurrencën e fortë në sektorin bankar, me gjithë kufizimet rregullative në bankingun elektronik dhe më e rëndësishmja, me gjithë aktivitetet e ndaluara gjatë pandemisë.

BKT Kosova synon ta ruajë rritjen e qëndrueshme në vitin 2021 dhe në të ardhmen. Banka është duke i transformuar të gjitha proceset dhe duke i bërë ato më të orientuara drejt klientit dhe më efikase. BKT do të vazhdojë të jetë pioniere e inovacionit digjital në të gjithë tregun dhe do ta udhëheqë tregun në këtë aspekt.
Duke vënë në dukje të gjitha arritjet gjatë vitit 2020, ne, Bordi i Drejtorëve, jemi shumë mirënjohës për angazhimin dhe përkushtimin nga secili punonjës i bankës, secili nga klientët e bankës dhe të gjitha palët e lidhura, ndërsa ne e dedikojmë përkrahjen tonë për Menaxhmentin Ekzekutiv të bankës për realizimin e mëtejshëm të planeve strategjike për rritje dhe zhvillim.

Me respekt,
Z. Mehmet Usta
Kryesues i Bordit

SUAT BAKKAL

Mesazhi i Kryeshefit Ekzekutiv

BKT Kosova ka filluar transformimin e saj që nga viti 2018. Strategjia është përqendruar kryesisht në digjitalizimin e shërbimeve bankare konvencionale, të cilat nga njëra anë do ta rrisnin efikasitetin e bankës në ofrimin e shërbimeve, ndërsa nga ana tjetër, do t'i përmbushnin pritjet e klientëve dhe do ta rrisnin kënaqësinë e tyre. Pandemia e vërtetoi prapë që banka duhet ta zhvillojë më tej strategjinë e saj të digjitalizimit dhe automatizimit, prandaj banka është shumë e përkushtuar për t'u përmirësuar në këtë drejtim.

Duke marrë parasysh ritmin e shpejtë të automatizimit dhe digjitalizimit, fillimi i pandemisë në vitin 2020 e gjeti BKT Kosovën të përgatitur për menaxhimin e masave të bllokimit, pasi banka ishte e gatshme t'i ofronte shumicën e shërbimeve të saj nga distanca. Ndër shumë masa të marra për ta parandaluar përhapjen e Covid-19, BKT Kosova hartoi dhe zbatoi një program efikas të menaxhimit të krizës i cili paraqet konceptin, përgatitë dhe boton vazhdimisht material të gjerë komunikimi kushtuar vetëdijesimit të publikut. Këtu përfshihen udhëzimet ditore të ofruara përmes kanaleve të ndryshme, të tilla si TV, Media Sociale, Uebfaqe dhe degë.

Suksesi i bankës gjatë vitit 2020 bazohet në aftësinë e institucionit për ta përkrahur ekonominë e Kosovës, si bankë universale, me një larmi të plotë të zgjidhjeve bankare të nivelit botëror, si për bizneset ashtu edhe për individët. BKT Kosova është një nga bankat me rritjen më të shpejtë në tregun e Kosovës dhe mban ritmin më të shpejtë dhe më inovativ të digjitalizimit në industrinë bankare të vendit dhe kjo tendencë parashihet të vazhdojë edhe më tej.

BKT Kosova ka shënuar një vit të pasuruar me aplikacione të ndryshme, shërbime dhe produkte të konsideruara si depërtime të reja në tregun vendor. Llogaria digjitale, kredia digjitale, kredia përmes palëve të treta, Agro Dritarja dhe Smart Invest janë disa nga investimet më inovative që BKT Kosova i filloi gjatë vitit 2020, të gjitha këto të harmonizuara drejt arritjes së qëllimit kryesor të bankës, që është të jetë pranë klientëve në çdo mënyrë që ata e preferojnë, qoftë fizikisht apo në formë digjitale, duke i ofruar të gjitha llojet e shërbimeve dhe zgjidhjeve bankare.

Përveç kësaj, një nga aspektet më të vështira gjatë kësaj kohe, ishte bllokimi i përgjithshëm, ku banka u detyrua ta organizonte punën nga distanca për shumicën e punonjësve. Duke marrë parasysh shërbimet e digjitalizuara të bankës dhe proceset e automatizuara të cilat ishin zbatuar qysh më parë, organizimi i punës nga shtëpia është zhvilluar me lehtësi dhe në mënyrë efektive. Gjithashtu u dëshmua të jetë mjaft efikase në drejtim të përmbushjes së detyrave të përgjithshme dhe rritjes së kënaqësisë së klientit gjatë këtyre kohërave të trazuara.

Në çdo aspekt të aktiviteteve të bankës, u realizuan disa projekte të rëndësishme. Ndryshimi në mendësinë e fuqisë punëtore të BKT-së dhe përmirësimet e nxitura nga linjat e biznesit dhe të gjitha funksionet tjera mbështetëse të organizatës, përfundimisht filluan të japin rezultate të frytshme. Rezultati i fillimit të vitit për digjitalizimin e bankës, jo vetëm që pati si rezultat një rritje të ndjeshme të kënaqësisë së klientit, ajo u pasqyrua edhe në shifra financiare. Vëllimet e biznesit, numrat e transaksioneve, të ardhurat dhe cilësia e shërbimit, të gjitha shënuan rritje të konsiderueshme gjatë gjithë vitit.

Në mënyrë që të lehtësohet drejtimi strategjik i bankës, struktura organizative e bankës është përshtatur duke formuar ekipe specifike të detyrave, përgjithësisht të dedikuara për digjitalizimin dhe përdorimin e shërbimeve. Në këtë kontekst, një ekip kolegësh janë angazhuar në një departament të ri të quajtur Sistemet e Pagesave dhe Bankingu Digjital, ndërsa një departament i riorganizuar i Menaxhimit të Marrëdhënieve me Klientë mori përsipër zhvillimin e produkteve dhe shërbimin ndaj klientit të kombinuar me Njësinë e Komunikimit të Korporatës, qëllimi kryesor i të cilit ishte t'i pranonte dhe kuptonte pritjet nga klientët, për t'i personalizuar dhe zbatuar zgjidhjet bazuar në njohuritë për sjelljet e klientit dhe në fund, për t'i komunikuar këto zgjidhje publikut të gjerë dhe palëve të interesuara. Përveç kësaj, u formua një departament i dedikuar Bankingut Privat në mënyrë që të përmirësohet menaxhimi i marrëdhënieve me klientët individë me të ardhura neto të larta.

Një ekip i tërë u themelua për t'i analizuar dhe rindërtuar të gjitha proceset e brendshme të bankës. Ekipi bashkëpunon ngushtë me një kompani të jashtme, e cila konsultohet për trendet moderne të proceseve të brendshme të institucioneve financiare. Detyrat dhe objektivat kryesore të ekipit lidhen me analizimin e proceseve aktuale të brendshme dhe zbulimin e pengesave, të cilat më pas propozohen të zëvendësohen me rrjedha të reja të proceseve të cilat pritet të sjellin efikasitet për bankën dhe kënaqësi për punonjësit dhe klientët.

Duke shënuar ritmet më të larta të rritjes gjatë tri viteve të fundit radhazi në Kosovë, dhe duke marrë parasysh rritjen dhe zhvillimin e fortë, cilësor dhe premtues gjatë vitit 2020, suksesi i BKT Kosova u njoh ndërkombëtarisht. BKT Kosova operon me fokus të vendosur në përmirësimin e shërbimit të saj për klientë me qëllim që të ofrojë qasje në shërbime bankare për të gjithë dhe kudo, si për bizneset ashtu edhe për individët. Si e tillë, BKT Kosova është shpërblyer me çmimin prestigjioz Banka e Vitit 2020 për Kosovë nga The Banker, që është revistë financiare që publikohet nga The Financial Times, dhe ky sukses u atribuohet klientëve, punonjësve dhe palëve tjera të interesuara të bankës.

Me respekt,
Z. Suat Bakkal
Drejtor Ekzekutiv dhe Anëtar i Bordit

MEHMET USTA
Kryetar Bordi

SEYHAN PENCABLIGLI
Zëvendës Kryetar Bordi

MERT TURGUT ÇALIK
Anëtar Bordi

ABDURRAHMAN BALKIZ
Anëtar Bordi

AYŞEGÜL ADACA OĞAN
Anëtare e Bordi

GALIP TÖZGE
Anëtar Bordi

GÜROL GÜNGÖR
Anëtar Bordi

SUAT BAKKAL
Kryeshef Ekzekutiv dhe
Anëtar Bordi

SUAT BAKKAL

Kryeshef Ekzekutiv dhe
Anëtar Bordi

ALBION MULAKU

Drejtues i Grupit të Bankingut
për Biznese dhe Korporata

NJOMZA BUXHOVI AHMETAJ

Drejtuese e Grupit të Bankingut Individual

MUHARREM INAN

Drejtues i Grupit të Thesarit, Institucioneve
Financiare dhe Bankingut Privat

ELTON XHAFAJ

Drejtues i Grupit të Auditimit
të Brendshëm

NAIM RATKOCERI

Drejtues i Grupit të Menaxhimit
të Kredive dhe Ligjore

AGON SKEJA

Djretues i Grupit të Financave dhe
Administratës

Shitja përmes degës

Pandemia gjatë vitit 2020 ka pasur ndikim masiv në të gjithë globin dhe në çdo aspekt jetësor. COVID-19 padyshim që ka pasur gjithashtu një ndikim të rëndësishëm në bankat në përgjithësi.

Pavarësisht nga rihapja e vazhdueshme në të gjithë vendin, ndërprerja e zgjatur e lidhur me COVID-19 dhe dëmtimet në rritje të bizneseve me pakicë kanë krijuar shumë pasiguri ku shumë shpejt bankat duhet të rifillojnë operacionet normale në degë.

Stafi i degëve ka qëndruar në vijë të parë duke ofruar shërbime thelbësore dhe produkte të njëjta gjatë gjithë pandemisë.

Në vazhdimësi pritjet e klientëve për bankat po shkonin drejt zhvillimit të digjitalizimit dhe pandemia vetëm sa e ka përshpejtuar këtë gjë.

Gjatë vitit 2020, BKT ishte banka e parë ne tregun kosovar që u ofroi klientëve llogari digjitale dhe kredi digjitale. Nga data e lansimit të kredisë digjitale, nga gushti i vitit 2020, ka pasur numër të konsiderueshëm të aplikimive për këtë produkt, i cili gjatë vitit 2020 ka gjeneruar një portfolio të re kredie në shumë prej më shumë se 500,000 euro.

Gjatë kësaj kohe, banka ishte mjaft aktive edhe me oferta dhe promocione për produkte tjera gjithashtu. Përkundër shmangies së kontakteve fizike me klientë, informatat rreth produkteve dhe shërbimeve janë shpërndarë tek klientët në mënyra alternative (SMS, e-mail, thirrje telefonike, etj). Në këtë mënyrë është zhvilluar në përgjithësi komunikimi alternativ, pa u ndalur zhvillimi i biznesit në kushte të jashtëzakonshme.

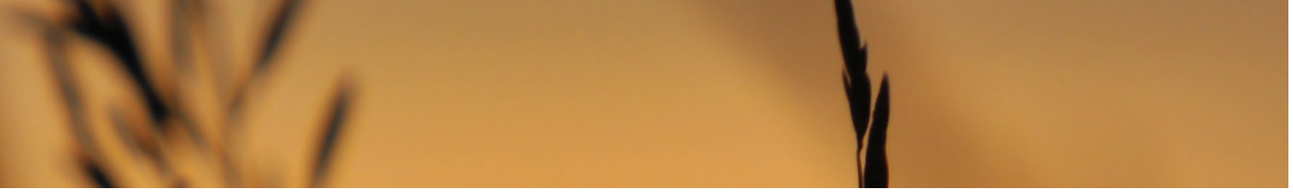
Kujdes i veçantë u është kushtuar klientëve të depozitave, kryesisht atyre që jetojnë jashtë vendit, duke iu mundësuar që të bëjnë ripërtëritjen e kontratave të depozitave me një konfirmim përmes e-mailit.

Është arritur të përçohet një siguri tek klientët se mjetet e tyre janë të sigurta dhe më pastaj edhe të arrihet një rritje rekorde në depozita prej 64.5 milionë euro.

Po ashtu, mundësia e edukimit të klientëve sa i përket përdorimit te shërbimeve digjitale është një çështje e rëndësishme që është aplikuar gjatë vitit 2020. Viti 2020 i ka dhënë mësim bankës që sistemi tradicional i punës është kthyer në favor të qartësisë dhe shkathtësisë për të trajtuar çrregullimet e paparashikuara të tregut.

Këto mësime i kanë hapur bankës një rrugë të re të punës.

Shitja përmes tregtarëve

Në vazhdën e inovacioneve të reja gjatë vitit 2020, BKT Kosova ofroi edhe një risi në tregun bankar Kosovar, duke qenë më afër klientëve të saj dhe duke krijuar kanalin më inovativ të shitjes, atë që banka e quan Shitja përmes Tregtarëve (Merchant Sales). Në linjë me këtë, banka ka themeluar Departamentin e Shitjes përmes Tregtarëve, i cili synon që klientëve të bankës t'u ofrojë mundësi unike në treg për të bërë kërkesë për kredi konsumatore drejtpërdrejt tek partnerët e bankës, pa pasur nevojë të vizitohet banka për këtë arsye. Po ashtu, Departamenti i shitjes përmes tregtarëve ofron mundësinë që klientët e bankës të marrin përgjigje për miratimin e kredisë për 20 minuta, sërish pa vizituar bankën dhe pa komunikuar me punonjësit e bankës.

Në vitin 2020 pandemia pati ndikim negativ në rrafsh global, andaj përkundër situatës së krijuar nga pandemia, Departamenti i Shitjes përmes Tregtarëve krijoi partneritet me kompani të industrive të ndryshme, duke filluar nga industria e shitjes së veturave, industria e ndërtimit dhe shitjes së hapësirave për banim dhe industria e mobileve dhe pajisjeve të tjera shtëpiake.

Ky partneritet rezultoi me gjenerimin e një portfolioje kredie prej 4.2 milionë euro, të miratuara përmes kanalit të shitjes me lokacion në zyrat e tregtarëve partnerë të bankës.
Departamenti me përkushtim të jashtëzakonshëm është i angazhuar që lidhja me tregtarët të jetë në nivel profesional e bazuar në besueshmëri, në komunikim sa më efikas, dhe në zgjerim të rrjetit të partnerëve në tërë territorin e Kosovës.

Numri i përdoruesve u rrit për **43%**

Përdoruesit aktivë arritën në **60%**

Numri i transaksioneve u rrit për **40%**

Vëllimi i transaksioneve u rrit për **37%**

Një vështrim mbi digjitalen

Pandemia COVID-19 ka përshpejtuar procesin e bankingut digjital falë shumë përfitimeve që sjellë ky i fundit. Bankingu digjital ndihmoi në zvogëlimin e nevojës që qytetari të shkojë fizikisht në bankë dhe fizikisht të kryejë transaksione. Ai gjithashtu u ofroi qytetarëve qasje më të sigurt në banking dhe ua kurseu kohën.

Përdorimi i celularëve të mençur është rritur relativisht shumë gjatë pandemisë COVID-19. Për më tepër, shërbimet bankare 24/7 dhe bankingu i lehtë përmes celularit kanë ndihmuar në lulëzimin e bankingut digjital.

Banka u ka ndihmuar klientëve që të ndjehen të sigurt gjatë një kohe pasigurie duke iu ofruar këshilla, dhe të kryejnë transaksione bankare kur dhe si ata dëshirojnë.

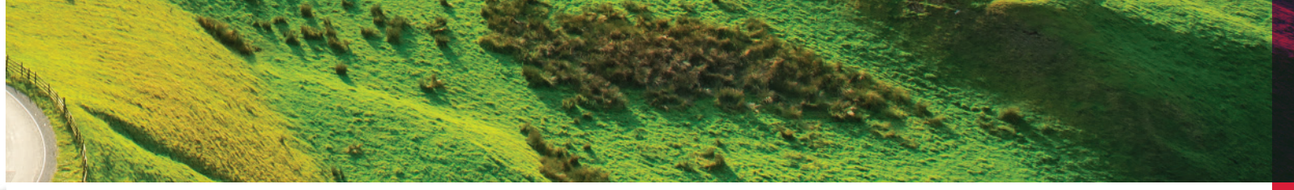
Ndikimi i pandemisë në jetën e përditshme të bankës i ka shtyrë shumë prej klientëve të ndryshojnë mënyrën se si i menaxhojnë financat e veta, ku është vërejtur se bankingu dixhital ka shënuar rritje të jashtëzakonshme.

Të kuptuarit e nevojave - Zhvillimi i zgjidhjeve

Në vitin 2020 banka u përqendrua në ri-dizajnimin e përvojës bankare dhe në inkuadrimin e klientëve në shërbimet e saj në mbarë platformat, dixhitale dhe atë fizike, për të përmbushur nevojat dhe pritjet e klientëve. Investimet e bëra si përgjigje ndaj pandemisë i mundësuan bankës përshpejtim të realizimit të strategjisë së bankingut dixhital.

Aplikacionet digjitale janë përmirësuar me karakteristika të reja e opsione vetë-shërbyese të tilla si:

- **Hapja e llogarisë digjitale**
- **Kredia digjitale**
- **Kartela digjitale e kreditit**
- **Bankingu përmes IVR-së dhe telefonit**

Covid 19 - Ndikimi në BKT

Në mënyrë që banka të mund t'i përgjigjet tregut dhe tendencave globale drejt digjitalizimit dhe për t'iu përgjigjur më mirë krizës së shkaktuar nga Covid-19, janë bërë shumë investime dhe përmirësime të proceseve gjatë vitit 2020. Këto ndërmarrje u drejtuan kryesisht në zbatimin e planeve strategjike të digjitalizimit të mëtejshëm të bankës, përmirësimin e përvojës së klientit, rritjen në maksimum të aftësive të bankës dhe transformimin e mënyrës së funksionimit të bankës. Prandaj, banka ka investuar vazhdimisht gjatë vitit 2020 dhe i njëjti trend i rritur parashihet të vazhdojë edhe gjatë vitit 2021, shoqëruar me trajnimin e fuqisë punëtore të bankës të cilët pritet t'i tejkalojnë pritjet e klientëve nga banka.

Në përputhje me masat e qeverisë dhe në përputhje me udhëzimet e dhëna nga Banka Qendrore, BKT Kosova ka krijuar dhe ofron zgjidhje të lehta për klientët për aktivitetet e tyre bankare. Llogaria digjitale ishte një vendim i domosdoshëm nga banka, duke marrë parasysh pritjet e klientëve dhe situatën e re të krijuar si rezultat i pandemisë. Pasi qeveria shpalli pakon e saj të përkrahjes financiare për pjesën më të ndjeshme të qytetarëve, dhe duke pasur parasysh se një numër i madh i këtyre klientëve nuk kanë llogari bankare, BKT Kosova vendosi ta thjeshtojë procesin e hapjes së llogarive, duke ofruar qasje të lehtë, të sigurt dhe të shpejtë në shërbimet bankare për çdo qytetar të interesuar. Hapja e llogarisë digjitale nga distanca u ndihmoi klientëve dhe bankës në dy ngjarje kryesore që u organizuan nga qeveria, si pakoja financiare për t'u ndihmuar qytetarëve gjatë pandemisë dhe tërheqja e një pjese të kontributit pensional.

Qeveria e Kosovës doli me një pako të ndihmës financiare për qytetarët të cilët u prekën më së shumti nga pandemia, veçanërisht gjatë tremujorit të parë dhe të dytë të vitit 2020. Kjo masë u mirëprit nga qytetarët, megjithatë doli se shumë njerëz nuk kishin llogari rrjedhëse aktive në bankë. Duke marrë parasysh që këto fonde do të shpërndaheshin vetëm përmes llogarive bankare, bankat u vërshuan nga klientët të cilët dëshironin të hapnin llogari, me gjithë masat e rrepta anti-Covid dhe bllokimin. BKT Kosova ishte banka e parë në treg që filloi hapjen digjitale të llogarisë rrjedhëse, e cila bëhej në mënyrë shumë të shpejtë dhe të thjeshtë. Klientët kanë aplikuar online për llogari, ndërsa Njësia e Shërbimit për Klientë e bankës i ka kontaktuar ata për ta kryer procesin e kujdesit të duhur dhe bëri hapjen e llogarisë në distancë. Kjo ka krijuar një përparësi konkurruese dhe një proces të mirë të përkrahjes për klientët që nuk u lejohej të dilnin jashtë. Shumë klientë hapën llogaritë dhe morën pagesa nga qeveria, pa pasur nevojë ta vinin në rrezik shëndetin e tyre duke u ekspozuar ndaj infeksionit.

Ngjashëm me procesin e lartpërmendur, qeveria vendosi t'u lejojë qytetarëve të tërheqin 10% të kontributeve të tyre pensionale nga Trusti Pensional i Kosovës si masë për t'u ndihmuar atyre ta rrisin rrjedhën e parave dhe fuqinë e tyre blerëse gjatë pandemisë. Duke marrë parasysh që shumë punonjës në Kosovë nuk kishin llogari rrjedhëse bankare për t'i tërhequr paratë, ata patën nevojë ta hapnin një llogari bankare. I njëjti proces i ndërmarrë për ndihmën qeveritare, u zbatua edhe për tërheqjen e pensioneve nga Trusti, kështu që banka u mundësoi klientëve të hapin llogari digjitale dhe të aplikojnë për tërheqjen e fondeve pa pasur nevojë ta vizitojnë bankën.

Ndër shumë gjëra "të para dhe më të mira" të zbatuara gjatë vitit 2020, përfshijnë:

Llogaria digjitale: Lansimi i Llogarisë Digjitale ishte vendim i domosdoshëm nga banka, duke marrë parasysh pritjet e klientëve dhe situatën e re të krijuar si rezultat i pandemisë. Pasi qeveria shpalli pakon e saj të përkrahjes financiare për pjesën më të ndjeshme të qytetarëve, dhe duke pasur parasysh se një numër i madh i këtyre klientëve nuk kanë llogari bankare, BKT Kosova vendosi ta thjeshtojë procesin e hapjes së llogarive, duke ofruar qasje të lehtë, të sigurt dhe të shpejtë në shërbimet bankare për çdo qytetar të interesuar. Hapja e llogarisë digjitale nga distanca u ndihmoi klientëve dhe bankës në dy ngjarje kryesore që u organizuan nga qeveria, si pakoja financiare për t'u ndihmuar qytetarëve gjatë pandemisë dhe tërheqja e një pjese të kontributit pensional.

Kredia digjitale: BKT Kosova ka shkuar një hap më tutje në konceptimin, zhvillimin dhe zbatimin e mundësive tjera bankare online, në mënyrë që misioni i bankës për të ofruar mundësi bankare të materializohet më tej, veçanërisht gjatë kohës kur lëvizja e lirë e qytetarëve është e kufizuar dhe aktivitetet sociale janë ndërprerë. Në këtë kontekst, për herë të parë në industrinë bankare të Kosovës, BKT Kosova prezantoi Kredinë Digjitale përmes bankingut në telefon celular dhe Llogarinë Digjitale që mund të hapet online për ata që janë prekur më së shumti nga pandemia. Individët mund t'i hapin llogaritë e tyre rrjedhëse duke aplikuar në internet dhe me një klikim, pa pasur nevojë t'i vizitojnë degët. Pasi klientët të aplikojnë, ata i marrin të gjitha detajet e lidhura me llogarinë përmes emailit dhe kjo u ndihmon atyre të kursejnë kohë, të jenë më efikas dhe të kenë qasje në shërbimin bankar nga distanca dhe në çdo kohë. Banka ka lansuar Kredinë Digjitale, e cila është produkti më i ri në bankë dhe deri më tash i pari në tregun e Kosovës. Ajo synohet për të gjithë klientët e BKT-së të cilët mund të aplikojnë 24/7 përmes aplikacionit bankar në telefon celular për kredi personale për investime personale, në një proces që përfundon brenda 4 hapave dhe 5 minutave, duke marrë përgjigjen e miratimit ose refuzimit menjëherë.

Rrjeti i tregtarëve: Pavarësisht përqendrimit të bankës në digjitalizimin e kanaleve të shërbimit dhe transaksioneve bankare, kontakti njerëzor mbetet thelbësor, jo vetëm në aspektin e zgjerimit të mundësive të biznesit, por edhe në aspektin e ruajtjes dhe përmirësimit të menaxhimit të marrëdhënieve me klientin. Një numër i madh i klientëve i vlerësojnë lokacionet fizike të bankës dhe afërsinë e tyre, në mënyrë që të kryejnë veprime bankare shpejt dhe lehtë. Në mënyrë që të mund të ofrojë një numër të madh të pikave të shërbimit për klientët e bankës, ndërsa duke qenë efektive në menaxhimin e kostove sa u përket investimeve, banka ka nënshkruar partneritete me institucione financiare jo-bankare (p.sh. agjencitë e transferimit të parave), ku klientët mund të marrin shërbim sikur të ishin duke vizituar degët e vërteta të bankës. Në këtë kontekst, agjencitë e kontraktuara, të cilat janë të vendosura në të gjithë territorin e Kosovës, aktualisht ofrojnë shërbime të ndryshme bankare në emër të bankës, siç janë depozitimi dhe tërheqja e fondeve, aplikimi për produkt kreditor (kredi, kredit kartelë ose mbitërheqje) ose shërbime tjera të lidhura me llogaritë. Me anë të kësaj mase të thjeshtë të ndërmarrë dhe promovuar nga banka, rrjeti i pikave fizike të shpërndarjes së bankës është trefishuar, ndërsa kostot fikse dhe të ndryshueshme të bankës sa i përket rrjetit, kanë mbetur të pandryshuara. Më e rëndësishmja është që, përveç që është në dispozicion 24/7 për klientët përmes platformave online të bankës, banka tani ofron rrjetin më të madh dhe më efikas të degëve dhe agjencive që nxit strategjitë e blerjes, arrin pritjet e klientëve dhe rrit kënaqësinë e përgjithshme në kryerjen e transaksioneve bankare.

Kreditë e tregtarëve: Zhvillimet e strategjisë së inovacionit, duke u bërë më "të përshtatur për huamarrësin" dhe duke konkurruar për të marrë klientë të rinj, e kanë nxitur BKT-në drejt zhvillimit të kanaleve të reja që e dallojnë bankën nga konkurrentët dhe mundësojnë financimin e klientëve përmes një marrëdhënieje të ndërmjetësisë së palës së tretë.

Në mënyrë që të zgjerohen mundësitë afariste të shitjes së produkteve kreditore, është zhvilluar një kanal i ri përmes partnerëve tregtarë duke u mundësuar klientëve potencialë dhe ekzistues të marrin financim përmes marrëdhënieve të palëve të treta. Zhvillimet në teknologji janë përmirësuar deri në atë pikë ku tregtarët që më parë mund të kenë pranuar vetëm para të gatshme ose kredit kartela tani mund ta ofrojnë mundësinë e kredisë në momentin e blerjes. Duke u mundësuar klientëve të marrin financim përmes marrëdhënieve me palë të treta, BKT i ka zgjeruar ofertat e saj në një gamë më të gjerë të klientëve të rinj dhe ekzistues nga shumë marrëdhënie, tregtarë dhe shitje me pakicë që merren me gjëra të mëdha si pasuri të paluajtshme dhe makina, deri në gjëra më të vogla të tilla si mobile dhe teknikë të bardhë/hirtë/kafe. Për shkak të rrjetit të gjerë të tregtarëve, BKT ofron më shumë mundësi për klientët, që të financohen nga një gamë më e gjerë e huamarrësve për shkak të marrëdhënieve të tyre të rrjetit dhe t'i shërbejnë klientit në një vend dhe me qasje të lehtë në financim. BKT ka arritur një numër të konsiderueshëm të marrëveshjeve me shitësit e automjeteve, duke mbuluar 90% të tregut të makinave të reja.

Dërgesat (Remitencat): Për shkak të numrit të rregullt dhe të lartë të dërgesave që vijnë nga diaspora në Kosovë, BKT e ka rritur numrin e kanaleve të dërgesave duke ofruar shërbime nga dy kompani dhe bankë postare në Zvicër. Ndërkohë, BKT u ofron klientëve tani mundësinë për të bërë pagesa ndërkombëtare në 125 valuta përmes një produkti të veçantë të dizajnuar.

Depozita Avans: Të njëjtit klientë që kanë aplikuar online, tani u është dhënë mundësia të aplikojnë për llogari depozite të afatizuar në avans. Depozita e afatizuar ofrohet për 6 muaj ose 12 muaj maturitet, me një normë atraktive interesi, që kreditohet në llogarinë rrjedhëse të klientit menjëherë, që do të thotë që klienti shpërblehet paraprakisht me kamatë, ndërsa kryegjëja e tij e shumës së depozituar mbetet e paprekur deri në maturimin e kontratës. Duke marrë parasysh situatën aktuale, kur klientë të ndryshëm kanë prirje të shpenzojnë më shumë nga kursimet e tyre, ky produkt del në pah, pasi klientëve u jepet mundësia ta hapin një depozitë të afatizuar, e cila nga njëra anë i ndihmon ata të kursejnë para për të ardhmen, ndërsa nga ana tjetër, banka ua jep interesin në fillim, i cili vihet në dispozicion për shpenzim.

Smart Invest: Kur kemi parasysh inovacionet dhe lansimin e produkteve të reja, BKT ka prezantuar platformën e saj të investimeve "Smart Invest" në organizimin për klientë në fundvit më 19 dhjetor 2019. Banka e konsideron veten të privilegjuar që është pionier i fillimit të platformës së parë dhe të vetme lokale të investimeve, e cila i hapi dyert për qytetarët e Kosovës për të hyrë në tregjet financiare ndërkombëtare ose për t'i mbrojtur nga rreziqet e aseteve të tyre financiare. "Smart Invest" u jep klientëve qasje të drejtpërdrejtë në produkte të ndryshme si FX, mallra dhe aksione, jo vetëm në tregjet e nivelit më të lartë si SHBA, Gjermania, Japonia ose MB, por edhe në Afrikën e Jugut, Peru dhe shumë tregje të tjera, ku mund të tregtojnë me investitorë ndërkombëtarë. Vetë platforma u ofron klientëve

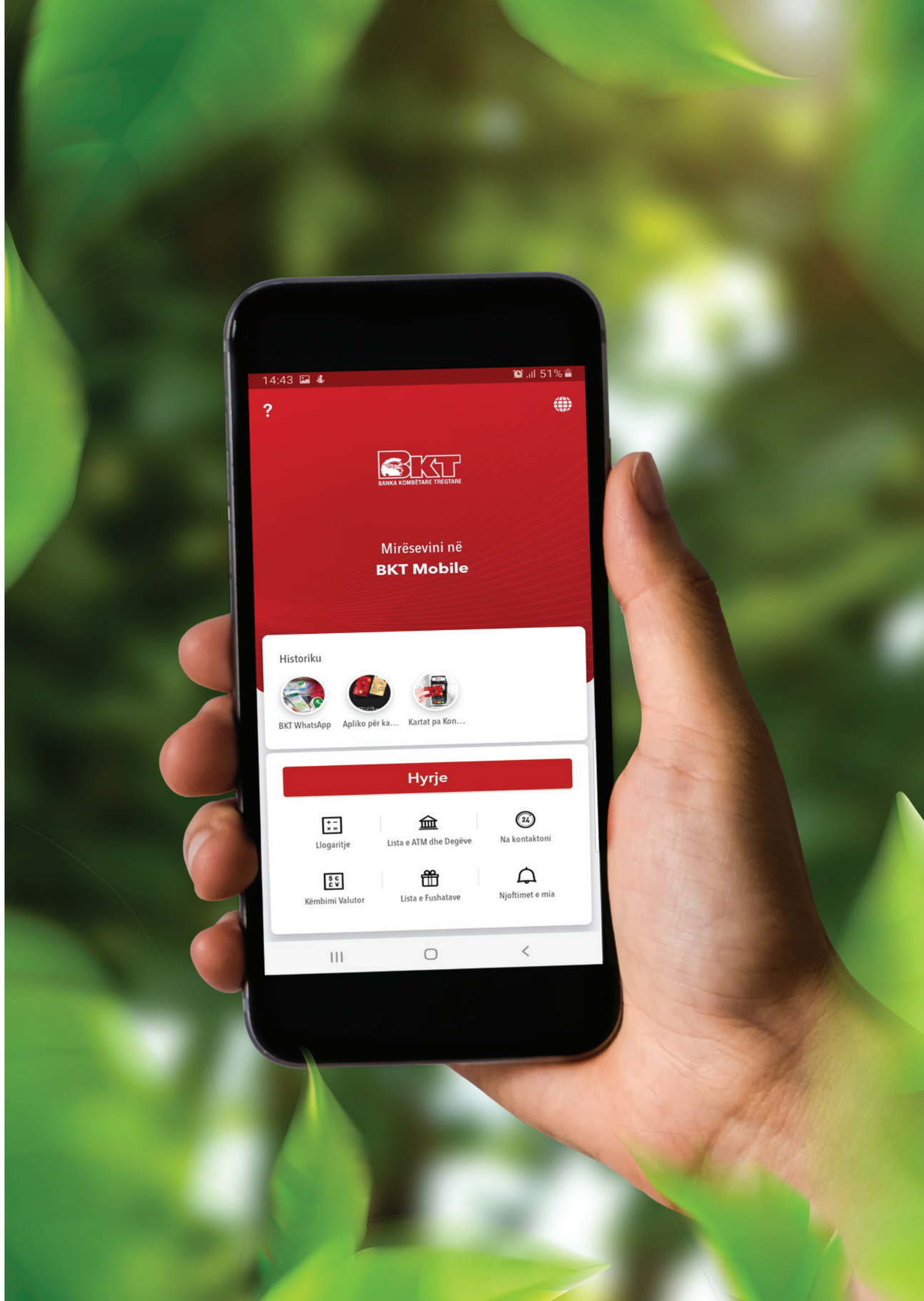
qasje të drejtpërdrejtë dhe të lehtë për përdoruesit, që do të thotë se ata mund ta kryejnë çdo investim vetë në mënyrë të pavarur, pa pasur nevojë të paraqesin kërkesa në bankë. Klientët e interesuar mund të kryejnë investime me një klikim me çmimet më të mira të tregut duke përdorur platformën "Smart Invest", qoftë përmes e-banking ose bankingut me celular. "Smart Invest" u mundëson klientëve t'i monitorojnë tregjet në telefonin e tyre, ku ata edhe mund të lexojnë lajme përkatëse të çastit, të marrin njoftime, të vendosin urdhra dhe të bëjnë analiza teknike. Përveç kësaj, klientët mund ta shohin historinë e investimeve të tyre, analizën e performancës, lëvizjet e llogarive dhe shumë më tepër informata me transparencë të plotë.

Kondor: BKT Kosova ka ndërmarrë projektin "Kondor" për ta rritur automatizimin në proceset e Thesarit. Kjo platformë ku janë të regjistruara të gjitha produktet e Thesarit, përdoret edhe nga bankat ndërkombëtare. Platforma mundëson procesimin e drejtpërdrejtë të "STP" për transaksionet e kryera në platformat ndërkombëtare. Kufijtë e mëposhtëm përcaktohen në platformë në mënyrë që departamentet përkatëse të mund të njoftohen dhe monitorojnë automatikisht limitet e shteteve, limitet kreditore dhe të shlyerjes së palës tjetër, limitet e pozicionit, limitet e ndalimit të humbjes dhe limitet e përdoruesit. Meqenëse produkti është i lidhur me platforma ndërkombëtare si Bloomberg dhe Reuters, ai i llogarit vlerat "MTM" krahason me tregun dhe matje tjera të rrezikut në baza ditore. Kjo platformë e thesarit ndihmon rritjen e efikasitetit në mënyrë të konsiderueshme falë automatizimit të shumicës së proceseve duke përfshirë funksionet e kontabilitetit, zyrës mbështetëse, kontrollit dhe rrezikut.

Sistemi IVR: Gjatë vitit 2020 banka lansoi shumë zgjidhje dhe produkte të reja, megjithatë, aplikacionet e reja të sjella në bankë si depërtime të reja në treg lidhen me procesin e shërbimit ndaj klientit. IVR dhe Bankingu Telefonik janë aplikacionet e reja të instaluara në qendrën e kontaktit, që u mundësojnë klientëve të informohen për pasqyrat e tyre bankare dhe të kryejnë transaksione të ndryshme bankare pa pasur nevojë të flasin me ndonjë agjent. I tërë bankingu mund të kryhet duke përdorur kredencialet e kartelës bankare të klientit dhe tastierën e telefonit të tyre celular.

Sistemi i ankesave: Një aplikacion tjetër ka të bëjë me menaxhimin e ankesave të klientëve, i cili u ndihmon punonjësve përgjegjës të bankës ti menaxhojnë më mirë kërkesat dhe ankesat e ndryshme nga klientët, sipas procedurave të brendshme më efektive dhe në përputhje me kërkesat rregullative. Pjesa më e madhe e procesit të menaxhimit të ankesave është e organizuar në mënyrë të automatizuar, që vazhdimisht u ofron klientëve dhe stafit sinjale dhe njohuri për zgjidhjen e ankesave.

11 Grupi i Bankingut të Korporatave dhe Bizneseve

Kontributi ynë shkon përtej ekonomisë së vendit tonë, ne punojmë për një të ardhme të ndritur për Kosovën

Viti 2020 për Grupin e Bankingut të Korporatave dhe Bizneseve ishte planifikuar shumë ambicioz dhe me synime dhe objektiva të ndryshme. Megjithatë, për shkak të paraqitjes së papritur të pandemisë, të gjithë sektorët u prekën dhe kjo e preku edhe sektorin bankar. Prapë, sektori bankar mbeti përkrahës për bizneset, duke ofruar qasje të ndryshme për shtyrjen e kësteve ose ri-strukturimin e borxhit të tyre në mënyrë që bizneset ta tejkalojnë lehtësisht situatën e krijuar gjatë pandemisë.

Grupi i Bankingut të Korporatave dhe Biznesit, përkundër pandemisë, arriti të ruajë një rritje të konsiderueshme të kredive të përgjithshme të biznesit dhe portfolios së depozitave të biznesit. Ndërsa tregu i përgjithshëm i kredive për biznese u rrit për ~ 8.53%, portfolio e kredisë për biznese në BKT u rrit për ~ 18%. Rrjedhimisht banka arriti ta rrisë pjesën e tregut në kreditë e biznesit nga ~ 10% gjatë vitit 2019 në 11.2% në 2020. Gjithashtu, trendi pozitiv vazhdoi edhe për depozitat e biznesit, ndërsa BKT arriti ta rrisë portfolion e depozitave me 17.5% dhe pjesëmarrja e tregut për depozita arriti në 12.6%. Cilësia e portfolios së kredive është prioritet për grupin e biznesit, përveç rritjes së portfolios, përqindja e kredive jo-performuese mbetet nën nivelin e përgjithshëm të KJP-ve në sektor.

Qasja e grupit të biznesit të BKT-së për vitin 2020 ishte kryesisht ruajtja e partneritetit me klientët ekzistues, që do të thotë se ata do ta marrin përkrahjen e nevojshme për shkak të situatës së krijuar si rezultat i Covid-19. Përkrahja është e krijuar për të gjitha segmentet e biznesit qofshin ato NVM, Mikro apo segmente tjera biznesi.

Gjatë pandemisë, banka kishte fokus të veçantë financimin dhe përkrahjen e sektorit të bujqësisë, veçanërisht bujqit dhe agro bizneset, në mënyrë që t'u ndihmojë atyre t'i rrisin kapacitetet e tyre dhe ta tejkalojnë situatën e pandemisë. Rëndësi e madhe iu dha këtij sektori duke ofruar një gamë të gjerë të produkteve për t'u mundësuar këtyre bizneseve që të zhvillohen më shumë dhe të kontribuojnë në ekonominë e përgjithshme të vendit.

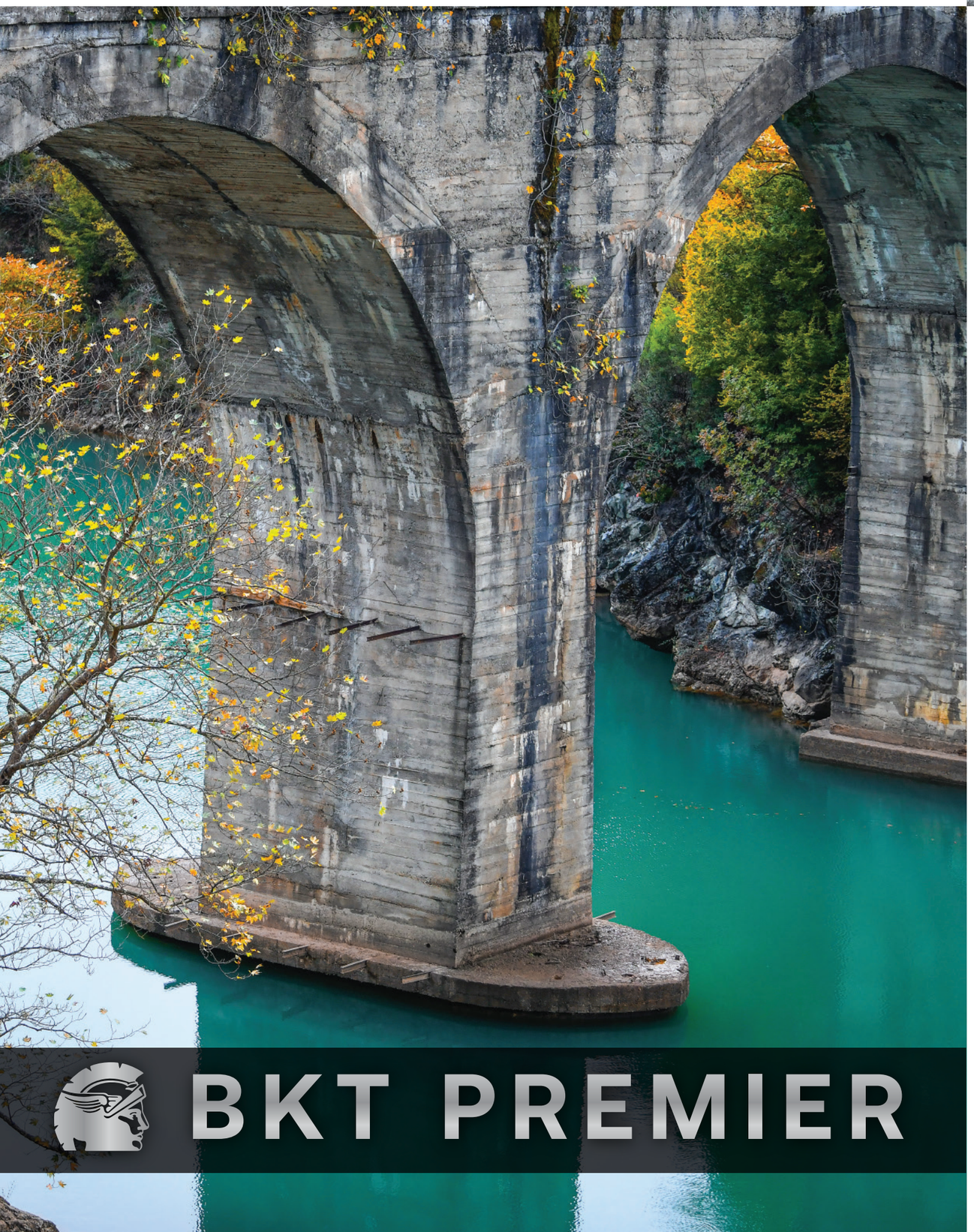
Në vitin 2020 u përdor Agro Dritarja nën limitin e Fondit të Garancive të Kosovës dhe u rrit në mënyrë që të lehtësohej qasja në financa për bujqit dhe agro-bizneset. Banka vazhdoi ta financojë zinxhirin e vlerës për sektorin e bujqësisë duke zgjeruar rrjetin me partnerë tjerë dhe në krijimin e produkteve të reja të tilla si kredi për financimin e pajisjeve, kutitë e magazinimit, etj.

Përkrahja për bizneset vazhdoi në disa fusha, marrëveshjet dhe projektet vazhduan në vitin 2020 të tilla si: marrëveshja me komunat për financimin e agro dhe mikro klientëve, projekti për prodhimin e produkteve qumështore për financimin e rrjetit të tyre të furnizuesve (ferma më të vogla dhe fermerë individualë) që pati ndikim pozitiv në mirëqenien e bujqve në përgjithësi duke i rritur të ardhurat e tyre.

Biznesi i financimit të tregtisë është segment i rëndësishëm në biznesin e përgjithshëm të grupit, prandaj banka vazhdoi ta ketë një pjesë të qëndrueshme të tregut në këtë kategori, dhe deri në fund të vitit 2020 banka mori pjesë me 12% në financat tregtare (LG&LK) në treg. Për të gjithë partnerët afaristë të bankës që i ndryshuan aktivitetet e tyre për shkak të Covid 19 dhe kishin nevojë për garanci në aktivitetet e tyre afariste, Banka ishte në dispozicion për t'i financuar ata në mënyrë që t'u ndihmonte ta mbajnë biznesin e tyre gjatë këtyre kohëve.

Grupi i Bankingut të Korporatave dhe Biznesit ka investuar vazhdimisht në digjitalizimin e shërbimeve. Për shkak të pandemisë, transaksionet në internet janë rritur me shpejtësi dhe u krijuan dhe azhurnuan kanale të reja për t'i lehtësuar transaksionet e klientëve. Kanalet alternative të bankingut të tilla si e-banking për biznese dhe bankingu përmes telefonit celular janë avancuar duke ofruar veçori shtesë në mënyrë që banka të krijojë fleksibilitet për klientët.

12 Grupi i Thesarit, Institucioneve Financiare dhe Bankingut Privat

Thesari dhe Institucionet Financiare

Qytetarët e Kosovës kanë tregtuar në tregjet ndërkombëtare në mënyrë tradicionale duke i kontaktuar bankat, gjë që i kufizon ata me orarin e punës. Kjo përbën rrezik të madh për menaxhimin e investimeve të tyre. Veçanërisht në kohë të jashtëzakonshme të pandemisë, ka qenë më e rëndësishme që klientët të kenë kontroll të drejtpërdrejtë mbi pozicionet e tyre. Në këtë drejtim, BKT ka qenë pioniere për ta ofruar platformën e parë lokale të investimeve, e cila mund të qaset përmes e-banking si dhe kanaleve bankare në celular, në çdo kohë. Përveç kësaj, banka e ka zhvilluar buletinin e parë ditor "Premier Daily" në gjuhën shqipe për t'u ndihmuar klientëve për vendimet e tyre të investimeve, duke marrë parasysh mungesën e burimeve të tilla në shqip.

Me rritjen e luhatshmërisë në tregjet financiare gjatë pandemisë, është bërë thelbësore të jemi në gjendje t'i monitorojmë rreziqet e bilancit. Banka ka vendosur një fokus të konsiderueshëm në menaxhimin e aseteve dhe detyrimeve për shkak të rritjes së kapitalit, normës së këmbimit valutor, normës së interesit dhe rreziqeve të likuiditetit. Në këtë aspekt, banka e ka finalizuar projektin për automatizimin e funksioneve të Thesarit sa i përket kontabilitetit, kontrollit dhe menaxhimit të rrezikut. Platforma e re i jep Departamentit të Thesarit lehtësinë e menaxhimit dhe monitorimit dinamik të bilancit gjatë kohërave të paqëndrueshme. Për më tepër, banka i ka përmbushur të gjitha kërkesat e klientëve në kohën e duhur në të gjitha valutat falë praktikave efikase dhe të qëndrueshme të menaxhimit të likuiditetit.

Menaxhimi i Remitencave

Duke qenë ekonomi e shtyrë nga konsumi, vendi ka nevojë për financim të jashtëm, i cili vjen përgjithësisht në formën e dërgesave të parave. Pas shpërthimit të pandemisë, rrjedha e dërgesave ka qenë më kritike për qëndrueshmërinë e ekonomisë. Ndërsa lëvizja ndërkombëtare u kufizua, diaspora duhej t'i përdorte kanalet bankare për bartjen e fondeve. Banka i ka rritur alternativat për t'i përmbushur nevojat e qytetarëve në mënyra më të përshtatshme dhe më pak të kushtueshme. Meqenëse pjesa më e madhe e diasporës së Kosovës ndodhet kryesisht në Zvicër, klientëve të bankës iu ofrua një kanal i veçantë përmes njësisë së shërbimeve financiare të Swiss Post. Për më tepër banka ka ofruar larmi të kanaleve të pagesës, ku klientët mund të marrin dhe të dërgojnë një shumë të caktuar parash në një rrjet të madh lokacionesh përmes rrjetit RIA dhe UPT me kosto më të ulëta.

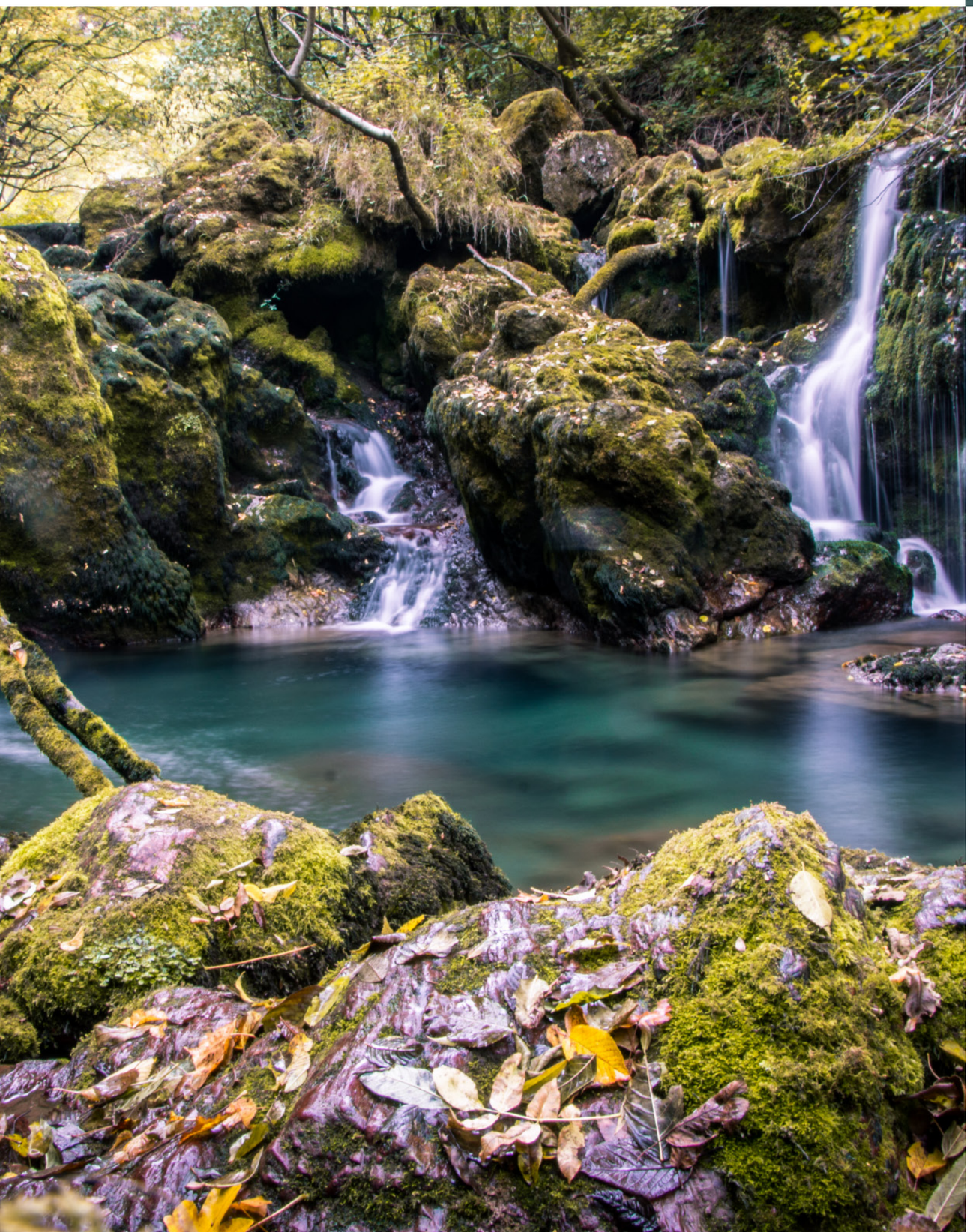
Njëkohësisht, banka është përqendruar në përmirësimin e vazhdueshëm të cilësisë së shërbimit për arritjen e kënaqësisë më të lartë të klientit. Në këtë drejtim, banka ka ndërmarrë një projekt për automatizimin e pagesave ndërkombëtare, i cili e mundëson edhe gjurmimin e destinacionit të pagesës.

Bankingu Privat

Banka ka themeluar Departamentin e Bankingut Privat me motivimin e ofrimit të shërbimeve të dalluara dhe të përmirësuara për klientët e saj. Duke shënuar normën më të lartë të rritjes në sektorin bankar në tri vitet e fundit, banka ka arritur një bazë të konsiderueshme klientësh. Prandaj, ishte e nevojshme të krijohet Departamenti i Bankingut Privat për të ofruar shërbime të personalizuara për një segment të caktuar të klientëve duke i dalluar produktet dhe shërbimet.

Në këtë aspekt, banka synon ta krijojë një strukturë të menaxhimit të portfolios në degë për ta rritur kënaqësinë e klientit duke e standardizuar një nivel të caktuar të shërbimit. Ky do të jetë një nga qëllimet në transformimin e ardhshëm të bankës.

13 Grupi i Menaxhimit të Kredive dhe Çështjeve Ligjore

Sipas Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës (BQK), sektori bankar deri në shpërthimin e pandemisë Covid-19, operonte në një mjedis me nivel të ulët rreziku. Përhapja e pandemisë Covid-19, në gjysmën e dytë të marsit 2020 dhe masat e kufizimit të ndërmarra vazhdimisht, kanë ndikuar në rritjen e rreziqeve ndaj të cilave ekspozohet sektori bankar.

Në këtë aspekt, efekti i pandemisë Covid-19 do të ndikojë drejtpërdrejt në nivelin e kredive jo-performuese (KJP), që pritet të rritet edhe në periudhën vijuese, pasi aktualisht është në një nivel mjaft të ulët, pasi kjo do të ndikohet nga pandemia Covid-19 në ekonominë e Kosovës. Kjo është si pasojë e rënies së të ardhurave të familjeve, të ardhurave të bizneseve dhe aktiviteteve tjera ekonomike të ngadalësuara.

Pavarësisht nga rreziqet në rritje të shkaktuara nga pandemia Covid-19, treguesit e shëndetit financiar të sektorit bankar vazhduan të mbeten në nivel të kënaqshëm gjatë vitit 2020. Megjithëse KJP-të kanë shënuar rritje në krahasim me vitin e kaluar, duke mbyllur vitin 2020 me normën e KJP-ve ndaj gjithsej kredive me 2.7%, krahasuar me dhjetorin 2019 që ishte 2%, prapë niveli i tyre ndaj kredive totale vazhdon të jetë i ulët dhe ato janë provizionuar mjaft mirë kundrejt humbjeve të mundshme që mund të shkaktohen. Shkalla e KJP-ve ndaj kredive totale mbetet në nivel të ulët krahasuar me vendet e rajonit (Evropa Juglindore).

Aktiviteti i arkëtimit së bashku me fshirjet e kredive jo-performuese nga bilancet e bankave ndikuan në përmirësimin e mëtejshëm të cilësisë së portofolit kreditor. Një pjesë e efektit të rënies së KJP-ve u atribuohet edhe faktorëve tjerë si masat lehtësuese të BQK-së dhe vendimet për inkurajimin e bankave që ta marrin në konsideratë kërkesën e huamarrësit për mundësimin e periudhave të moratoriumit dhe ri-programimin e kredisë gjatë periudhës së rimëkëmbjes ekonomike për shkak të pandemisë Covid-19, duke e evituar angazhimin në likuidimin e kolateralit, duke përdorur mekanizma jashtë gjykatës.

Kështu, si rezultat i masave të shpejta dhe fleksibile të marra nga bankat në sektorin bankar për zbatimin e masave lehtësuese të kushteve të kredive sipas udhëzimeve të BQK-së, është kontribuar në aftësinë paguese të këtyre huamarrësve si dhe në praktikat më të mira të menaxhimit të rrezikut në banka. Si pasojë, këta faktorë dhe masa janë pasqyruar në burime më të ulëta të kredive jo-performuese dhe rimëkëmbjen e tyre gjatë periudhës.

Sa i përket BKT Kosova, cilësia e ekspozimeve kreditore ruhet dhe monitorohet përmes një procesi të kujdesshëm të identifikimit, menaxhimit dhe uljes së ekspozimeve kreditore për të gjithë segmentet dhe produktet e portfolios. Gjatë vitit 2020, Departamenti i Arkëtimit dhe Ri-programimit të Kredive është prekur nga fusha e detyrave dhe përgjegjësive, të cilat reflektojnë me masa dhe orar pune më proaktive dhe fleksibile, përfshirje dhe përkrahje të drejtpërdrejtë gjatë gjithë procesit për përmbushjen në nivel të lartë të kërkesave të huamarrësit për periudhat e moratoriumit dhe ri-programimet e kredive për shkak të pandemisë, si dhe aktivitetit më të lartë të monitorimit dhe arkëtimit, duke i përfshirë edhe degët në aktivitete të rregullta monitorimi. Gjithashtu gjatë këtij viti, vizitat në terren kanë qenë të kufizuara gjatë periudhës së bllokimit, ndërsa format tjera të kontaktit, komunikimet me klientët ishin në fokus të departamentit në mënyrë që të kishte reagim të hershëm dhe masa parandaluese ndaj klientëve që shfaqnin vështirësi për pagesë.

Sa i përket performancës së menaxhimit të KJP-ve, gjatë vitit 2020 BKT Kosova arriti ta ulë më tej proporcionin e KJP-ve në 1.99% krahasuar me dhjetorin 2019 që ishte 2.65%. Duhet theksuar trendin në rënie të KJP-ve si rezultat i arkëtimit dhe mbylljes së disa rasteve të vjetra dhe problematike.

Viti 2020 do të mbahet mend si vit shumë sfidues sa i përket arkëtimit dhe menaxhimit të kredive, i cili rezultoi me KJP më të ulët të Bankës në dy vitet e fundit. Për të përparuar më tutje me performancën e menaxhimit të KJP-ve, BKT Kosova është duke punuar në forcimin e strukturave, sistemeve dhe burimeve të saj duke zbatuar ide të reja dhe praktikat më të mira.

Gjatë vitit 2020, përkundër pandemisë Covid-19 dhe rrethanat e krijuara nga pandemia, çështjet ligjore u trajtuan në përputhje me kërkesat ligjore dhe biznesin dhe nevojat e klientëve, duke ofruar kështu zgjidhje ligjore të duhura - zgjidhje ligjore që kanë kontribuar në arritjen e objektivave dhe prioriteteve të përcaktuara nga banka. Megjithëse gjykatat dhe institucionet e tjera të zbatimit të ligjit gjatë periudhës së pandemisë kishin aktivitete kryesisht të kufizuara, Departamenti Ligjor përdori periudhat kur kishte aktivitet nga institucionet e zbatimit të ligjit për t'i ndërmarrë veprimet e nevojshme ligjore duke siguruar mbrojtjen e nevojshme ligjore të interesave të bankës. Përveç aktiviteteve të përditshme, Departamenti Ligjor ka marrë pjesë në aktivitete të ndryshme, takime online, diskutime në institucione të ndryshme (qendrore dhe lokale), në mënyrë që të gjejë zgjidhje në lidhje me zbatimin e vendimeve të Qeverisë në interes të klientëve duke propozuar dhe ofruar zgjidhje konkrete ligjore gjithmonë në interesin më të mirë të klientëve dhe bankës.

Viti 2020 ishte një vit sfidues për shkak të pandemisë Covid-19. Sidoqoftë Departamenti i Vlerësimit të Kredive gjatë këtij viti i ka koordinuar aktivitetet në një mënyrë që të gjitha kërkesat për kredi të trajtohen në kohë duke përmbushur nevojën financiare të klientëve. Nga ana tjetër, përveç operacioneve ditore me burime të kufizuara të punonjësve, banka prapë ka arritur shumë qëllime tjera duke kontribuar në automatizimin e proceseve dhe përmirësimet e proceseve.

Me anë të kësaj, departamenti relevant me palët e lidhura janë përfshirë në projektet për digjitalizimin e kredive dhe projekte tjera të brendshme duke shqyrtuar dhe vlerësuar proceset ekzistuese dhe duke mirëpritur që të optimizohet puna në retail dhe operacionet e biznesit për një vendimmarrje më të shpejtë dhe më të saktë.

Si institucion financiar bankar me përqendrim në përkrahjen e nevojave financiare të klientëve në aspektin e investimeve të afatshkurtra ose të gjata dhe mirëmbajtjen e fondeve të tyre, Funksioni i Rrezikut i bankës është i angazhuar për të siguruar stabilitet financiar dhe siguri për të dyja palët, si për organizatën edhe për klientët e saj. Për një funksion efektiv dhe të shëndetshëm të menaxhimit të rrezikut, ndiqet qasja e vendosjes së pikave të kontrollit të brendshëm mbi secilin proces/aktivitet në vijën e parë/të dytë të mbrojtjes të ndjekur nga Grupi i pavarur i Menaxhimit të Rrezikut (përfshirë funksionin e rrezikut kreditor, rrezikut të tregut dhe të likuiditetit, rrezikut operacional) në kuadrin e organizimit të strukturës me raportim të drejtpërdrejtë te Komiteti i Menaxhimit të Rrezikut dhe Bordi i Drejtorëve. Funksioni i menaxhimit të rrezikut është i angazhuar në zhvillimin e politikave të rrezikut kreditor, rrezikut të tregut, rrezikut të likuiditetit dhe rrezikut operacional në përputhje me strategjinë e bankës dhe oreksin e rrezikut të bankës dhe duke operuar në përputhje me legjislacionin dhe kërkesat e kornizës rregullative.

Detajet e funksionit të menaxhimit të rrezikut në lidhje me rrezikun kreditor, të tregut dhe rrezikun e likuiditetit janë prezantuar në raportin e audituar financiar.

Paraqitja e jashtëzakonshme e rrezikut nga COVID-19 gjatë vitit 2020, në veçanti ndikoi në sektorin bankar duke e bërë të luhatshme gjendjen e tregut, duke e përkeqësuar cilësinë e kredive dhe vazhdimësinë e biznesit ndër të tjera. Me përkeqësimin e sektorit ekonomik që ndikoi drejtpërdrejt në aftësinë kreditore të bizneseve dhe klientëve individualë, funksioni i rrezikut duhej të reagonte shpejt për të miratuar procese/praktika të reja në përputhje me matjen e masave të reja kufizuese të qeverisë dhe kërkesën e re rregullative për të siguruar vazhdimësi të biznesit dhe stabilitet financiar duke e menaxhuar në veçanti rrezikun kreditor, të tregut dhe të likuiditetit. Politikat dhe procedurat janë rishikuar duke i rishpërndarë limitet e bazuara në rrezik, duke pasqyruar kërkesën e re rregullative, duke ndjekur praktikat më të mira të rrezikut dhe udhëzimet përkatëse të COVID-19 mbi provizionet e kredive, modelimin e stres testeve, analizën e shpejtë të rrezikut kreditor, rivlerësimin e kolateralit, por jo të kufizuara.

Me pezullimin e Rregullores së veçantë ekzistuese të Bankës Qendrore dhe udhëzimet e reja në fuqi, BQK synoi lehtësimin e masave për sektorin bankar dhe lehtësimin e klientëve nga përmbushja e detyrimeve financiare ndaj bankave brenda një periudhe të caktuar përmes moratoriumit dhe ristrukturimit të borxhit të tyre në mënyrë që të ruajë një stabilitet financiar për sektorin bankar si dhe për klientët. Në përgjigje të kësaj, banka reagoi duke i modifikuar politikat e saj të rrezikut për t'iu mundësuar klientëve një shtyrje të borxheve të tyre përmes të cilës në mënyrë indirekte përkrah edhe sektorë të caktuar të ekonomisë së vendit. Me rritjen e rrezikut kreditor për shkak të pasigurisë së ndikimit të COVID-19 mbi sektorët ekonomikë, përmes një funksioni të veçantë të menaxhimit të rrezikut të mospagesës, janë forcuar praktikat mbi monitorimin e portfolios dhe qasjet e rikuperimit. Si rezultat, përmes një funksioni të duhur të menaxhimit të rrezikut dhe koordinimit brenda proceseve të bankës dhe bashkëpunimit me klientët dhe BQK-në, banka ka arritur ta menaxhojë me sukses rrezikun e saj kreditor gjatë periudhës së krizës brenda vitit 2020.
Për shkak të luhatshmërisë së lartë të tregut dhe sjelljeve të klientëve, banka ka përfshirë skenarët e COVID-19 në stres teste dhe ka rregulluar modelet ekzistuese në mënyrë që të vlerësohen ndikimet e mundshme dhe të sigurohet veprimi i duhur në krizë dhe të sigurojë përdorim efikas të kapitalit dhe mbajtjen e një niveli stabil të likuiditetit.

Digjitalizimi i produkteve dhe shërbimeve ishte ngjitur më lart sesa planet strategjike të bankës gjatë kohës së pandemisë si formë e përgjigjeve më të shpejta dhe ofertave të zgjidhjeve për klientët të cilët për shkak të bllokimit kishin qasje të kufizuar fizike në shërbimet bankare. Kështu, me ndryshimin dhe thjeshtësimin e proceseve operacionale funksioni i rrezikut ishte i vendosur për të siguruar kontrollet e duhura për ta ulur rrezikun që vjen nga proceset e reja të shkaktuara nga klientët dhe punonjësit e bankës.

15 Burimet Njerëzore dhe Trajnimet

Që nga fundi i vitit 2019 Departamenti i Burimeve Njerëzore është angazhuar në maksimizimin e performancës së fuqisë punëtore me eksperiencë për të mbështetur Linjat e Biznesit në arritjen e objektivave vjetore të përcaktuara për vitin 2020.

Viti 2020 ishte vit shumë sfidues, por banka operoi me qëllime të mëdha e te qarta për të arritur majat e suksesit si bankë në tregun e Kosovës. Vetëm në muajt janar dhe shkurt të vitit 2020 janë punësuar 33 punonjës të rinj, por përgatitja për arritje të objektivave u sfidua dhe u ngadalësua me ardhjen e muajit mars, kur edhe ka filluar mbyllja si masë mbrojtëse nga pandemia.

Kështu, edhe puna me burimet njerëzore në një mënyrë ose tjetër është orientuar në një drejtim tjetër, në aspektin që më tepër është fokusuar në shëndetin dhe sigurinë e punonjësve në vendin e punës, duke e ndryshuar edhe rutinën e përditshme të punës. Përveç kësaj ndikimi ka qenë edhe në planifikimet e trajnimeve si dhe rekrutimeve, ku çdo gjë u orientua në punë nga distanca dhe BKT iu përshtat kohës në përdorimin e teknologjisë.

Puna në distancë edhe pse e menduar më herët për disa pozita në BKT, gjatë kësaj periudhe u bë e domosdoshme. BKT u mobilizua duke krijuar qasje nga distanca për departamentet specifike për të siguruar vazhdimësinë e punës.

Përparësitë e të punuarit nga shtëpia patën ndikim pozitiv tek punonjësit në mënyrë që shëndeti publik të ruhej, e efekti pozitiv ishte evident sidomos tek prindërit të cilët duhej të kujdeseshin për fëmijët e tyre si pasojë e mbylljes së kopshteve dhe shkollave.

Në të njëjtën kohë, Departamenti i Burimeve Njerëzore shfrytëzoi këtë mundësi që për të ardhmen të përdorë të dhënat e të punuarit nga shtëpia gjatë kësaj kohe, për të krijuar një rutinë të tillë edhe në të ardhmen.

Në shumicën e rasteve puna nga shtëpia ka funksionuar shumë mirë dhe pa probleme dhe me kohë u bë shumë e mirëseardhur për punonjësit, të cilët kohë pas kohe duhet të përshtatnin orarin e punës dhe kujdesjen ndaj anëtarëve të familjes në nevojë.

Një ambient pune nga shtëpia për shumë punonjës e zgjati orarin e punës, të cilët u munduan që çdo detyrë ta përfundojnë pavarësisht orarit zyrtar të punës, ku për këtë arsye BNj ka krijuar dhe identifikuar mënyrat e vlerësimit të punonjësve që kanë punuar nga shtëpia në mënyrë që mos të ketë dallime nga të gjithë punonjësit e tjerë.

Puna në distancë do të jetë tanimë pjesë e punës dhe mundësi e zgjedhjes për punonjësit në të ardhmen në përshtatjen e stilit të jetesës dhe ofrimit të shërbimeve për punëdhënësin. Një kombinim i punës nga shtëpia dhe nga ambienti i punës do të jetë mundësi e mirë që në të ardhmen të përdoret si stimulim dhe fleksibilitet që BKT mund ta ketë si punëdhënës.

“Puno fort në heshtje.
Lëre suksesin të bëjë zhurmë.”

- Frank Ocean -

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.

Pasqyrat financiare të përgatitura më dhe për vitin e mbyllur
më 31 dhjetor 2020 me Raportin e Auditorit të Pavarur

PËRMBAJTJA

1
RAPORTI I AUDITORIT TË PAVARUR

3
PASQYRA E POZICIONIT FINANCIAR

4
PASQYRA E TË ARDHURAVE GJITHËPËRFSHIRËSE

5
PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË EKUITET

6
PASQYRA E RRJEDHAVE TË PARASË

7–81
SHËNIMET MBI PASQYRAT FINANCIARE

Raporti i Auditorit të Pavarur

Grant Thornton LLC
Rexhep Mala 18
10000 Pristina
Kosovo

T +383 (0)38 247 801
F +383 (0)38 247 802
E Contact@ks.gt.com
VAT No. 330086000

Për Aksionarët e

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a.

Opinioni

Ne kemi audituar pasqyrat financiare shoqëruese të Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a., të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2020, pasqyrën e ardhurave gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në ekuitet dhe pasqyrën e rrjedhës së parasë për vitin e përfunduar, si dhe shënimet për pasqyrat financiare, duke përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme të kontabilitetit.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Bankës më 31 dhjetor 2020, si dhe performancën e saj financiare dhe rrjedhën e parasë për vitin e përfunduar, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF-të).

Baza për Opinion

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Nderkombëtare të Auditimit (SNA-të). Përgjegjësitë tona nën këto standarde janë të sqaruara më tutje në seksionin e raportit tonë Përgjegjësitë e Auditorit për auditimin e pasqyrave financiare. Ne jemi të pavarur nga Banka në përputhje me kërkesat etike të cilat janë relevante në Kosovë për auditimin tonë të pasqyrave financiare dhe ne kemi përmbushur edhe përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me këto kërkesa dhe të Kodit BSNEK-së. Ne besojmë që evidenca e auditimit që ne kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

Çështje të tjera

Pasqyrat financiare të Bankës Kombëtare Tregtare Kosova Sh.a. më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019 janë audituar nga një auditor tjetër i cili shprehu një opinion të pa modifikuar në raportin e tyre më 25 mars 2020.

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe të atyre të ngarkuar me qeverisjen për pasqyrat financiare

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe prezentimin e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar, dhe për ato kontrolle të brendshme, që konsiderohen të nevojshme nga menaxhmenti për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare pa anomali materiale të shkaktuara nga mashtrimi apo gabimi.

Gjatë përgatitjes së pasqyrave financiare, menaxhmenti është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Bankës për të vazhduar se përmbushuri parimin e vijimësisë, duke shpalosur, nëse është e zbatueshme, çështjet që kanë të bëjnë më vijimësinë e biznesit dhe duke përdorur parimin kontabël të vijimësisë, përveç kur menaxhmenti ka për qëllim të likuidojë Bankën ose të ndërpresë aktivitetet, ose nuk ka ndonjë mundësi tjetër përveç se të veprojë në këtë menyrë.

Personat që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Përgjegjësia e Auditorit për auditimin e pasqyrave financiare

Qëllimet tona janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin që pasqyrat financiare në terësi nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë si pasojë e mashtrimeve ashtu edhe e gabimeve, dhe lëshimin e një raporti auditimi i cili përmban opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë i sigurisë, por nuk është garancion i asaj që një auditim i kryer në përputhje me SNA-të, do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomalitë mund të lindin si rezultat i mashtrimeve ose gabimeve dhe konsiderohen materiale nëse individualisht, ose të bashkuara, mund të pritet në mënyrë të arsyeshme që të ndikojnë në vendimet ekonomike të shfrytëzuesve të pasqyrave financiare, të marra bazuar në këto pasqyrave financiare.

Grant Thornton LLC is a member firm of Grant Thornton International Ltd (GTIL). GTIL and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms. GTIL does not provide services to clients. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykim profesional dhe ruajmë skepticizëm profesional gjatë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë riskun e anomalive materiale të pasqyrave financiare, si pasojë nga mashtrimet apo edhe si pasojë e gabimeve, dizajnojmë dhe kryejmë procedura të auditimit të cilat i përgjigjen këtyre risqeve dhe marrim evidenca të auditimit të cilat janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë. Risku i mos-zbulimit të një anomalie materiale e cila rrjedhë nga mashtrimi është më i madh sesa i atij që rrjedhë nga gabimi, pasi që mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime, ose shkelje të kontrollit të brendshëm.
- Sigurojmë një njohje të kontrollit të brendshëm, që është relevante me auditimin në mënyrë që të dizajnojmë procedurat e auditimit që janë të përshtatshme me rrethanat, mirëpo jo me qëllim për dhënien e një opinioni mbi efektivitetin e kontrolleve të brendshme të Bankës.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të kontabilitetit të përdorura dhe arsyeshmërinë e kontabilitetit si dhe shpalosjet e bëra nga menaxhmenti.
- Nxjerrim përfundime në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit të bazës së hipotezës së vijimësisë së kontabilitetit, duke u bazuar në evidencat e auditimit, nëse një pasiguri materiale ekziston në lidhje me ngjarjet ose kushtet që mund të shkaktojnë dyshim të lartë që Banka mund të vazhdojë operimin. Nëse ne vijmë në përfundim se një pasiguri materiale ekziston, ne jemi të detyruar të terheqim vëmendjen në raportin tonë të auditimit në shpalosjet e pasqyrave financiare ose nëse shpalosjet e tilla janë jo të përshtatshme, të modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona janë të bazuara në evidencat tona të auditimit të siguruara deri në datën e raportit tonë. Sidoqoftë, ngjarjet ose kushtet e ardhshme mund të shkaktojnë që Banka të ndërpresë së përmbushuri parimin e vijimësisë.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajten e pasqyrave financiare duke përfshirë informacionet shpjeguese të dhëna, dhe nëse pasqyrat financiare prezentojnë transaksionet dhe ngjarjet në to në një mënyrë që arrin paraqitjen e drejtë.

Ne komunikojmë me ata që janë të ngarkuar me qeverisjen e Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a., përpos të tjerave, lidhur me qëllimin dhe kohën e planifikuar të auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë ndonjë mangësi të rëndësishme në kontrollet e brendshme që ne mund të identifikojmë gjatë auditimit.

Grant Thornton LLC
Prishtinë,
30 prill 2021

Suzana Stavrik
Auditor ligjor

GRANT THORNTON L.L.C. KOSOVO

Grant Thornton LLC is a member firm of Grant Thornton International Ltd (GTIL). GTIL and the member firms are not a worldwide partnership. GTIL and each member is a separate legal entity. Services are delivered by the member firms. GTIL does not provide services to clients. GTIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a.
Pasqyra e pozicionit financiar për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(Vlerat në EURO, përveçse kur deklarohet ndryshe)

	Shënime	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Pasuritë			
Paraja dhe balancat në Bankën Qendrore	6	102,398,903	68,789,883
Plasmanet dhe balancat në banka	7	30,402,526	37,244,984
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	8	101,259,272	105,911,832
Pasuritë financiare me kosto të amortizuar	8	28,230,433	7,697,413
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	25	38,658	25,139
Kreditë dhe paradhëniet te Bankat	9.1	32,008,794	-
Kreditë për klientët, neto	9.2	351,964,719	305,985,957
Prona dhe paisjet	10	15,957,343	2,343,011
Pasuri me të drejtë përdorimi	10.1	2,053,083	2,799,428
Pasuritë e paprekshme	11	43,633	12,052
Të arkëtueshmet nga tatimi	27	95,494	-
Pasuri tatimore e shtyrë	27	300,337	277,547
Pasuri të tjera	12	6,981,921	5,647,780
Gjithsej pasuritë		**671,735,116**	**536,735,026**
Detyrimet			
Depozitat e klientëve	13	539,308,400	449,152,204
Detyrimet ndaj bankave	14	12,509,157	4,661,073
Detyrimet e bazuara në Transaksionet Repo	14	22,066,897	-
Detyrimet ndaj BKT Shqipëria	14	1,320,571	774,405
Detyrimi i tatimit të shtyrë	27	-	196,960
Provizionet	24	654,968	536,621
Akrualet dhe detyrime të tjera	15	1,978,468	2,299,295
Detyrimet e qirasë	10.1	2,116,340	2,841,154
Huamarrjet	16	18,247,148	22,283,169
Gjithsej detyrimet		**598,201,949**	**482,744,881**
Kapitali			
Kapitali aksionar	17	31,000,000	22,000,000
Fitimi i akumuluar nga vitet paraprake		29,018,336	22,612,980
Fitimi për vitin		11,053,285	6,113,354
Rezerva e vlerës së drejtë		2,753,548	3,263,811
Rezerva të tjera		(292,002)	-
Gjithsej kapitali aksionar		**73,533,167**	**53,990,145**
Gjithsej detyrimet dhe kapitali aksionar		**671,735,116**	**536,735,026**

Pasqyra e audituar e pozicionit financiar duhet të lexohet së bashku me shënimet e paraqitura në faqet 7 deri 81 që janë pjesë e informacionit financiar të audituar.
Pasqyrat financiare janë autorizuar për lëshim nga Bordi i Drejtorëve më 21 prill 2021 dhe u nënshkruan në emër të tij nga:

Suat Bakkal
Kryeshef Ekzekutiv dhe Anëtar i Bordit

Agon Skeja
Drejtues i Grupit të Financave dhe Administratës

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a.
Pasqyra e pozicionit financiar për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(Vlerat në EURO, përveçse kur deklarohet ndryshe)

	Shënime	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Pasuritë			
Paraja dhe balancat në Bankën Qendrore	6	102,398,903	68,789,883
Plasmanet dhe balancat në banka	7	30,402,526	37,244,984
Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	8	101,259,272	105,911,832
Pasuritë financiare me kosto të amortizuar	8	28,230,433	7,697,413
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	25	38,658	25,139
Kreditë dhe paradhëniet te Bankat	9.1	32,008,794	-
Kreditë për klientët, neto	9.2	351,964,719	305,985,957
Prona dhe paisjet	10	15,957,343	2,343,011
Pasuri me të drejtë përdorimi	10.1	2,053,083	2,799,428
Pasuritë e paprekshme	11	43,633	12,052
Të arkëtueshmet nga tatimi	27	95,494	-
Pasuri tatimore e shtyrë	27	300,337	277,547
Pasuri të tjera	12	6,981,921	5,647,780
Gjithsej pasuritë		**671,735,116**	**536,735,026**
Detyrimet			
Depozitat e klientëve	13	539,308,400	449,152,204
Detyrimet ndaj bankave	14	12,509,157	4,661,073
Detyrimet e bazuara në Transaksionet Repo	14	22,066,897	-
Detyrimet ndaj BKT Shqipëria	14	1,320,571	774,405
Detyrimi i tatimit të shtyrë	27	-	196,960
Provizionet	24	654,968	536,621
Akrualet dhe detyrime të tjera	15	1,978,468	2,299,295
Detyrimet e qirasë	10.1	2,116,340	2,841,154
Huamarrjet	16	18,247,148	22,283,169
Gjithsej detyrimet		**598,201,949**	**482,744,881**
Kapitali			
Kapitali aksionar	17	31,000,000	22,000,000
Fitimi i akumuluar nga vitet paraprake		29,018,336	22,612,980
Fitimi për vitin		11,053,285	6,113,354
Rezerva e vlerës së drejtë		2,753,548	3,263,811
Rezerva të tjera		(292,002)	-
Gjithsej kapitali aksionar		**73,533,167**	**53,990,145**
Gjithsej detyrimet dhe kapitali aksionar		**671,735,116**	**536,735,026**

Pasqyra e audituar e pozicionit financiar duhet të lexohet së bashku me shënimet e paraqitura në faqet 7 deri 81 që janë pjesë e informacionit financiar të audituar.
Pasqyrat financiare janë autorizuar për lëshim nga Bordi i Drejtorëve më 21 prill 2021 dhe u nënshkruan në emër të tij nga:

Suat Bakkal
Drejtor dhe Anëtar i Bordit

Agon Skeja
Dretues i Grupit të Financave dhe Administratës

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a.
Pasqyra e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(Vlerat në EURO, përveçse kur deklarohet ndryshe)

	Shënime	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019
Të ardhurat nga interesi të llogaritura sipas metodës së interesit efektiv	18	25,699,458	21,243,614
Shpenzimet e interesit të llogaritura sipas metodës së interesit efektiv	19	(5,495,560)	(4,220,136)
Të ardhurat neto nga interesi		**20,203,898**	**17,023,478**
Tarifat dhe komisionet, neto	20	4,357,849	3,637,206
Fitimi nga rivlerësimi i kursit të këmbimit, neto		79,388	(96,778)
Fitimi/(Humbja) nga shitja e letrave me vlerë të investimeve të matura në VDNATGJ	8	2,313,753	974,325
Fitimi / (Humbja) nga aktivitetet tregtare me valuta te huaja, neto		33,688	262,033
Të tjera (shpenzime) / të ardhura, neto	21	243,078	(1,776,426)
Të ardhura/Shpenzime të tjera, neto		**7,027,756**	**3,000,360**
Shpenzimet operative			
Shpenzimet e personelit	22	(4,994,245)	(4,315,654)
Shpenzimet administrative	23	(4,991,964)	(4,762,223)
Zhvlerësimi dhe amortizimi	10, 10.1, 11	(1,532,998)	(1,726,638)
Gjithsej shpenzimet operative		**(11,519,207)**	**(10,804,515)**
Shpenzimet e provizioneve për kreditë e klientëve	9	(3,341,681)	(2,531,376)
Shpenzimet e provizioneve të pasurive financiare, përveç kredive për klientët, dhe provizioneve për zërat jashtë-bilancor	24	(253,116)	(4,015)
Fitimi para tatimit në fitim		**12,217,842**	**6,683,932**
Shpenzimet e tatimi në fitim	**27**	**(1,164,557)**	**(570,578)**
Shpenzimi vjetor i tatimit mbi fitimin		(1,187,347)	(1,061,431)
Shpenzimi i shtyrë i tatimit mbi fitimin		22,790	490,853
Fitimi (Humbja) për vitin		**11,053,285**	**6,113,354**
Rivlerësimi i investimeve ne letra me vlerë		(510,263)	3,573,173
Të ardhura/shpenzime të tjera gjithëpërfshirëse për vitin		**(510,263)**	**3,573,173**
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin		**10,543,022**	**9,686,527**

Pasqyra e audituar e të ardhurave gjithëpërfshirëse duhet të lexohet së bashku me shënimet e paraqitura në faqet 7 deri 81 që janë pjesë e informacionit financiar të audituar.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a.
Pasqyra e ndryshimeve në ekuitet për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(Vlerat në EURO, përveçse kur deklarohet ndryshe)

	Kapitali aksionar	Rezervat e vlerës së drejtë	Rezervat e tjera	Fitimet e mbartura	Gjithsej
Gjendja më 1 janar 2019	**17,000,000**	**(309,362)**	**-**	**22,612,980**	**39,303,618**
Gjithsej transaksionet me pronarët të regjistruara në kapital					
Kontributet nga dhe shpërndarjet për pronarët	-	-	-	-	-
Rritja në kapitalin aksionar	5,000,000	-	-	-	**5,000,000**
Gjithsej transaksionet me pronarët të regjistruara në kapital	**5,000,000**	**-**	**-**	**-**	**5,000,000**
					-
Gjithësej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin					-
Fitimi për vitin	-	-	-	6,113,354	**6,113,354**
Rivlerësimi i letrave me vlerë të disponueshme për shitje, pa tatim mbi të ardhurat	-	3,573,173	-	-	**3,573,173**
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin	**-**	**3,573,173**	**-**	**6,113,354**	**9,686,527**
Gjendja më 31 dhjetor 2019/1 janar 2020-siç thuhet	**22,000,000**	**3,263,811**	**-**	**28,726,334**	**53,990,145**
Efekti nga kalimi nga raportimi i BQK-së në raportimin e SNRF-ve sipas kërkesave të BQK-së	-	-	(292,002)	292,002	-
Gjendja më 31 dhjetor 2019/1 janar 2020-*Riparaqitur*	**22,000,000**	**3,263,811**	**(292,002)**	**29,018,336**	**53,990,145**
Transaksionet me pronarët të regjistruara direkt në kapital					
Kontributet nga dhe shpërndarjet për pronarët	-	-	-	-	-
Rritja në kapitalin aksionar	9,000,000	-	-	-	9,000,000
Gjithsej transaksionet me pronarët të regjistruara në kapital	**9,000,000**	**-**	**-**	**-**	**9,000,000**
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin					
Fitmi për vitin	-	-	-	11,053,285	11,053,285
Ndryshimi neto në vlerën e drejtë të pasurive financiare përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (Shënimi 8)	-	(510,263)	-	-	(510,263)
Gjithsej fitimi gjithëpërfshirës për vitin	**-**	**(510,263)**	**-**	**11,053,285**	**10,543,022**
Gjendja më 31 dhjetor 2020	**31,000,000**	**2,753,548**	**(292,002)**	**40,071,621**	**73,533,167**

Pasqyra e audituar e ndryshimeve në kapital duhet të lexohet së bashku me shënimet e paraqitura në faqet 7 deri 81 që janë pjesë e informacionit financiar të audituar.

	Shënime	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019
Rrjedhat e parasë nga aktivitetet operative:			
Fitimi para tatimit për vitin		12,217,842	6,683,932
Rregullimet për të barazuar ndryshimet në pasuritë neto me paratë e gatshme neto nga aktivitetet operative:			
Shpenzimet e interesit	19	5,495,560	4,220,136
Të ardhura nga interesi	18	(25,699,458)	(21,243,614)
Zhvlerësimi dhe amortizimi	10, 10.1, 11	1,532,998	1,726,638
Humbja nga heqja nga përdorimi i pasurive fikse		-	(50,887)
Fitimi / humbja nga shitja e letrave me vlerë të investimeve		(2,313,753)	(974,325)
Fitimi për rikuperimin e kredive të shlyera për klientët		(261,782)	(201,765)
Shlyerja e kredive për klientët		622,978	3,233,656
Të ardhura të tjera jo-monetare		-	(1,900,666)
Zhvlerësimi i kredisë për klientët		3,241,487	1,198,386
Zhvlerësimi i pasurive të tjera financiare		253,116	4,015
Zhvlerësimi i pasurive të tjera		-	225,002
Rrjedhat e parasë nga fitimi operativ para ndryshimeve në pasuritë dhe detyrimet operative		**(4,911,012)**	**(7,079,492)**
(Rritja)/Zvogëlimi në pasuritë operative:			
Balancat e kufizuara me Bankën Qendrore		(4,165,605)	(5,765,776)
Plasmanet dhe balancat me banka		(3,043,411)	(3,044,223)
Kreditë për bankat	9.1	(32,000,000)	-
Kreditë për klientët	9.2	(49,405,274)	(60,208,934)
Të arkëtueshmet nga BKT Shqipëria		(13,519)	12,776,497
Pasuri të tjera		(1,429,937)	(921,209)
		(90,057,746)	**(57,163,645)**
Rritja/(Zvogëlimi) në detyrimet operative:			
Detyrimet ndaj klientëve		89,997,119	97,361,361
Detyrimet ndaj bankave		7,873,869	(13,177,663)
Detyrimet ndaj BKT Shqipërisë		22,613,063	774,405
Akrualet dhe detyrime të tjera		(679,846)	78,178
Detyrimet e qirasë		78,350	-
Humbjet nga zhvlerësimi i pasurive financiare, përveç kredive për klientët, dhe provizionet për zërat jashtë-bilancor (për t'u bërë zero)		(33,072)	-
		119,849,483	**85,036,281**
Interesi i paguar		(5,282,727)	(3,686,157)
Interesi i paguar SNRF 16		(78,340)	(99,994)
Interesi i pranuar		24,770,121	19,391,991
Tatimet në të ardhura të paguara		(1,024,997)	(508,768)
Rrjedhat neto e parasë nga / (përdorur në) aktivitetet operative		**43,264,782**	**35,890,216**
Rrjedha e parasë e përdorur në aktivitetet investuese		-	-
Të ardhurat nga shitja e letrave me vlerë të investimeve		(13,366,534)	(31,378,004)
Blerjet e pasurive dhe pajisjeve		(14,432,566)	(1,447,055)
Të ardhurat nga shitja e pronave, impianteve dhe pajisjeve		-	50,887
Rrjedhat e parasë nga/ (përdorur në) aktivitetet investuese		**(27,799,100)**	**(32,774,172)**
Rrjedhat e parasë nga aktivitetet financuese			
(Pagesat e)/ Të ardhurat nga detyrimet ndaj bankave		(4,037,222)	18,179,999
Shtimi i kapitalit		9,000,000	5,000,000
Ndryshimi në principalin e qirasë		(803,153)	(801,412)
Rrjedha neto e parasë nga aktivitet financuese		**4,159,625**	**22,378,587**
Rrjedha neto në paratë dhe ekuivalentët e saj		**19,625,307**	**25,494,631**
Paraja dhe ekuivalentët e parasë në fillim të periudhës		71,510,222	46,015,591
Paraja dhe ekuivalentët e parasë në fund të periudhës		**91,135,529**	**71,510,222**

Pasqyra e audituar e flukseve të parasë duhet të lexohet së bashku me shënimet e paraqitura në faqet 7 deri 81 që janë pjesë e informacionit financiar të audituar.

1. Të përgjithshme

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a ("Banka") është një bankë tregtare e cila ofron një gamë të gjerë të shërbimeve. Banka ofron shërbime bankare për kompanitë publike dhe private, si dhe individëve në Kosovë.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a. ("Banka") është në pronësi të plotë të bankës shqiptare Banka Kombëtare Tregtare sh.a. ("BKT"). BKT- Kosova është regjistruar më 30 gusht 2007 në Bankën Qendrore të Republikës së Kosovës ("BQK"), për të vepruar si bankë në Republikën e Kosovës dhe është subjekt i rregulloreve të BQK-së. Më 30 prill, 2018, Banka Kombëtare Tregtare Dega në Kosovë ndryshoi statusin e saj nga degë e huaj në Shoqëri Aksionare. Licensa e saj bankare ndryshoi nga Banka Kombëtare Tregare - Dega në Kosovë në Banka Kombëtare Tregtare Kosovë Sh.a. Banka ofron një gamë të gjerë të shërbimeve universale për ndërmarrjet private dhe shtetërore, dhe individët në Republikën e Kosovës. Burimi kryesor i financimit të Bankës janë depozitat, të cilat janë pranuar në forma të ndryshme duke përfshirë llogaritë rrjedhëse, depozitat me afat dhe pa afat, si në Euro ashtu edhe në valutë të huaj. BKT ofron një shumëllojshmëri të kredive të korporatave dhe të konsumit, karta debiti dhe krediti, shërbime përmes bankomatit, kanale alternative të sofistikuara, shërbime të kualifikuara ndërkombëtare bankare dhe produkte të ndryshme të thesarit. Rrjeti i BKT Kosova përfshin 26 njësi. Shtatë njësi janë të vendosura në Prishtinë, dhe njësitë e tjera janë të vendosura në Prizren, Pejë, Gjilan, Ferizaj, Mitrovicë, Gjakovë, Vushtrri, Fushë Kosovë, Podujevë, Drenas, Rahovec, Viti dhe Lipjan, Aeroporti i Prishtinës dhe Skenderaj. Numri i të punësuarve në fund të vitit 2020 ka qenë 389 (2019: 358).

Share capital
Me 31 dhjetor 2020 kapitali aksionar i autorizuar është 31,000,000 euro (2019: 22,000,000 euro). Banka është një shoqëri aksionare 100% në pronësi të Banka Kombëtare Tregtare Sh.a. në Shqipëri. Të gjitha aksionet e emetuara janë të paguara plotësisht. Bartësi i aksioneve ka të drejtë të marrë dividendë, nëse ato deklarohen. Të gjitha asetet janë të rankuara njësoj marrë paraqysh asetet reziduale të Bankës.
Mbi vendimin e aksionarëve të datës 25 qershor 2020, kapitali i bankës ishte rritur nga 22,000,000 euro në 31,000,000 euro përmes injektimit të kapitalit të performuar më 29 qershor 2020.

2. Bazat e përgatitjes

(a) Deklarata e pajtueshmërisë

Pasqyrat financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF-të). Ato janë përgatitur nën supozimin se Banka operon mbi bazën e parimit të vijimësisë.

Banka ka marrë në konsideratë ndikimin e Covid-19 në përgatitjen e pasqyrave financiare. Ndërsa fushat specifike të gjykimit mund të mos ndryshojnë, ndikimi i Covid-19 rezultoi në aplikimin e gjykimit të mëtejshëm brenda atyre zonave, për shkak të natyrës evolucionare të pandemisë dhe përvojës së kufizuar të ndikimeve ekonomike dhe financiare të një ngjarjeje të tillë.

Më shumë informacion në lidhje me rrethanat e shkaktuara nga pandemia globale e COVID-19 që ndikuan në operacionet dhe aktivitetet e Bankës në vitin 2020 shpalosen në Shënimin nr. 4. Këto rrethana nuk ndikuan në përshtatshmërinë e supozimit të parimit të vijimësisë së Bankës.

(b) Baza e matjes

Pasqyrat financiare janë përgatitur mbi bazën e kostos historike përveç pasurive financiare në dispozicion për shitje, të cilat janë të matura me vlerën e drejtë.

Për më tepër, për qëllime të raportimit financiar, matjet me vlerën e drejtë kategorizohen në Nivelin 1, 2 ose 3 në bazë të shkallës në të cilën të dhënat për matjen e vlerës së drejtë janë të vëzhgueshme dhe mund të kenë një efekt të rëndëshishëm në tërësinë e tij, të cilat janë përshkruar si më poshtë:

- Niveli 1 përfshin të dhënat me çmimet e kuotuara (të pakorrigjuara) në tregjet aktive për pasuritë e njëjta ose detyrimet që ndërmarrja mund t'iu qaset në datën e matjes;
- Niveli 2 përfshin të dhënat përveç të dhënave me çmimet e kuotuara të përfshira në Nivelin 1, që janë të vëzhgueshme për pasuritë dhe detyrimet, qoftë në mënyrë direkte apo indirekt; dhe
- Niveli 3 të dhënat që janë të pa vëzhgueshme për pasuritë ose detyrimet.

2. Bazat e përgatitjes (vazhdim)

(c) Monedha funksionale dhe raportuese

Këto pasqyra financiare janë prezantuar në Euro, e cila është edhe monedha funksionale e Bankës.

(d) Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon që menaxhimi të bëjë gjykime, vlerësime dhe supozime të cilat ndikojnë në aplikimin e politikave kontabël dhe shumat e raportuara të pasurive, detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga këto vlerësime.

Vlerësimet dhe supozimet rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve kontabël njihen në periudhën në të cilën vlerësimi rishikohet dhe në periudhat e ardhshme nëse ato ndikohen nga rishikimi.

Informacionet mbi fushat kryesore të vlerësimit e pasigurive dhe mbi gjykimet kritike për aplikimin e politikave kontabël që kanë efekt të rëndësishëm në vlerat kontabël në pasqyrat financiare, janë përshkruar në shënimin 4 dhe 5.

3. Politika të rëndësishme kontabël

Pasqyrat Financiare janë përgatitur në përputhshmëri me politikat e kontabilitetit aplikuar në vazhdimësi në të gjitha periudhat e prezentuara ne këto pasqyra financiare.

(a) Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet në valutë të huaj konvertohen në valutën funksionale të Bankës me kursin e këmbimit të momentit në datën e kryerjes së transaksionit. Pasuritë dhe detyrimet monetare në valutë të huaj në datën e raportimit janë rikonvertuar në monedhën funksionale me kursin e këmbimit momental në atë datë. Fitimi ose humbja nga zërat monetarë është diferenca midis kostos së amortizuar së monedhës funksionale në fillim të periudhës, rregulluar për interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe kostos së amortizuar në monedhë të huaj të konvertuar me normën e këmbimit në fund të periudhës. Pasuritë dhe detyrimet jo-monetare në monedhë të huaj që maten me vlerë të drejtë, rikonvertohen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit të çastit në datën kur është përcaktuar vlera e drejtë. Diferencat nga kursi i këmbimit që rrjedhin nga konvertimi njihen në fitim ose humbje.

Pasuritë dhe detyrimet jo-monetare në valutë të huaj, të cilat janë deklaruar me kosto historike, janë konvertuar me kursin e këmbimit në datën e transaksionit.

Pasuritë dhe detyrimet e operacioneve të huaja konvertohen në Euro me kurs këmbimi në datën e raportimit. Të ardhurat dhe shpenzimet e operacioneve të huaja konvertohen në Euro me kurs këmbimi në datat e transaksioneve. Diferencat në valutë të huaj gjatë konvertimit të operacioneve të huaja njihen drejtpërdrejt në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse.

Banka gjatë rrjedhës normale të biznesit hyn në transaksione në valutë të huaj me datat e shlyerjes 1 ose 2 ditë pas datës së tregtimit. Këto transaksione regjistrohen në pasqyrat financiare në datën e shlyerjes. Diferencat në valutë të huaj njihen në fitim ose humbje në datën e shlyerjes.

(b) Interesi

Të ardhurat dhe shpenzimet e interesit njihen në fitim ose humbje duke përdorur metodën efektive të interesit. Norma efektive e interesit është norma që skonton pagesat e vlerësuara të parave në të ardhmen dhe arkëtimet përgjatë jetës së pasurisë ose detyrimit financiar (ose, kur është e përshtatshme, një periudhë më të shkurtër) deri në vlerën kontabël të pasurisë ose detyrimit financiar. Gjatë llogaritjes së normës efektive të interesit, Banka vlerëson rrjedhat e parasë së ardhshme duke marrë parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar, por jo humbjet e ardhshme të kredisë.

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshin të gjitha komisionet e paguara ose të arkëtuara që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit. Kostot e transaksionit përfshijnë kostot shtesë të lidhura drejtpërdrejtë me blerjen ose emetimin e një pasurie apo detyrimi financiar.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(c) Tarifat dhe komisonet

Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet që janë pjesë përbërëse e normës së interesit efektiv për një pasuri ose detyrim financiar, përfshihen në matjen e normës së interesit efektiv.

Të ardhura tjera nga komisionet ose tarifat janë njohur posa shërbimet e lidhura me to kanë ndodhur. Ndërsa shpenzime të tjera nga tarifat dhe komisionet lidhen kryesisht me tarifa transaksionesh ose shërbimesh të cilat njihen si shpenzime posa shërbimet të pranohen.

(d) Pagesat e bëra për qiranë

Pagesat e bëra për qiranë operative janë njohur në fitim dhe humbje në bazë lineare përgjatë kohëzgjatjes së qirasë. Zbritjet nga qiraja njihen si pjesë përbërëse e totalit të shpenzimit të qirasë përgjatë kohëzgjatjes së qirasë. Pagesat e ardhshme të qirasë kontabilizohen duke rishikuar pagesat minimale të qirasë për periudhën e mbetur të qirasë, kur rregullimet dhe përshtatjet në qira konfirmohen.

(e) Tatimi aktual dhe i shtyrë në të ardhura (vazhdim)

Shpenzimi i tatimit mbi fitimin përfshin tatimin aktual dhe atë të shtyrë. Shpenzimi i tatimit mbi fitimin njihet në fitim ose humbje përveç në masën që lidhet me zërat e njohur direkt në kapitalin neto ose në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse. Taksa aktuale është tatimi i pritur i pagueshëm për të ardhurat e tatueshme për vitin, duke përdorur normat e taksave të miratuara ose të miratuara në mënyrë thelbësore në datën e raportimit, dhe çdo rregullim të tatimit të pagueshëm në lidhje me vitet e mëparshme.

Tatimi i shtyrë është dhënë për diferencat e përkohshme ndërmjet vlerës neto kontabël të pasurive dhe detyrimeve për qëllime raportimi financiar dhe shumave të përdorura për qëllime tatimore.

Tatimi i shtyrë nuk njihet për ndryshimet e përkohshme si mëposhtë: njohja fillestare e emrit të mirë, njohja fillestare e pasurive ose detyrimeve në një transaksion që nuk është një kombinim biznesi dhe që nuk ndikon as në kontabilitetin dhe as në fitimin ose humbjen e tatueshme, dhe ndryshimet në lidhje me investimet në filialet në masën që ato ndoshta nuk do të ndryshojnë në të ardhmen e parashikueshme. Tatimi i shtyrë matet me normat e taksave që pritet të zbatohen për ndryshimet e përkohshme kur ato ndryshojnë, bazuar në ligjet që janë miratuar ose miratuar në mënyrë thelbësore deri në datën e raportimit.

Në përcaktimin e shumës së tatimit aktual dhe të shtyrë Banka merr parasysh ndikimin e pozicioneve të pasigurta tatimore dhe nëse mund të ketë taksa dhe interes shtesë.

Banka beson se akrualet e saj për detyrimet tatimore janë të mjaftueshme për të gjitha vitet tatimore bazuar në vlerësimin e saj të shumë faktorëve, duke përfshirë interpretimet e ligjit të taksave dhe përvojës së mëparshme. Ky vlerësim mbështetet në vlerësime dhe supozime dhe mund të përfshijë një seri të gjykimeve rreth ngjarjeve të ardhshme. Informata të reja mund të vinë në dispozicion që të ndikojnë te Banka për të ndryshuar vendimin e saj në lidhje me mjaftueshmërinë e detyrimeve ekzistuese tatimore; ndryshime të tilla të detyrimeve tatimore do të ndikojnë në shpenzimet e tatimit në periudhën që një përcaktim i tillë është bërë.

Tatimi i shtyrë - pasuri njihet deri në masën që është e mundur që fitimi i ardhshëm i tatueshëm do të jetë i disponueshëm kundrejt të cilit mund të përdoret pasuria e tillë. Tatimi i shtyrë - pasuri rishikohet në çdo datë raportimi dhe zvogëlohet në atë masë që përfitimet nga pasuria e tillë nuk është e mundur më të realizohen.
Shkalla e zbatueshme e tatimit mbi korporata në Republikën e Kosovës është 10% (31 dhjetor 2019: 10%).
Sipas sistemit të legjislacionit tatimor të Kosovës, humbjet tatimore mund të barten për të kompensuar ndaj të ardhurave të tatueshme në të ardhmen deri në shtatë vjet.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(f) Pasurite dhe detyrimet financiare

(i) Njohja

Banka fillimisht njeh kreditë, depozitat, instrumentat e borxhit të emetuara dhe detyrimet vartëse në datën në të cilën ato janë krijuar. Blerjet dhe shitjet e rregullta te pasurive financiare njihen në datën e tregtimit në të cilën Banka zotohet për të blerë ose shitur pasurinë, me përjashtim të transaksioneve të huaja valutore, të cilat njihen në datën e shlyerjes. Të gjitha pasuritë dhe detyrimet tjera financiare njihen fillimisht në datën e tregtimit në të cilën Banka bëhet palë në kushtet kontraktuale të instrumentit. Një pasuri financiare ose detyrim financiar fillimisht matet me vlerën e drejtë të korrigjuar nga kostot e transaksionit (për një zë që nuk matet më pas me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes) që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes ose emetimit të tij.

Kostot e transaksionit që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes ose emetimit të pasurive financiare dhe detyrimeve financiare (përveç pasurive financiare dhe detyrimeve financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes) shtohen ose zbriten nga vlera e drejtë e pasurive financiare ose detyrimeve financiare, sipas rastit, në njohjen fillestare. Kostot e transaksionit që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes së pasurive financiare ose detyrimeve financiare me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes njihen menjëherë në fitim ose humbje.

(ii) Ç'regjistrimi

Banka ç'regjistron një pasuri financiare kur të drejtat kontraktuale të rrjedhave të parasë nga pasuria financiare mbarojnë, ose kur transferon të drejtat për të marrë rrjedhat e kontraktuara të parasë mbi pasurinë financiare në një transaksion në të cilin kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së pasurisë në fjalë janë transferuar. Nëse Banka as transferon, as ruan në mënyrë thelbësore të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe vazhdon të kontrollojë pasurinë e transferuar, Banka njeh interesin e saj të mbajtur në pasuri dhe një detyrim të lidhur për shumat që mund të duhet të paguajë. Nëse Banka ruan në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së një pasurie financiare të transferuar, Banka vazhdon të njohë pasurinë financiare dhe gjithashtu njeh një huazim të kolateralizuar për të ardhurat e marra. Banka ç'regjistron detyrimet financiare kur, dhe vetëm kur, detyrimet e Bankës shuhen, anulohen ose skadojnë. Diferenca midis vlerës kontabël të detyrimit financiar të ç'regjistruar dhe shumës së paguar dhe të pagueshme njihet në fitim ose humbje.

Banka hyn në transaksione me të cilat transferon pasuri të njohura në pasqyrën e pozicionit të saj financiar, por ruan ose të gjithë ose në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pasurive të transferuara ose një pjesë të tyre. Nëse të gjitha ose në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet mbahen, atëherë pasuritë e transferuara nuk ç'regjistrohen nga pasqyra e pozicionit financiar. Transferimet e pasurive me mbajtjen e të gjitha rreziqeve dhe përfitimeve thelbësisht përfshijnë, për shembull, huadhënien e letrave me vlerë dhe transaksionet e riblerjes.

Kur pasuritë i shiten një pale të tretë me një normë totale kthimi të njëkohshme swap mbi pasurinë e transferuar, transaksioni kontabilizohet si një transaksion i siguruar i financimit i ngjashëm me transaksionet e riblerjes.

Në transaksione në të cilat Banka as nuk mban dhe as nuk transferon kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë të një pasurie financiare, e ç'regjistron pasurinë nëse nuk mban kontroll mbi të. Të drejtat dhe detyrimet e mbajtura nga transferimi janë të njohura veçmas si pasuri dhe detyrime, sipas rrethanave në menyrën më të përshtatshme. Në transferimet në të cilën kontrolli mbi pasurinë ruhet, Banka vazhdon të njohë pasurinë në masën e përshlyerjes së saj të vazhdueshme në lidhje me pasurinë, e përcaktuar kjo nga koha gjatë së cilës Banka është e ekspozuar ndaj ndryshimeve në vlerën e pasurisë së transferuar.

Në disa transaksione, Banka mban detyrimin për të ofruar shërbime për pasurinë financiare të transferuar në shkëmbim për një tarifë. Pasuria e transferuar ç'regjistrohet tërësisht nëse plotëson kriteret e ç'regjistrimit. Një pasuri ose detyrim njihet për kontratën e shërbimit, në varësi të faktit nëse tarifa e shërbimit është më shumë se mjaftueshëm (pasuri) ose është më pak se mjaftueshëm (detyrim) për kryerjen e shërbimit.

Banka e fshin një vlerë të kredisë/ letër me vlerë (dhe çdo shpenzim provizionimi) me vendimin e Bordit të Drejtorëve, në përputhje me Rregulloren e Bankës Qendrore të Kosovës "Për Menaxhimin e Riskut Kreditor".

Procedura e shlyerjes fillon pasi të plotësohen kushtet e mëposhtme:

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a.
Shënimet shjeguese për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(Vlerat në Euro, përveçse kur deklarohet ndryshe)

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(ii) Ç'regjistrimi

- Ekspozimet e kreditit që nuk janë të mbuluara nga kolaterali, qoftë në formë pengu apo në formë hipotekare, të klasifikuar si ekspozim jo performues, do të shlyhen nga bilanci brenda tetëmbëdhjetë (18) muajve të periudhës kur ato klasifikohen në këtë kategori;
- Ekspozimet e kredisë të cilat janë të mbuluara nga kolaterali i lënë peng klasifikuar si jo-perfomuese duhet të shlyhen nga bilanci brenda tridhjetë e gjashtë (36) muajve të periudhës kur ato janë klasifikuar jo-perfomuese;
- Ekspozimet ndaj kredisë që janë të mbuluara nga kolaterali në formën e hipotekave të klasifikuara si ekspozime jo performuese duhet të shlyhen nga bilanci i gjendjes brenda gjashtëdhjetë (60) muajve nga periudha kur ato klasifikohen si "jo performuese".

(iii) Klasifikimi dhe matja fillestare e pasurive financiare

Të gjitha pasuritë financiare fillimisht maten me vlerën e drejtë të netuar me kostot e transaksionit (aty ku është e aplikueshme). Pasuritë financiare, të tjera nga ato të përcaktuara dhe efektive si instrumente mbrojtëse klasifikohen në këto kategori:
• kostoja e amortizuar
• vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (VDNFH)
• vlera e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDNATGJ).
Klasifikimi përcaktohet nga:
• modeli i biznesit të njësisë ekonomike për menaxhimin e pasurive financiare.
• karakteristikat e rrjedhave të parasë të pasurisë financiare të kontraktuar.

Të gjitha të ardhurat dhe shpenzimet që lidhen me pasuritë financiare njihen në fitim ose humbje.
Vlerësimi nëse rrjedhat e parasë janë vetëm pagesa kontraktuale të principalit dhe interesit (SPPI)
Sipas standardit të ri, njëra nga kushtet që një pasuri financiare të klasifikohet nën katëgorinë "Kosto e amortizuar" apo "Vlera e drejtë nëpërmjet fitimit apo humbjes (VDNFH)" është që kushtet kontraktuale të pasurisë financiare të jenë të specifikuara në datat e rrjedhës së parasë që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit mbi vlerën e mbetur të principalit. Banka ka kryer testin e SPPI dhe ka përcaktuar modelet e biznesit për pasuritë e saj financiare.
– ***Vlerësimi i modelit të biznesit***
Janë tre modele të biznesit sipas SNRF 9 – 'Mbahet për t'u arkëtuar ("HTC")', 'Mbahet për t'u arkëtuar dhe për t'u shitur ("HTCS")' dhe 'Të tjera ("Tjera BM")'
1. Sipas modelit "HTC" rrjedhjat e parasë rezultojnë nga mbledhja e pagesave të kontraktuara. Nëse nje produkt SPPI është "HTC", ai matet me koston e amortizuar.
2. Sipas modelit "HTCS" rrjedhjat e parasë rezultojnë nga mbledhja e pagesave të kontraktuara si dhe nga shitja e pasurive financiare. Nëse një produkt SPPI është "HTCS", ai matet me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDNATGJ).
3. Modelet tjera të biznesit janë ato që nuk janë as HTC e as HTCS. Një shembull është një model biznesi në të cilin qëllimi kryesor është tregtimi ku mbledhja e pagesave kontraktuale nuk është pjesë përbërëse e modelit. Nëse një produkt (SPPI apo jo) mbahet nën "Të tjera" dhe matet me vlerën e dretë përmes fitimit ose humbjes (VDNFH)

Thesari

Pasuritë e thesarit përbëhen nga paratë e gatshme ose ekuivalentët e parasë, obligacionet qeveritare, letrat me vlerë si Eurobonde, obligacione dhe çertifikata.

. Investimet në letra me vlerë llogariten në bazë të klasifikimit të tyre si të mbajtura deri në maturim ("MDM"), në dispozicion për shitje ("DPS") dhe në disa raste si të mbajtura për tregtim ("TRD").

Modeli i biznesit të Bankës sipas SNRF 9 është:
-"HTC" për produktet MDM. Këto produkte duhet të matet me koston e amortizuar;
-"HTCS" për produktet DPS.Këto produkte duhet të maten në VDNATGJ; dhe
-"Të tjera" për produktet TRD dhe duhet të maten në VDNFH.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

Individë

Pasuritë e bankingut individual përbëhen nga produkte të ndryshme financuese për individë si: kreditë hipotekare, konsumatore, për rinovimin e shtëpive, makinave dhe kartat e kreditit. Këto produkte janë pasuri financiare jo-derivative që nuk janë të kuotuara në një treg aktiv financiar, të cilat mbahen për arkëtimin e rrjedhave të ardhshme të pagesave të kontraktuara të principalit dhe interesit. Vlera e drejtë e pasurive të bankingut individual nuk është aspekt kritik në menaxhimin e portofolit të bankës.

Modeli i biznesit për Banka sipas SNRF 9 është "HTC" dhe kreditë individuale duhet të maten me koston e amortizuar.

Korporatë

Pasuritë e bankingut të korporatave përbëhen nga produkte të ndryshme financuese për biznese si: kreditë me para të gatshme, kreditë jo-kesh, kreditë bujqësore, projektet dhe financimet e strukturuara, kartat e kreditit të biznesit). Këto produkte janë pasuri financiare jo-derivative me pagesa fikse ose të përcaktuara që nuk janë të kuotuara në një treg aktiv të cilat mbahen për arkëtimin e rrjedhave të parave të principalit dhe interesave. Vlera e drejtë e pasurive të Korporatës nuk është një aspekt kritik në menaxhimin e portofolit të bankës.Modeli i biznesit për Banka sipas sipas SNRF 9 është "HTC" dhe kreditë biznes maten me koston e amortizuar.

(iv) Matja e mëpasshme e pasurive financiare

Pasuritë financiare e matura me koston e amortizuar

Pasuritë financiare maten në koston e amortizuar nëse pasuritë plotësojnë kushtet e mëposhtme (dhe nuk janë përcaktuar si VDNFH):

- ato mbahen në kuadër të një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është mbajtja e mjeteve financiare dhe arkëtimi i rrjedhave të parasë.
- kushtet kontraktuale të pasurive financiare krijojnë rrjedha të parasë që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit për shumën kryesore të principalit të mbetur.

Pas njohjes fillestare, këto maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Zbritja nuk përfshihet sepse efekti i zbritjes është jomaterial. Paratë e gatshme dhe ekuivalentët e saj, kreditë dhe shumica e të arkëtueshmeve të bankës bien në këtë kategori të instrumenteve financiare, po ashtu edhe obligacionet qeveritare dhe instrumentet të cilat më parë ishin klasifikuar si të mbajtura deri në maturim sipas SNK 39.

Pasuritë financiare me vlertë të drejtë përmes fitimit ose humbjes (VDNFH)

Pasuritë financiare që mbahen në një model biznesi të ndryshëm nga "mbahet për të arkëtuar" ose "mbahet për të arkëtuar dhe shitur" kategorizohen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes. cila nuk lejon matjen me kosto. Pasuritë financiare të modelit të biznesit, në të cilin rrjedhat e parasë nuk janë vetëm nga interesi dhe principali, llogariten në VDNFH. Të gjitha instrumentet financiare derivative bien në këtë kategori, përveç atyre të përcaktuara dhe efektive si instrumente mbrojtëse. Kjo kategori përmban edhe investimet në kapital. Në vitin aktual, vlera e drejtë përcaktohet në përputhje me SNRF 9 e cila nuk lejon matjen me kosto. Pasuritë në këtë kategori maten me vlerën e drejtë me fitime ose humbje të njohura në pasqyrën e të ardhurave. Vlera e drejtë e pasuritë financiare në këtë kategori përcaktohet duke i'u referuar transaksioneve aktive të tregut ose duke përdorur një teknikë vlerësimi kur nuk ekziston një treg aktiv. Banka konstatoi se në periudhën aktuale vlera e drejtë e këtyre investimeve përafrohet me vlerën e tyre kontabël. Obligacionet qeveritare të klasifikuara më parë si të mbajtura për tregtim sipas SNK 39 bëjnë pjesë në këtë kategori.

Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera përmbledhëse (VDNATGJ)

Banka regjistron pasuritë financiare në VDNATGJ nëse pasuritë plotësojnë kushtet e mëposhtme:

- ato mbahen në një model biznesi objektivi i të cilit është "të mbahet për tu arkëtuar" rrjedhat e parasë dhe për shitje dhe
- kushtet kontraktuale të pasurive financiare që krijojnë rrjedhat e parasë që janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit për principalin e mbetur.

Çdo fitim ose humbje e njohur në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse (AGJ) do të riciklohet pas mosnjohjes së aktivit. Bonot qeveritare të bankës, letrat me vlerë thesarit dhe bonot e thesarit, obligacionet e korporatave, notat premtuese, letrat me vlerë të mbështetura në asete dhe portofoli i kapitalit i klasifikuar si i disponueshëm për shitje, janë pjesë të kësaj kategorie.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a.
Shënimet shjeguese për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(Vlerat në Euro, përveçse kur deklarohet ndryshe)

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(v) Kompensimi

Pasuritë dhe detyrimet financiare kompensohen dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar atëherë, dhe vetëm atëherë, kur Banka ka të drejtën ligjore për të kompensuar shumat dhe synon ose të shlyejë mbi një bazë neto, ose të shes pasurinë dhe njëkohësisht të shlyejë detyrimin. Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet nga standardet kontabël, ose për fitimet dhe humbjet e krijuara nga një grup transaksionesh të ngjashme si ato në aktivitetin tregtues të Bankës.

(vi) Matja me koston e amortizuar

Kostoja e amortizuar e një pasurie ose detyrimi financiar është vlera me të cilën pasuria ose detyrimi financiar matet kur njihet fillimisht, duke i zbritur pagesat e principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar duke përdorur metodën efektive të interesit të çdo diference ndërmjet vlerës fillestare të njohur dhe shumës së maturimit, minus çdo zbritje për efekt rënie në vlerë.

(vii) Matja e vlerës së drejtë

Vlera e drejtë është shuma me të cilën një pasuri mund të shkëmbehet, ose një detyrim të shlyhet, midis palëve të vullnetshme që kanë informatat e duhura, në një transaksion në kushte të tregut në datën e matjes.

Kur është e mundur, Banka mat vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimet e kuotuara në një treg aktiv për atë instrument. Një treg quhet aktiv në qoftë se çmimet e kuotuara janë të gatshme dhe rregullisht të disponueshme dhe paraqesin transaksionet aktuale të tregut si dhe rregullisht ndodhin në kushte të lira tregu.

Nëse tregu për një instrument financiar nuk është aktiv, Banka përcakton vlerën e drejtë duke përdorur një teknikë vlerësimi. Teknikat e vlerësimit përfshijnë përdorimin e transaksioneve më të fundit të kryera midis palëve të vullnetshme që kanë informacionin e duhur (nëse ka), duke iu referuar vlerës së drejtë aktuale të instrumenteve tjera që në thelb janë të njëjtë, analizat e rrjedhave të parasë të skontuara dhe modelet e çmimeve të opsioneve. Teknika e zgjedhur e vlerësimit përdor maksimumin e faktorëve të tregut, mbështetet sa më pak të jetë e mundur në vlerësimet specifike të Bankës, përfshin të gjithë faktorët që pjesëmarrësit e tregut do të merrnin parasysh në përcaktimin e çmimit, dhe është në përputhje me metodologjitë ekonomike të pranuara për vlerësimin e instrumentave financiare. Faktorët për teknikat e vlerësimit paraqesin në mënyrë të arsyeshme pritshmëritë e tregut dhe matjet e faktorëve të rreziqeve të trashëguara në instrumentet financiare. Banka klasifikon metodat e vlerësimit dhe i teston ato për vlefshmërinë duke përdorur çmimet nga transaksionet aktuale të tregut për të njëjtin instrument ose të dhëna të tjera te disponueshme dhe të vëzhgueshme në treg.

Kur një pasuri është blerë ose një detyrim merret në një transaksion këmbimi për atë pasuri ose detyrim, çmimi i transaksionit është çmimi i paguar për të blerë pasurinë ose për të pranuar atë për të marrë detyrimin (çmimi i hyrjes). Në të kundërt, vlera e drejtë e pasurisë ose detyrimit është çmimi që do të merret për të shitur pasurinë ose për të paguar për transferimin e detyrimit (çmimi i daljes).

Në shumë raste çmimi i transaksionit është i barabartë me vlerën e drejtë (që mund të jetë rasti kur në datën e transaksionit transaksioni për të blerë një pasuri ndodh në treg në të cilin aseti do të shitet). Gjatë përcaktimit nëse vlera e drejtë në njohjen fillestare është e barabartë me çmimin e transaksionit, Banka merr në konsideratë faktorët specifikë për transaksionin dhe pasurinë ose detyrimin.

Kur çmimi i transaksionit siguron evidencën më të mirë të vlerës së drejtë në njohjen fillestare, instrumenti financiar fillimisht matet me çmimin e transaksionit dhe çdo diferencë midis këtij çmimi dhe shumës së fituar fillimisht nga një vlerësim model njihet më pas në fitim ose humbje, varësisht nga individi faktet dhe rrethanat e transaksionit, por jo më vonë se kur vlerësimi mbështetet plotësisht nga të dhënat e tregut të vëzhgueshëm ose transaksioni është i mbyllur.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(viii) Rënia në vlerë e pasurive financiare

Kërkesat për provizionet sipas SNRF 9 përdorin më shumë informacione prospektive që t'i njohin humbjet e pritura të kreditit – 'Modeli i humbjes së pritshme kreditore (HPK)'. Kjo zëvendëson SNK39 'modelin e humbjeve të ndodhura'. Instrumentet në kuadër të fushëveprimit të kërkesave të reja përfshinin kreditë dhe instrumente të tjera financiare të borxhit të matura me koston e amortizuar dhe VDNATGJ, llogaritë e arkëtueshme,
kontratat e njohura dhe të matura sipas SNRF 15, angazhimet e huasë dhe disa kontrata të garancisë financiare (për emetuesin) që nuk janë të matura me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Njohja e humbjeve kreditore nuk është më e varur nga indentifikimi i një ngjarjeje të humbjes së kredisë nga Banka por në vend të kësaj, Banka konsideron një gamë më të gjerë informacionesh gjatë vlerësimit të rrezikut të kredisë dhe matjes së humbjeve të pritshme të kredisë, duke përfshirë ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale, parashikimet e arsyeshme dhe të suportueshme që ndikojnë në arkëtueshmërinë e pritshme të flukseve të parasë së ardhshme të instrumentit.
Në zbatimin e kësaj qasjeje prospektive, bëhet një dallim midis:

- instrumentet financiare që nuk janë përkeqësuar ndjeshëm në cilësinë e kredisë që nga njohja fillestare ose që kanë rrezik të ulët të kredisë ('Faza 1')
- instrumentet financiare që janë përkeqësuar ndjeshëm në cilësinë e kredisë që nga njohja fillestare dhe që rreziku i kredisë, i të cilëve nuk është i ulët ('Faza 2').

'Faza 3' do të mbulonte pasuritë financiare që kanë dëshmi objektive të provizionimit në datën e raportimit.
'Humbjet e pritshme të kreditore 12 mujore 'njihen për kategorinë e parë, ndërsa' humbjet e pritshme të kreditit gjatë tërë jetëgjatësisë së tij' njihen për kategorinë e dytë.
Matja e humbjeve të pritshme të kredive përcaktohet nga një vlerësim i ponderuar me probabilitetin e humbjeve të kredisë përgjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar.

(ix) Klasifikimi dhe matja e detyrimeve financiare

Detyrimet financiare të Bankës përfshijnë depozitat e klientëve, kreditë nga bankat dhe institucionet e tjera financiare, borxhi i varur dhe detyrime të tjera të pagueshme.

Detyrimet financiare fillimisht maten me vlerën e drejtë dhe kur është e aplikueshme, përshtaten për kostot e transaksionit, përveç nëse Banka përcakton një pasiv financiar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

Më pas, detyrimet financiare maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv, përveç derivativave dhe detyrimeve financiare të përcaktuara në FVTPL, të cilat mbahen më pas me vlerën e drejtë me fitime ose humbje të njohura në pasqyrën e të ardhurave (përveç instrumenteve financiare derivative të cilat janë të përcaktuara dhe efektive si instrumente mbrojtëse). Të gjitha pagesat lidhur me interesin dhe, nëse është e zbatueshme, ndryshimet në vlerën e drejtë të një instrumenti që raportohen në fitim ose humbje përfshihen në kostot financiare ose të ardhurat financiare.

.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(f) Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)

(x) Instrumentet financiare derivative dhe kontabiliteti mbrojtës

Banka aplikon kërkesat e reja të SNRF 9 në kontabilitetit mbrojtës në mënyrë prospektive

Instrumentet financiare derivative llogariten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes (FVTPL) me përjashtim të derivateve të përcaktuara si instrumente mbrojtës në marrëdhëniet mbrojtëse të rrjedhave të parasë, të cilat kërkojnë një trajtim të veçantë kontabël. Për t'u kualifikuar për kontabilitetin mbrojtës, marrëdhënia mbrojtëse duhet të plotësojë të gjitha kërkesat e mëposhtme:

- Ekziston një marrëdhënie ekonomike midis zërit të mbrojtur dhe instrumentit mbrojtës
- Efekti i rrezikut kreditor nuk dominon ndryshimet e vlerës që rrjedhin nga ajo marrëdhënie ekonomike
- Treguesi mbrojtës i marrëdhënies së mbrojtur ''hedging'' është i njëjtë me atë që rezulton nga sasia e asetit të mbrojtur që njësia ekonomike aktualisht mbron dhe sasia e instrumentit mbrojtës që njësia ekonomike aktualisht përdor për të mbrojtur atë sasi të elementit të mbrojtur

Të gjitha instrumentet financiare derivative të përdorura për kontabilitetin mbrojtës njihen fillimisht me vlerën e drejtë dhe raportohen më pas me vlerën e drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar. Në masën që mbrojtja është efektive, ndryshimet në vlerën e drejtë të derivativëve të përcaktuar si instrumente mbrojtëse në mbrojtjen e rrjedhës së parave njihen në të ardhurat e tjera gjithpërfshirëse dhe përfshihen në rezervën mbrojtëse të rrjedhës së parasë në kapital. Çdo mosfunksionim në marrëdhënien mbrojtëse njihet menjëherë në fitim ose humbje.

Në kohën kur elementi i mbrojtur ndikon në fitimin ose humbjen, çdo fitim ose humbje e njohur më parë në të ardhurat e tjera gjithpërfshirëse riklasifikohet nga kapitali neto në pasqyrën e të ardhurave dhe paraqitet si një riklasifikim brenda të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse. Megjithatë, nëse një pasuri ose detyrim jofinanciar është njohur si rezultat i transaksionit të mbrojtur, fitimet dhe humbjet e njohura më parë në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse përfshihen në matjen fillestare të pjesës së mbrojtur. Nëse një transaksion paraparë nuk pritet të ndodhë, çdo fitim ose humbje e njohur në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse bartet menjëherë në pasqyrën e të ardhurave.

Nëse marrëdhënia mbrojtëse nuk vazhdon të përmbushë kushtet e efektivitetit, kontabiliteti mbrojtës ndërpritet dhe fitimi ose humbja në fjalë mbahen në rezervën e kapitalit derisa të ndodhë transaksioni i parashikuar.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

***(f)* Pasuritë dhe detyrimet financiare (vazhdim)**

(g) Paraja dhe ekuivalentët e parasë

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshijnë kartëmonedhat, monedhat, balancat e pakushtëzuara të mbajtura në Bankën Qendrore si dhe pasuritë financiare likuide me afat maturimi më pak se tre muaj, të cilat janë subjekt i një rreziku të parëndësishëm të ndryshimeve në vlerën e drejtë, dhe përdoren nga Banka në menaxhimin e zotimeve afatshkurtra. Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen me koston e amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

(h) Derivatet e mbajtura për qëllime të administrimit të rrezikut

Derivatet e mbajtura për qëllime të administrimit të rrezikut përfshijnë të gjitha pasuritë dhe detyrimet derivative të cilat nuk klasifikohen si pasuri ose detyrime të tregtueshme. Derivatet e mbajtura për qëllime të administrimit të rrezikut maten me vlerën e drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar.

(i) Kreditë

Kreditë janë pasuri financiare jo-derivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme, të cilat nuk janë kuotuar në tregje aktive dhe Banka nuk ka ndërmend t'i shesë menjëherë ose në të ardhmen e afërt.

Kur Banka blen një pasuri financiare dhe njëherësh hyn në një marrëveshje për ta rishitur këtë pasuri (ose një pasuri kryesisht të ngjashëm) me një çmim fiks në një datë të ardhshme ("riblerje të anasjellta"), marrëveshja kontabilizohet si një kredi apo paradhënie, dhe pasuria nuk paraqitet në pasqyrat financiare të Bankës.

Kreditë fillimisht maten me vlerën e drejtë plus kosto direkte që lidhen me transaksionin, dhe më pas maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën efektive të interesit, përveç rasteve kur Banka vendos të mbajë kreditë me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes siç përshkruhet në politikën kontabël 3 (f), (iii).

(j) Pronat, pajisjet dhe pasuritë e paprekshme

(i) Njohja dhe matja

Zërat e pronës dhe pajisjeve paraqiten me kosto minus zhvlerësimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluara nga rënia në vlerë. Kosto përfshinë shpenzimet e lidhura drejtpërdrejtë me blerjen e pasurisë. Kur pjesë të një zëri të pronës dhe pajisjeve kanë jetëgjatësi të ndryshme, ato kontabilizohen si pozicione të veçanta (përbërësit kryesorë) të pronës dhe pajisjeve.

(ii) Shpenzimet pasuese

Kostoja e zëvendësimit të një pjese të një zëri të pronës dhe pajisjeve njihet në vlerën kontabël të pasurisë nëse është e mundur që benefitet e ardhshme ekonomike të trupëzuara përbrenda pjesës do të rrjedhin në Bankë dhe kostoja e tij mund të matet me besueshmëri. Vlera e mbetur e pjesës së zëvendësuar ç'regjistrohet. Kostot e përditshme të mirëmbajtjes së pronës dhe pajisjeve njihen në fitim ose humbje në momentin kur ndodhin.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a.
Shënimet shjeguese për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(Vlerat në Euro, përveçse kur deklarohet ndryshe)

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(j) Pronat, pajisjet dhe pasuritë e paprekshme (vazhdim)

(iii) Zhvlerësimi

Zhvlerësimi njihet në pasqyrën e të ardhurave në bazë lineare përgjatë kohës së vlerësuar të përdorimit të secilës njësi të pronës dhe pajisjeve. Toka nuk zhvlerësohet.

Përmirësimet e qiradhënies zhvlerësohen gjatë afatit të shkurtër të qirasë dhe jetës së tyre të dobishme.

Jetëgjatësia e vlerësuar e dobishme për periudhat aktuale dhe ato krahasuese janë si më poshtë:

• Përmirësimet e qiradhënies	1 deri në 10 vite
• Automjete dhe makineri	5 vite
• Mobilje dhe orendi	5 vite
• Kompjutera dhe pajisje elektronike	5 vite

Metodat e zhvlerësimit, jetëgjatësia dhe vlera e mbetur rivlerësohen në datën e raportimit.

(iv) Pasuritë e paprekshme

Pasuritë e paprekshme maten fillimisht me kosto. Pasuritë e paprekshme njihen nëse është e mundur që përfitimet ekonomike të ardhshme që i atribuohen pasurive do të rrjedhin në ndërmarrje; dhe kostoja e aktivit mund të matet në mënyre të besueshme. Pas njohjes fillestare, pasuritë e paprekshme maten me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe çdo humbje të akumuluar nga amortizimi. Pasuritë e paprekshme amortizohen në bazë të metodës lineare mbi vlerësimin më të mire të jetës së tyre të dobishme, e cila më 31 dhjetor 2020 dhe 2019 është nga 1 deri në 20 vjet.

Pasuritë e paprekshme përbëhen nga licencat e softuerit.

(v) Prona dhe pajisjet me qira

Për kontratat në vend, Banka ka zgjedhur të zbatojë përkufizimin e një qiraje nga SNK 17 dhe KIRFN 4 dhe nuk ka zbatuar SNRF 16 për marrëveshjet që më parë nuk ishin identifikuar si qira sipas SNK 17 dhe KIRFN 4.

Në këtë datë, Banka gjithashtu ka zgjedhur të masë pasuritë më të drejtë përdorimi në një shumë të barabartë me pasivin e qirasë të rregulluar për çdo pagese qiraje të parapaguar ose të përllogaritur që ekzistonte në datën e tranzicionit.

Në vend që të kryejë një rishikim të zhvlerësimit të pasurive më të drejtë përdorimi në datën e aplikimit fillestar, Banka është mbështetur në vlerësimin e saj historik nëse qirat ishin të rënda menjëherë para datës së zbatimit fillestar të SNRF 16.

Për ato qira të klasifikuara më parë si qira financiare, pasuria më të drejtë përdorimi dhe pasivi i qirasë maten në datën e aplikimit fillestar në të njëjtat shuma si në SNK 17 menjëherë para datës së aplikimit fillestar.

Kostot fillestare direkte

Një njësi ekonomike mund të përjashtojë kostot fillestare direkte nga matja e Pasurisë më të Drejtë Përdorimi në datën e aplikimit fillestar.

Bazuar në SNRF 16, nëse një qiramarrës zgjedh të zbatojë standardin me aplikimin e modifikuar retrospektiv, qiramarrësi do të zgjedhë, mbi bazën e qirasë me qira, për të matur pasurinë me të drejtë përdorimi në:

Opsioni 1 - vlera e tij kontabël sikur SNRF 16 të ishte zbatuar që nga data e fillimit, por të skontohej duke përdorur normën shtesë të huamarrjes së qiramarrësit në datën e aplikimit fillestar. Eksperienca praktike për të përjashtuar kostot fillestare direkte nga matja e Pasurisë më të Drejtë Përdorimi në datën e aplikimit fillestar është i zbatueshëm sipas Opsionit 1 ose;

Opsioni 2 - një shumë e barabartë me pasivin e qirasë, rregulluar nga shuma e çdo pagese të parapaguar ose të përllogaritur të qirasë në lidhje me atë qira. Megjithëse nuk është deklaruar qartë në standardin e ri, përshtatshmëria praktike për kostot fillestare direkte nuk është e rëndësishme sipas Opsionit 2. Banka nuk rregullon aktivin e së Drejtës së Përdorimit për shumat historike p.sh. kostot fillestare direkte

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(j) Pronat, pajisjet dhe pasuritë e paprekshme (vazhdim)

(v) Prona dhe pajisjet me qira

Banka ka vendosur të zbatojë metodën e modifikuar retrospektive sipas Opsionit 2.

Asete me vlerë të ulët

Qiramarrësit gjithashtu mund të bëjnë zgjedhje për të zbatuar një metodë të ngjashme me kontabilitetin aktual të qirasë operative në qira për të cilat aktivi bazë është me vlerë të ulët. SNRF 16 nuk përcakton termin me vlerë të ulët. Banka Kombëtare Tregtare Kosova Sh.a përdor 5,000 Euro si një prag dhe analizon njëkohësisht natyrën e aktivit në mënyrë që të vlerësojë nëse një aktiv i dhënë me qira kualifikohet për përjashtimin e pasurisë me vlerë të ulët. Llojet e pasurive që kualifikohen për përjashtimin e aseteve me vlerë të ulët mund të ndryshojnë me kalimin e kohës nëse, për shkak të zhvillimeve në treg, çmimi i një lloji të caktuar të aktivit ndryshon.

Norma inkrementale e huazimit

Norma e përdorur për llogaritjen e pasurisë RoU dhe detyrimit të qirasë ka marrë në konsideratë termin, prerjen e valutave, rrezikun e lidhur me bankën, sigurinë, rrezikun e lidhur me pasurinë dhe mjedisin ekonomik.

Vlerat më të afërta që përputhen me këtë përkufizim janë normat e Çmimit të Transferimit të Fondeve (FTP). Emërtimi i termit dhe i këmbimit valutor merren në konsideratë kur ndërtohen kurbat e kthimit të euros. Banka shqyrtoi në datën fillestare të aplikimit normat e publikuara deri më 31 dhjetor 2018. Pas shqyrtimit, Banka përcaktoi se nuk ka dallime në aspektin e sigurisë, për shkak të faktit se qiradhënësi në mënyrë efektive ka sigurinë e zotërimit të pasurisë. Prandaj, nuk u kërkuan rregullime. Meqenëse pika e fillimit është në të njëjtin juridiksion dhe në të njëjtën monedhë si qiradhëniet, nuk kërkohet asnjë rregullim edhe për këtë segment. Për më tepër, për pasuritë siç janë ndërtesat e zyrave dhe hapësira për ATM, duke marrë parasysh që ato janë në një zonë të frekuentuar, nuk janë asete shumë jolikuide ose të specializuara, primi specifik i aseteve do të ishte zero.

Norma inkrementale e huamarrjes përcaktohet si kurba e normës bazë të yield-it plus spread-it të kredisë.

a Lakorja e rendimentit të normës bazë

Të dhënat e hyrjes në model janë normat e tregut të parave (normat ndërbankare në kovën e maturimit ON-1Y). Këto të dhëna publikohen çdo ditë në "Reuters" (platforma e tregtisë ndërbankare). Për maturitetet më të larta, norma llogaritet duke ekstrapoluar duke filluar nga normat e tregut të parave në dhjetor 2018.

Banka përdor interpolacionin kubik spline për ndërtimin e kurbës së rendimentit EUR. Interpolacioni kubëz spline është një rast i veçantë i ndërhyrjes së tipit spline që përdoret shumë shpesh për të shmangur problemin e fenomenit të Runge. Kjo metodë jep një polinom ndërhyrës që është më i butë dhe ka gabim më të vogël se disa polinome të tjerë ndërhyrës, siç janë polinomi Lagrange dhe polinomi Newton. Splines zbutëse kub pajisur për të univariate të dhënave seri kohore mund të përdoren për të marrë parashikime lokale lineare. Qasja bazohet në një model hapësinor të gjendjes stokastike që lejon përdorimin e një qasjeje të gjasave për vlerësimin e parametrit të zbutjes, dhe që mundëson ndërtimin e lehtë të intervaleve të parashikimit. Në thelb i njëjti mekanik matematikor ndiqet nga modeli NSS (Nelson-Siegel-Svensson). Ndërsa një ndërlidhje zakonisht fillon me specifikimin e një forme funksionale ose për funksionin e përafërt të zbritjes ose normat përpara, dhe pastaj vlerëson parametrat e panjohur. Qasja e kubit spline, sjell më shumë fleksibilitet në formën e një lakore të rendimentit dhe kështu është e mirë për praktikuesit financiarë që kërkojnë anomali të vogla të çmimeve.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a.
Shënimet shjeguese për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(Vlerat në Euro, përveçse kur deklarohet ndryshe)

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(j) Pronat, pajisjet dhe pasuritë e paprekshme (vazhdim)

(v) Prona dhe pajisjet me qira

b Përhapja e kredisë

Për llogaritjet e përhapjes së kredisë, Banka ka ndjekur logjikën e mëposhtme:

1) Identifikoni Vlerësimin Ndërkombëtar për Default të Emetuesit afatgjatë të institucionit financiar ("Banka"). IDR ndërkombëtare afatgjatë jepet nga Agjencia e Jashtme e Vlerësimit të Kredive si Moody's, Fitch ose Standard & Poor. Banka do të përdorë vetëm agjensitë e vlerësimit të kreditit të jashtëm zyrtar, të pranuar në të gjithë botën, të tilla si Fitch, Moody's dhe S&P sepse vetëm këto 3 agjenci bëjnë analizat në të gjithë botën, bëjnë dhe botojnë studimet mbi PD, LGD (ku përhapja e kredisë do të përcaktohet si PD * LGD) etj në nivelin global. Këto tre agjenci janë gjithashtu të vetmet që lejohen të përdoren për qëllimin e mbështetjes në parametrat e të dhënave të ekspertit për shembull. në BE (sipas rregullores së CRD / CRR etj.).

2) Nëse institucioni financiar (Banka) nuk ka një vlerësim të tillë dhe është pjesë e një banke, vlerësimi më i ulët i tavanit të vendit për vendin ku ndodhet banka dhe vlerësimi ndërkombëtar i lëshuesit të agjensisë së jashtme për përdoret i prindit bazë. Arsyeja kryesore për këtë qasje është se kur një bankë është pjesë e një banke, mbështetja ka më shumë të ngjarë.

3) Nëse asnjë prej këtyre hapave nuk rezulton në një vlerësim, identifikohet tavani i vendit për vendin në të cilin ndodhet Banka dhe zbritet të paktën një nivel. Tavani i vendit është vlerësimi më i mirë që një njësi ekonomike me bazë në atë vend mund të marrë, kështu që ky përdoret si pikë referimi pasi ne priremi të punojmë me institucionet më të mëdha dhe më të fuqishme. Për më tepër, rregullimi i rrezikut në rënie bëhet për hir të maturisë.

   Shteti i Kosovës nuk ka një vlerësim kreditor.

Vlerësimi i kredisë së BKT Kosova (B-) përcaktohet duke filluar nga vlerësimi i kredisë së BKT Albania (B), si kompania mëmë, zbriten për një nivel për hir të maturisë

Në këtë mënyrë, përcaktohet vlerësimi i kredisë së Bankës në B-. Për atë vlerësim të veçantë të Bankës është caktuar probabiliteti i duhur i normës së paracaktuar (shkalla e PD), e cila llogaritet nga jashtë - të dhëna ekspertësh, të dhëna nga agjencia e jashtme e vlerësimit të kredisë. Sidoqoftë, PD është thjesht një probabilitet. Për të përafruar rrezikun e plotë të kredisë, nevojitet LGD. Duke shumëzuar normën PD dhe nivelin LGD, fitohet norma e humbjes së kredisë dhe kjo është përafrimi i rrezikut të kredisë. Rekomandohet të përdorni vlerën e Bazelit LGD si fikse në 45% në çdo kohë.

BKT Kosova	B-

Në datën fillestare të aplikimit, diferenca e kredisë së Bankës është 4.08%. Me kalimin në SNRF 16, norma mesatare e ponderuar e rritjes së huamarrjes e zbatuar për pasivet e qirasë të njohura sipas SNRF 16 ishte 2.82%.

Banka ka përfituar nga përdorimi i paspamjes për përcaktimin e afatit të qirasë kur shqyrton opsionet për zgjatjen dhe përfundimin e qirasë.

Për qiratë e klasifikuara më parë si qira operative sipas SNK 17, një qiramarrës njeh një detyrim të qirasë të matur me vlerën aktuale të pagesave të mbetura të qirasë, zbritur duke përdorur normën rritëse të huamarrjes së qiramarrësit në datën e aplikimit fillestar. Pasuritë e shoqëruara më të drejtë përdorimi për qira të pronës u matën në një bazë retrospektive sikur rregullat e reja të ishin zbatuar gjithmonë. Pasuritë e tjera më të drejtë përdorimi u matën në shumën e barabartë me detyrimin e qirasë, rregulluar nga shuma e çdo pagese të parapaguar ose të përllogaritur të qirasë në lidhje me atë qira të njohur në bilancin e gjendjes më 31 dhjetor 2020.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(k) Pasuritë e fituara përmes procesit ligjor (kolaterali i riposeduar)

Kolaterali i riposeduar përfaqëson pasuritë jofinanciare të blera nga Banka në shlyerjen e kredive të prapambetura. Pasuritë fillimisht njihen me vlerën e drejtë kur janë blerë dhe përfshihen në objektet dhe pajisjet, pasuritë e tjera ose inventarët brenda pasurive të tjera në varësi të natyrës së tyre dhe qëllimit të Bankës në lidhje me rikuperimin e këtyre pasurive dhe më pas janë rimatuar dhe llogariten në përputhje me politikat kontabël për këto kategori të pasurive. Banka zbaton politikën e saj kontabël për pasuritë afatgjata që mbahen për shitje ose grupet e nxjerra jashtë përdorimit në kolateralin e riposeduar kur kushtet përkatëse për këtë klasifikim plotësohen në fund të periudhës raportuese.

Kolateralet e riposeduara nga Banka përfaqësojnë kolateralin e disa kredive të pakthyeshme, pronësia e së cilës është marrë nga Banka. Banka ka themeluar një Komision për Shitjen e Pasurisë, përgjegjës për ç'rregjistrimin e këtyre pasurive. Këto pasuri trajtohen si pasuri të mbajtura për shitje dhe maten me vlerën e drejtë. Vlera e drejtë e këtyre pasurive në datën e raportimit përcaktohet duke iu referuar çmimeve aktuale të tregut. Shlyerja për kolateralin e riposeduar është regjistruar për të gjitha asetet e riposeduara për më shumë se 10 vite nga përfundimi i periudhës aktuale të raportimit.

(l) Rënia në vlerë e pasurive jo financiare

Vlera kontabël e pasurive jo financiare të Bankës, përveç tatimit të shtyrë si pasuri, rishikohet në çdo datë raportimi për të përcaktuar nëse ka dëshmi për rënie në vlerë. Nëse ka të dhëna të tilla atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e pasurisë.

Një humbje nga rënia në vlerë njihet nëse vlera kontabël e një pasurie tejkalon vlerën e rikuperueshme. Një njësi e cila gjeneron rrjedhje të parasë i takon grupit të pasurive që gjenerojnë rrjedhje të parasë e të cilat janë të pavarura nga pasuritë dhe grupet tjera. Humbjet nga rënia në vlerë njihen në fitim ose humbje. Humbjet nga rënia në vlerë, të njohura për pasuritë që krijojnë rrjedhje të parasë, alokohen së pari për të zvogëluar vlerën kontabël të ndonjë goodwill-i dhe më pas për të zvogëluar vlerën kontabël të pasurive të tjera në njësi (grup njësish) në mënyrë proporcionale. Shuma e rikuperueshme e një pasurie është më e madhe se vlera e saj në përdorim dhe vlera e drejtë minus kostot e shitjes. Në vlerësimin e vlerës në përdorim, flukset e ardhshme të mjeteve monetare janë skontuar në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë skontimi para tatimit që reflekton vlerësimin aktual të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe rreziqet specifike për pasurinë. Humbjet nga rënia në vlerë të njohura në periudhat e mëparshme vlerësohen në çdo datë raportimi për të parë nëse humbja është zvogëluar apo nuk ekziston më.

Humbja nga rënia në vlerë kthehet nëse ka pasur një ndryshim në vlerësimet e përdorura për përcaktimin e vlerës së rikuperueshme. Humbja nga rënia në vlerë anulohet deri në atë masë sa vlera kontabël e pasurisë nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke i zbritur amortizimin, në qoftë se nuk ka humbje që është njohur nga rënia në vlerë.

(m) Depozitat dhe huamarrjet

Depozitat dhe huamarrjet janë pjesë e burimeve të financimit të Bankës. Kur Banka shet një pasuri financiare dhe njëkohësisht hyn në një marrëveshje për të riblerë këtë pasuri (ose një pasuri të ngjashëme) me një çmim fiks në një datë të ardhshme ("riblerje" ose "huadhënie mjetesh"), marrëveshja kontabilizohet si një depozitë, dhe vazhdon të njihet në pasqyrat financiare të Bankës. Depozitat dhe huazimet maten fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot e lidhura drejtëpërdrejt me transaksionin, dhe më pas maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a.
Shënimet shjeguese për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(Vlerat në Euro, përveçse kur deklarohet ndryshe)

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

(n) Provizionet

Një provizion njihet nëse, si rezultat i ngjarjeve të mëparshme, Banka ka një detyrim ligjor ose konstruktiv i cili mund të matet në mënyrë të besueshme, dhe është e mundur që një rrjedhje e përfitimeve ekonomike do të kërkohet për të shlyer detyrimin. Provizionet janë përcaktuar duke skontuar rrjedhat e ardhshme të parasë me një normë para tatimit e cila reflekton vlerësimin aktual të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe, kur është e mundshme, rrezikun specifik të detyrimit. Një provizion për ristrukturimin njihet kur Banka ka miratuar një plan të detajuar dhe formal ristrukturimi, dhe ristrukturimi ose ka filluar ose është shpallur publikisht. Shpenzimet e ardhshme operative nuk janë dhënë. Provizioni për kontrata e mëdha njihet kur përfitimet e pritura që do të rrjedhin në Bankë nga një kontratë e tillë janë më të ulëta se kostoja e pashmangshme e realizimit të detyrimeve sipas kontratës. Provizioni matet me vlerën aktuale të kostos së pritshme të ndërprerjes së kontratës ose kostos së pritshme neto të vazhdimit të kontratës, cilado të jetë më e ulët. Para se të njihet një provizion, Banka njeh çdo humbje nga zhvlerësimi i pasurive të lidhura me atë kontratë.

(o) Përfitimet e punëtorëve

(i) Planet e kontributeve të përcaktuara

Detyrimet për kontributete ndaj planeve të pensioneve me kontribute të përcaktuara njihen si shpenzim në fitim ose humbje kur ato ndodhin. Banka paguan kontribute për sigurimet shoqërore të detyrueshme që sigurojnë përfitimet pensionale për punëtorët kur dalin në pension. Autoritetet lokale janë përgjegjëse për përcaktimin e limitit minimal ligjor të vendosur për pensionet në Kosovë sipas planit të pensioneve me kontribute të përcaktuara.

(ii) Përfitimet afatshkurtëra

Detyrimet për përfitime afatshkurtra maten mbi baza të pazbritshme dhe njihen si shpenzime kur shërbimi i ndërlidhur kryhet. Një provizion njihet për shumën që pritet të paguhet në para si bazë e bonusit afatshkurtër ose të fitimit, nëse Banka ka një detyrim aktual ose mbi një bazë konstruktive për të paguar këtë shumë si rezultat i shërbimeve të kaluara të ofruara nga punonjësi dhe detyrimi mund të vlerësohet në mënyrë të besueshme.

3.1 Standardet e reja të miratuara më 1 janar 2020

Banka ka miratuar deklaratat e reja të kontabilitetit të cilat janë bërë efektive këtë vit, dhe janë si më poshtë:

Standardet dhe ndryshimet që janë efektive për herë të parë në vitin 2020 (për një njësi ekonomike me fundin e vitit 31 dhjetor 2020) dhe mund të zbatohen për Bankën janë:

- Përkufizimi i një biznesi (Ndryshimet në SNRF 3)
- Përkufizimi i Materialit (Ndryshimet në SNK 1 dhe SNK 8)
- Reforma e Referencës së Normës së Interesit (Ndryshimet në SNRF 9, SNK 39 dhe SNRF 7)
- Ndryshimet në Referencat në Kornizën Konceptuale (Standarde të Ndryshme)
- Koncesione të lidhura me qira COVID-19 (Ndryshime në SNRF 16)

Këto ndryshime nuk kanë një ndikim të rëndësishëm në këto Pasqyra Financiare dhe për këtë arsye shpalosjet nuk janë bërë.

3. Politika të rëndësishme kontabël (vazhdim)

3.2 Standardet, ndryshimet dhe interpretimet e standardeve ekzistuese që nuk janë ende efektive dhe nuk janë miratuar më herët nga Banka

Standardet dhe ndryshimet që nuk janë ende efektive dhe nuk janë miratuar herët nga Banka përfshijnë:

- SNRF 17 Kontratat e Sigurimit
- Ndryshimet në SNRF 17 Kontratat e Sigurimit (Ndryshimet në SNRF 17 dhe SNRF 4)
- Referencat në Kornizën Konceptuale
- Të ardhurat përpara përdorimit të synuar (Ndryshimet në SNK 16)
- Kontrata të Rënda – Kostoja e Përmbushjes së Kontratës (Ndryshimet në SNK 37)
- Përmirësimet Vjetore të Standardeve të SNRF-së Cikli 2018-2020 (Ndryshimet në SNRF 1, SNRF 9,SNRF 16, SNK 41)
- Klasifikimi i detyrimeve si aktuale ose jo-korente (ndryshime në SNK 1)

Këto ndryshime nuk pritet të kenë një ndikim të rëndësishëm në pasqyrat financiare në periudhën e aplikimit fillestar dhe për këtë arsye shpalosjet nuk janë bërë.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a.
Shënimet shjeguese për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(Vlerat në Euro, përveçse kur deklarohet ndryshe)

4. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Menaxhimi diskuton me komitetin e auditimit zhvillimin, zgjedhjen dhe shpalosjen e politikave kritike kontabël dhe vlerësimeve të Bankës, si dhe aplikimin e këtyre politikave dhe vlerësimeve.

Këto shënime shpjeguese mbështesin komentet mbi menaxhimin e rrezikut financiar (referojuni shënimit 5).

Në vijim janë gjykimet kritike, përveç atyre që përfshijnë vlerësimet (që trajtohen si të ndara më poshtë), që menaxhimi ka bërë në procesin e zbatimit të politikave kontabël të Bankës dhe që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare:

Vlerësimi i modelit të biznesit: Klasifikimi dhe matja e mjeteve financiare varet nga rezultatet e SPPI dhe testit të modelit të biznesit (shënimi 3, f), (iii)). Banka përcakton modelin e biznesit në një nivel që reflekton se si grupet e aseteve financiare menaxhohen së bashku për të arritur një objektiv të veçantë biznesi. Ky vlerësim përfshin gjykimin që pasqyron të gjitha provat relevante, duke përfshirë vlerësimin e performancës së aseteve dhe matjen e performancës së tyre, rreziqet që ndikojnë në performancën e aseteve dhe mënyrën se si menaxhohen ato dhe si kompensohen menaxherët e aseteve. Banka monitoron pasuritë financiare të matura me koston e amortizuar ose vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse që ç'regjistrohen përpara maturimit të tyre për të kuptuar arsyen për nxjerrjen e tyre dhe nëse arsyet janë në përputhje me objektivin e biznesit për të cilin është mbajtur pasuria. Monitorimi është pjesë e vlerësimit të vazhdueshëm të Bankës nëse modeli i biznesit për të cilin mbahet pasuria financiare e mbetur vazhdon të jetë e përshtatshme dhe nëse nuk është e përshtatshme nëse ka pasur një ndryshim në modelin e biznesit dhe kështu një ndryshim i ardhshëm në klasifikimin e tyre.

Përcaktimi i humbjes së pritshme

Rritja e ndjeshme e rrezikut të kredisë: Siç është shpjeguar në shënimin 3 (f) (viii) dhe 5 (b) (ii), HPK matet si një lejim i barabartë me HPK 12 muaj për pasuritë e fazës 1 ose pasuritë HPK të përjetshme për fazën 2 ose pasuritë e fazës së 3. Një pasuri kalon në fazën 2 kur rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare. SNRF 9 nuk përcakton se çfarë përbën një rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë. Në vlerësimin nëse rreziku i kredisë së një pasurie është rritur ndjeshëm, Banka merr në konsideratë informacionin cilësor dhe sasior të arsyeshëm dhe të mbështetur në mënyrë prospektive. Për më shumë detaje, referojuni shënimit 3 (f) (viii) dhe 5 (b) (ii).

Krijimi i grupeve të pasurive me karakteristika të ngjashme të rrezikut të kredisë: Kur HPK-të maten në baza kolektive, instrumentet financiare grupohen në bazë të karakteristikave të rrezikut të përbashkëta. Referojuni shënimit 3 (f) (viii) dhe 5 (b) (ii), për detajet e karakteristikave të shqyrtuara në këtë aktgjykim. Banka monitoron përshtatshmërinë e karakteristikave të rrezikut të kredisë në mënyrë të vazhdueshme për të vlerësuar nëse ato vazhdojnë të jenë të ngjashme. Kjo është e nevojshme për të siguruar që karakteristikat e rrezikut të kredisë kur të ndryshojnë të kenë ri-segmentim të duhur të pasurive. Kjo mund të rezultojë në krijimin e portofoliove të reja ose në lëvizjen e aseteve në një portofol ekzistues që reflekton më mirë me karakteristikat e ngjashme të rrezikut të kredisë të atij grupi të pasurive. Ri-segmentimi i portofoliove dhe lëvizja midis portofoliove është më e zakonshme kur ka një rritje të ndjeshme në rrezikun e kredisë (ose kur kjo rritje e rëndësishme ndryshon) dhe kështu asetet lëvizin nga 12-mujore në HPK-të të përjetshme, ose anasjelltas, por mund të ndodhë edhe brenda portofoliove që vazhdojnë të maten në të njëjtën bazë të HPK-ve 12-mujore ose të përjetshme, por shuma e HPK ndryshon sepse rreziku i kredisë së portofoleve ndryshon.

Modelet dhe supozimet e përdorura: Banka përdor modele dhe supozime të ndryshme në matjen e vlerës së drejtë të pasurive financiare si dhe në vlerësimin e HPK. Gjykimi zbatohet në identifikimin e modelit më të përshtatshëm për secilin lloj të pasurisë, si dhe për përcaktimin e supozimeve të përdorura në këto modele, duke përfshirë supozimet që lidhen me drejtuesit kryesorë të rrezikut të kredisë. Shih shënimin 3 (f) (viii) dhe 5 (b) (ii) për më shumë detaje mbi HPK dhe shënimin 3 (f) (viii) për më shumë detaje mbi matjen e vlerës së drejtë.

4. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve (vazhdim)

Përcaktimi i vlerës së drejtë

Përcaktimi i vlerës së drejtë për pasuritë dhe detyrimet financiare për të cilat nuk ekziston një çmim tregu i vëzhgueshëm kërkon përdorimin e teknikave të vlerësimit siç përshkruhet në politikat kontabël 3 (e) (vii). Për instrumentet financiare të cilat tregtohen rrallë dhe që kanë transparencë të vogël të çmimeve, vlera e drejtë është më pak objektive, dhe kërkon nivele të ndryshme gjykimi në varësi të likuiditetit, përqendrimit, pasigurisë së faktorëve të tregut, supozimeve të çmimeve dhe rreziqeve të tjera që ndikojnë mbi instrumentin e caktuar. Shih gjithashtu "Vlerësimi i instrumenteve financiare" më poshtë.

Gjykimet kritike kontabël të bëra në zbatimin e politikave kontabël të Bankës përfshijnë:

Vlerësimi i instrumenteve financiare

Politika kontabël e Bankës për matjen e vlerës së drejtë është diskutuar në shënimin 3 (f) (vii).

Banka mat vlerën e drejtë duke përdorur hierarkinë e mëposhtme të metodave:

- Niveli 1: Çmimin e kuotuar të tregut-në një treg aktiv për një instrument të ngjajshëm.
- Niveli 2: Teknikat e vlerësimit të bazuara në të dhëna të vëzhgueshme. Kjo kategori përfshin instrumentet e vlerësuara duke përdorur: çmimet e kuotuara në tregjet aktive për instrumente të ngjashme; çmimet e kuotuara për instrumente të ngjashme në tregje që konsiderohen më pak se aktivë; ose teknika tjera vlerësimi ku të gjithë të faktorët hyrës janë në mënyrë direkte ose indirekte të vëzhgueshëm nga të dhënat e tregut.
- Niveli 3: Teknikat e vlerësimit duke përdorur të dhëna të rëndësishme të pavëzhgueshme. Kjo kategori përfshin gjithë instrumentet ku metoda e vlerësimit përfshin faktorë që nuk bazohen në të dhëna të vëzhgueshme dhe të dhënat jo të vëzhgueshme mund të kenë një efekt të rëndësishëm në vlerësimin e instrumentit. Kjo kategori përfshin instrumente të cilat janë vlerësuar në bazë të çmimeve të kuotuara për instrumente të ngjashme ku rregullime të rëndësishme jo të vëzhgueshme ose supozime kërkohen për të reflektuar ndryshimin midis instrumenteve.

Vlera e drejtë e pasurive financiare dhe detyrimeve financiare që tregtohen në tregje aktive bazohen në çmime tregu të kuotuara ose kuotime çmimesh tregtarësh. Për të gjitha instrumentet financiare tjera Banka përcakton vlerën e drejtë duke përdorur teknikat e vlerësimit. Teknikat e vlerësimit përfshijnë vlerën aktuale neto dhe modelet e zbritura të parave, krahasimin me instrumentet e ngjashëm për të cilët ekzistojnë çmime të vëzhgueshme në treg dhe modele të tjera vlerësimi. Objektivi i teknikave të vlerësimit është që të arrihet në një përcaktim të vlerës së drejtë që pasqyron çmimin e instrumentit financiar në datën e raportimit që do të ishte përcaktuar nga pjesëmarrësit e tregut që veprojnë në distancë.

Banka për përcaktimin e vlerës së drejtë të instrumenteve më të zakonshme dhe më të thjeshta përdor modele të vlerësimit të njohura gjerësisht siç janë swap-et e normave e interesit dhe monedhave që përdorin vetëm të dhëna të publikuara tregu dhe që kërkojnë pak gjykim dhe vlerësim nga menaxhmenti. Çmimet e vëzhgueshme dhe modelet e të dhënave janë zakonisht në dispozicion në tregjet e listuara për borxhet dhe letrat me vlerë të kapitalit, instrumentet derivative të tregtueshme dhe instrumentet që tregtohen në tregjet e letrave me vlerë të tilla si normat e interesit swap. Disponueshmëria e çmimeve të publikuara në tregje dhe e modelit të të dhënave redukton nevojën e menaxhimit për gjykim dhe vlerësim, dhe gjithashtu redukton pasigurinë e shoqëruar në përcaktimin e vlerës së drejtë. Disponueshmëria e çmimeve në treg dhe modeleve të të dhënave ndryshon në varësi të produkteve dhe tregjeve dhe është i prirur që të ndryshojë në bazë të ngjarjeve të veçanta dhe kushteve të përgjithshme të tregjeve financiare.

Për instrumente më të ndërlikuara, Banka përdor modele vetanake të vlerësimit, të cilat zakonisht janë të zhvilluara nga modele të njohura të vlerësimit. Disa ose të gjitha të dhënat e rëndësishme në këto modele mund të mos jenë të vëzhgueshme në treg, dhe janë nxjerrë nga çmimet ose normat e tregut, ose janë vlerësuar bazuar në supozime. Modelet e vlerësimit që përdorin të dhëna të rëndësishme të pavëzhgueshme kërkojnë një shkallë më të lartë gjykimi dhe vlerësimi në përcaktimin e vlerës së drejtë. Gjykimi dhe vlerësimi i menaxhimit zakonisht janë të nevojshme për zgjedhjen e modelit të vlerësimit që do të përdoret, përcaktimin e rrjedhave të parasë të pritshme të instrumentit financiar që vlerësohet, përcaktimin e probabilitetit të dështimit në pagesë nga pala tjetër dhe përzgjedhjen e normave të përshtatshme skontuese.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a.
Shënimet shjeguese për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(Vlerat në Euro, përveçse kur deklarohet ndryshe)

4. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve (vazhdim)

Vlera e drejtë

Tabela më poshtë përcakton vlerat kontabël dhe vlerat e drejta të pasurive dhe detyrimeve financiare sipas nivelit në hierarkinë e vlerës së drejtë në të cilën kategorizohet matja e vlerës së drejtë:

31 dhjetor 2020			Vlera e drejtë			
	Shënimi	Vlera kontabël	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Gjithsej
Llogaritë dhe balancat me bankat	7	30,402,526	-	-	30,402,526	30,402,526
Investimet në letra me vlerë	8	129,489,705	101,259,272	-	28,230,433	129,489,705
Të arkëtueshmet nga BKT Shqipëria	25	38,658	-	-	38,658	38,658
Kreditë dhe paradhëniet për bankat dhe kreditë e tjera të bashkuara	9	32,008,794	-	-	32,008,794	32,008,794
Kreditë ndaj klientëve	9	351,964,719	-	-	351,964,719	351,964,719
Gjithsej pasuritë financiare		**543,904,402**	**101,259,272**	**-**	**442,645,130**	**543,904,402**
Depozitat e klientëve	13	539,308,400	-	-	539,308,400	539,308,400
Detyrimet ndaj bankave	14	13,829,728	-	-	13,829,728	13,829,728
Detyrimet e bazuara në Transaksionet Repo	14	22,066,897	-	-	22,066,897	22,066,897
Huazimet	16	18,247,148	-	-	18,247,148	18,247,148
Gjithsej detyrimet financiare		**593,452,173**	**-**	**-**	**593,452,173**	**593,452,173**

31 dhjetor 2019			Vlera e drejtë			
	Shënimi	Vlera kontabël	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Gjithsej
Llogaritë dhe balancat me bankat	7	37,244,984	-	-	37,244,984	37,244,984
Investimet në letra me vlerë	8	113,609,245	105,911,833	-	7,697,412	113,609,245
Të arkëtueshmet nga BKT Shqipëria	25	25,139	-	-	25,139	25,139
Provizionet	9	-	-	-	-	-
Kreditë ndaj klientëve	9	305,985,957	-	-	305,985,957	305,985,957
Gjithsej pasuritë financiare		**456,865,325**	**105,911,833**	**-**	**350,953,492**	**456,865,325**
Depozitat e klientëve	13	449,152,204	-	-	449,152,204	449,152,204
Detyrimet ndaj bankave	14	5,435,478	-	-	5,435,478	5,435,478
Detyrimet e bazuara në	14	-	-	-	-	-
Huazimet	16	22,283,169	-	-	22,283,169	22,283,169
Gjithsej detyrimet financiare		**476,870,851**	**-**	**-**	**476,870,851**	**476,870,851**

4. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve (vazhdim)

Parimi i vijimësisë

Gjatë fillimit të vitit 2020, pandemia e COVID-19 u përhap në të gjithë botën. Në përgjigje të situatës, në Mars 2020 Qeveria e Kosovës ndërmori masa drastike duke pezulluar të gjitha aktivitetet që nuk ishin jetike. Për më tepër, duke u përballur me pasojat e Pandemisë COVID-19, të cilat shkojnë shumë përtej elementit thelbësor të shëndetit publik, si Qeveria e Kosovës ashtu edhe Banka Qendrore e Kosovës zbatuan masa të menjëhershme për të zbutur ndikimin social dhe ekonomik të shpërthimit.
Qeveria më 27 mars 2020 miratoi paketën fiskale të emergjencës në shumën 170,6 milion euro, paketa përfshin:
• 41 milion euro për pagesën e pagave për sektorin privat me shumën mujore 170 milion euro për 2 muaj
• 20 milion euro për kompanitë publike dhe private që u ofrojnë komunave shërbime që preken nga kufizimi i lëvizjes
• 15 milion euro për mikro dhe ndërmarrjet e vogla të prekura direkt nga covid-19 (përmes KCGF)
• 5 milion euro për subvencione për sektorin Agro (dhe 5 milion euro shtesë në buxhet)
• 10 milion euro për mbështetjen e kompanive që eksportojnë
• Shuma tjetër shpërndahet për masat për të luftuar COVID-19 dhe familjet në nevojë (për 98.100 qytetarë)
• Zgjatja e afateve për zbatimin e projektit të Granteve të papërfunduara për fermerët
• Sigurimi i korridorit të ushqimit për bagëtinë dhe shpendët nga Bullgaria dhe Maqedonia Veriore.
• Subvencionimi i pagesave të qirasë për bizneset deri në 50%

Për më tepër, Qeveria e Kosovës shpalli fazën e dytë të paketës së Rimëkëmbjes Ekonomike në vlerë prej 1.2 miliardë euro, përfshirë:
• Miratimi i Qeverisë i Ligjit të Projektit për Rimëkëmbjen Ekonomike - COVID 19,
• Tërheqja e 10% të fondeve të kursimit nga besimi i pensionit
• Rritja e mbulimit të kredive të reja përmes Fondit Kosovar për Garanci Kreditore-FKGK,
• Ri-programimi i kredive bankare ekzistuese ku qeveria merr tarifën e ri-programimit,
• Lehtësimi i barrës tatimore mbi bizneset për të përmirësuar likuiditetin e tyre afatshkurtër,
• Subvencion pagese për punëdhënësit ekzistues si dhe punëdhënësit e rinj për sektorë specifik të prekur nga pandemitë,
• Dyfishimi i buxhetit për bujqësinë dhe rritja e subvencioneve,
• Zhvillimi i tregjeve lokale bujqësore dhe dixhitalizimi i tyre si dhe mbështetja për shitjen e produkteve të freskëta bujqësore,
• Subvencionimi i normave të interesit për kreditë bujqësore,
• Mbështetje për zgjatjen e periudhës Greke për blerjen e apartamenteve dhe shtëpive bazuar në kriteret e të ardhurave si dhe kthimin e një pjese të fondeve të kursyera kontribuesve nga besimi i pensioneve,

Banka Qendrore e Kosovës ka njoftuar se klientët që do të përballen me probleme të likuiditetit mund të kërkojnë shtyrjen e shlyerjes së detyrimeve të tyre ndaj Bankave deri më 30.10.2020.

Banka konsideron rrezikun e likuiditetit në planet e rikuperimit, në procesin e vlerësimit të mjaftueshmërisë së kapitalit, duke vendosur kufij të përcaktuar mirë për oreksin e saj për rrezik. Grupi përcakton se burimet e tij kapitale janë në dispozicion.

Sa i përket skenarëve të likuiditetit, Banka zhvillon ushtrime periodike të testeve të stresit për të vlerësuar pozicionin e saj të likuiditetit. Në këto ushtrime, Banka zhvillon 3 skenarë të krizës së likuiditetit që janë: skenari i biznesit si zakonisht, skenari idiosinkratik dhe skenari sistemik. Në këtë drejtim, gjatë vitit 2020, ushtrimet kanë konfirmuar se edhe nëse situata e stresit të likuiditetit do të vazhdonte për një periudhë prej 3 muajsh, Banka do të plotësonte kërkesën për fonde për monedhat e saj kryesore.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a.
Shënimet shjeguese për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(Vlerat në Euro, përveçse kur deklarohet ndryshe)

4. Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve (vazhdim)

Parimi i vijimësisë (vazhdim)

Për më tepër, në kuadër të menaxhimit dhe monitorimit të rrezikut të likuiditetit, është realizuar projeksioni i likuiditetit në terma të fluksit jo të parasë bazuar në ecurinë e trendit gjatë periudhës së situatës pandemike. Vlen të theksohet se në analizën e mësipërme të rrjedhës së parasë së likuiditetit, ne kemi marrë parasysh se sa kohë paraja e gatshme, përfshirë flukset hyrëse të parave, do të ishte e mjaftueshme për të mbuluar rrjedhjet e parave. Nga rezultatet, Banka do të jetë në gjendje të mbulojë daljen e parave të gatshme, me mjete monetare aktuale në dispozicion dhe flukse potenciale të parave deri në 7 muaj në ripagimin e kredisë, portofolin e sigurisë dhe tërheqjen e depozitës. Në këtë drejtim, gjatë vitit 2020, ushtrimet kanë konfirmuar se edhe nëse situata e stresit të likuiditetit do të vazhdonte për një periudhë prej 3 muajsh, Banka do të plotësonte kërkesën për fonde për monedhat e saj kryesore.

Në skenarët duke marrë parasysh shtrirjen pandemike, CAR në të dy, skenarët fillestarë dhe skenarët e pafavorshëm, kanë rezultuar mbi pragun minimal të kërkesës të vendosur nga Banka Qendrore e Kosovës. Sidoqoftë, Banka ka ndërmarrë veprime të nevojshme mbrojtëse duke rritur kapitalin gjatë vitit 2020.

Për vitin që përfundon në vitin 2021, Banka do të priste një rritje të portofolit të kredive me probleme për shkak të rënies ekonomike. Pas shfaqjes së pandemive COVID - 19, Banka ka analizuar dhe konsideruar ndryshimet makroekonomike për të reflektuar ndikimin e COVID - 19 në llogaritjen e Humbjes së Pritshme të Kredisë.

Gjatë vitit 2020, Banka ka arritur të arrijë rezultatet e buxhetuara, duke i tejkaluar ato për sa i përket madhësisë së bilancit, ndërsa për sa i përket përfitimit Banka arriti 97% të synimeve. Për vitin që përfundon në vitin 2021, Banka pret që shifrat e buxhetuara të qëndrojnë në rezultate pozitive, megjithëse nuk është e mundur të maten me besueshmëri për momentin.

Gjatë vitit 2020, rënia e çmimeve të aksioneve në bursat globale të renditura në fillim të vitit 2020 u kthye gradualisht në muajin e ardhshëm duke rezultuar në një vlerë më të lartë të drejtë të investimeve të listuara nga Banka. Në vitin 2021 Menaxhmenti pret një performancë të qëndrueshme të rezervës së vlerës së drejtë.

Menaxhmenti i Bankave vlerëson aftësinë e Bankave për të vazhduar së përmbushuri parimin e vijimësisë duke marrë parasysh të gjithë faktorët e përmendur më lart dhe është i kënaqur që Banka ka burime për të vazhduar në biznes për një të ardhme të parashikueshme. Për më tepër, menaxhmenti nuk është në dijeni të ndonjë pasigurie materiale që mund të hedhë dyshime të mëdha mbi aftësinë e bankave për të vazhduar si parim i vijimësisë. Prandaj, Pasqyrat e Konsoliduara Financiare vazhdojnë të përgatiten mbi bazën e parimit të vijimësisë.

Tabela më poshtë tregon shumën e detajuar të shtyrë dhe numrin e klientëve, të ndarë në korporatë dhe individë:

	Faza 1		Faza 2	
	Borxhi i shtyrë	**Numri i klientëve**	**Borxhi i shtyrë**	**Numri i klientëve**
Korporatave	25,819,074	247	70,591,066	172
Shitje individuale	36,830,892	3,243	4,913,030	219
Gjithsej	**62,649,966**	**3,490**	**75,504,096**	**391**

5. Menaxhimi i rrezikut financiar

(a) Hyrje dhe përmbledhje

Banka i ekspozohet rreziqeve të mëposhtme nga instrumentet financiare:

- Rreziku kreditor
- Rreziku i likuiditetit
- Rreziqet e tregut
- Rreziku operacional

Ky shënim paraqet informacione rreth ekspozimit të Bankës ndaj secilit nga rreziqet më lartë, qëllimet e Bankës, politikat dhe proceset për matjen dhe menaxhimin e rrezikut, dhe menaxhimin e kapitalit të Bankës.

Një instrument financiar është çdo kontratë që krijon të drejtën për të përfituar mjete monetare ose ndonjë pasuri tjetër financiare nga një palë tjetër (pasuri financiare) ose detyrimin për të dhënë mjete monetare ose pasuri tjetër financiare tek një palë tjetër (detyrim financiar).

Instrumentet financiare sjellin rreziqe të caktuara për Bankën. Rreziqet më të rëndësishme me të cilat përballet Banka janë rreziku kreditor, rreziku i likuiditetit dhe rreziku i tregut. Rreziku i tregut përfshin rrezikun e valutave të huaja, rrezikun e normës së interesit dhe rrezikun e çmimeve të tjera.

Struktura e menaxhimit të rrezikut

Bordi drejtues i BKT-së ka përgjegjësi për themelimin dhe mbikqyrjen e strukturës së menaxhimit të rrezikut. Bordi ka themeluar komitetin e bankës për pasuri dhe detyrime (KPD) në Zyrën Qendrore, Grupin e menaxhimit të riskut dhe komitetet e kreditimit, të cilat janë përgjegjëse për zhvillimin dhe monitorimin e politikave të menaxhimit të rrezikut në fushat e tyre të caktuara. Të gjitha këto organe i raportojnë rregullisht bordit të drejtorëve për aktivitetet e tyre.

Politikat e menaxhimit të riskut të Bankës janë krijuar për të identifikuar dhe analizuar rreziqet që has Banka, për të vendosur kufizime të rrezikut dhe kontrolle të përshtatshme, dhe për të monitoruar zbatimin e këtyre kontrolleve. Politikat dhe sistemet e menaxhimit të rrezikut rishikohen rregullisht për të reflektuar ndryshimet në kushtet e tregut, produktet dhe shërbimet e ofruara. Banka, nëpërmjet trajnimeve dhe standardeve dhe procedurave të menaxhimit, synon të zhvillojë një mjedis kontrolli konstruktiv dhe të disiplinuar, në të cilin çdo punonjës do të kuptojë rolin dhe detyrimet përkatëse.

Komiteti i auditimit në Zyrën Qendrore është përgjegjës për monitorimin e përputhshmërisë me politikat dhe procedurat e menaxhimit të rrezikut të Bankës, dhe për të vlerësuar mjaftueshmërinë e strukturës së menaxhimit të rrezikut në lidhje me rreziqet e hasura nga Banka. Komiteti i auditimit ndihmohet në kryerjen e detyrave nga auditimi i brendshëm. Auditimi i brendshëm ndërmerr kontrolle të rregullta dhe të rastit për procedurat dhe kontrollat e menaxhimit, rezultatet e të cilave raportohen tek komiteti i auditimit.

(b) Rreziku kreditor

Rreziku kreditor është rreziku i humbjes financiare të Bankës nëse klienti apo pala tjetër në një instrument financiar nuk arrin të përmbushë detyrimet kontraktuale, dhe rrjedh kryesisht nga kreditë e Bankës për klientët, për bankat e tjera dhe nga letrat me vlerë. Për qëllime të raportimit të menaxhimit të rrezikut, Banka konsideron të gjitha elementët e ekspozimit ndaj rrezikut kreditor (si rrezikun individual të klientit për mospagesë, rrezikun e vendit dhe të sektorit). BKT – Kosova ka formuar një komitet kreditor për të mbikëqyrur miratimin e kërkesave për kreditë deri në shumën 500,000 euro. Kërkesat kreditore në shuma mbi 500,000 euro miratohen vetëm me vendimin e bordit të drejtorëve. Ka një përqendrim të vazhdueshëm për mbikqyrjen e cilësisë së kredive të dhëna si në kohën e miratimit dhe gjatë gjithë kohëzgjatjes së të tyre.

Çdo njësie biznesi i kërkohet të jetë në përputhje me politikat dhe procedurat e kreditimit të Bankës. Auditime të rregullta të njësive të biznesit dhe proceseve të menaxhimit të rrezikut janë ndërmarrë nga auditimi i brendshëm.

.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku kreditor (vazhdim)

i. Ekspozimi maksimal kreditor

Vlera kontabël bruto e pasurive financiare më poshtë paraqet gjithashtu ekspozimin maksimal të Bankës ndaj rrezikut të kredisë për këto pasuri. Ekspozimet maksimale ndaj rrezikut të kredisë para kolateralit dhe përmirësime të tjera të kredisë më 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019 janë si më poshtë:

Rreziku kreditor për instrumentet financiare

	Shënim	31 dhjetor 2020			31 dhjetor 2019		
		Ekspozimi para provizionimeve	**Provizionimet**	**Ekspozimi neto per rrezikun kreditor**	**Ekspozimi para provizionimeve**	**Provizionimet**	**Ekspozimi neto per rrezikun kreditor**
A. Ekspozimi ndaj rrezikut kreditor i lidhur me zërat e bilancit							
Paraja dhe balancat e parasë me Bankën Qendrore		102,398,903	-	102,398,903	68,789,883	-	68,789,883
Plasmanet dhe balancat me bankat		30,408,198	-5,672	30,402,526	37,277,297	-7,174	37,270,123
Investimet në letra me vlerë të matura sipas VDNATGJ		101,467,602	-208,330	101,259,272	106,146,687	-234,855	105,911,832
Investimet në letra me vlerë sipas kostos së amortizimit		28,317,762	-87,329	28,230,433	7,722,140	-24,727	7,697,413
Kreditë ndaj konsumatorëve		364,368,180	-12,403,461	351,964,719	315,593,114	-9,607,157	305,985,957
Kreditë ndaj bankave		32,108,988	-100,194	32,008,794	-	-	-
Pasuri të tjera		6,981,921		6,981,921	5,872,782	-225,002	5,647,780
Gjithsej pasuritë		**666,051,554**	**-12,804,986**	**653,246,568**	**541,401,903**	**-10,098,915**	**531,302,988**
Zërat jashtëbilancor							
Angazhimet e pakthyera të kredisë		40,578,963	-	40,578,963	37,231,125	-	37,231,125
Kontrata spot në valutë të huaj	29	39,308,879	-	39,308,879	18,575,154	-	18,575,154
Kolaterali për portfolion e kredive		802,594,080	-	802,594,080	699,438,780	-	699,438,780
Letrat me vlerë të vendosura si kolateral		-	-	-	-	-	-
Gjithsej i zërave jashtëbilancor		**882,481,922**	**-**	**882,481,922**	**755,245,059**	**-**	**755,245,059**
Gjithsej ekspozimi ndaj rrezikut kreditor		**1,548,533,476**	**-12,804,986**	**1,535,728,490**	**1,296,646,962**	**-10,098,915**	**1,286,548,047**

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku kreditor (vazhdim)

ii. Matja e humbjeve të pritshme kreditore

Vlerësimi i ekspozimit të kredisë për qëllime të administrimit të rrezikut është kompleks dhe kërkon përdorimin e modeleve, pasi ekspozimi ndryshon me ndryshimet në kushtet e tregut, rjedhat e pritshme të parasë dhe kalimin e kohës. Vlerësimi i rrezikut të kredisë të një portofoli të pasurive përfshin vlersime të mëtejshme në lidhje me gjasat e dështimeve të ndodhura, të humbjeve të lidhura dhe korrelacionin e dështimit ndërmjet palëve. Banka mat rrezikun e kredisë duke përdorur probabilitetin e dështimit (PD), ekspozimin në dështim (EAD) dhe humbjen e dhënë të dështuar (LGD).

Parimi udhëzues i modelit të humbjes së pritshëm kreditore është të pasqyrojë modelin e përgjithshëm të përkeqësimit ose përmirësimit të cilësisë kreditore të instrumenteve financiare. Kjo cilësi kreditore varet nga shkalla e përkeqësimit kreditor që nga njohja fillestare dhe do të përhapet në tri faza:

"Faza 1" përfshin ato asete që nuk kanë pësuar ndonjë përkeqësim të ndjeshëm të cilësisë kreditore që nga njohja fillestare;

"Faza 2" përbëhet nga asetet që kanë pësuar një përkeqësim të konsiderueshëm që nga njohja fillestare;

"Faza 3" ka të bëjë me të gjitha asetet ku ka ndodhur një dështim.

Sipas kësaj qasjeje të përgjithshme, HPK për një pasuri llogaritet në kohë të ndryshme sipas fazës që i është caktuar:

HPK mbi një vit për pasuritë në fazën 1;

HPK gjatë pjesës së mbetur për asetet në fazën 2 dhe fazën 3.

Caktimi i fazës bëhet sipas rregullave të mëposhtme:

Provizionimi: nëse pala tjetër për pasurinë e konsideruar ka dështuar, pasuria është caktuar në "Fazën 3". Një pasuri konsiderohet si i dështuar nëse ndonjë pagesë (principal ose interes) është vonuar për më shumë se 90 ditë ose nëse pala tjetër është në një gjendje të vërtetuar të falimentimit (falimentimit).

Vlerësimi D (më i ulët se C): Pasuritë me këtë vlerësim aktualisht konsiderohen të jenë në fazën 3.

Faktorët cilësorë: SNRF 9 ka këshilluar që të merren parasysh faktorët cilësorë siç janë listat e shikimit ose analizat financiare nga ekspertët. Ngjashëm me rastin e mëparshëm, ekziston edhe një prag i dytë. Në rast se pagesa ë një kësti është e vonuar për më shumë se 30 ditë dhe më pak se 90 ditë, ajo caktohet në "Fazën 2".

Pragu Relativ: nëse pala tjetër ka pësuar një përkeqësim të ndjeshëm të rrezikut kreditorë, domethënë nëse cilësia e saj e kredisë që nga njohja fillestare ka rënë më shumë se një prag relativ i paracaktuar, atëherë ai i caktohet "Fazës 2".

Të gjitha asetet që nuk janë në rastet e mëparshme janë të caktuar në "Fazën 1".

Grupimi i instrumenteve për humbjet e matura në baza kolektive

Për provizionet e humbjeve të pritshme kreditore të modeluara në baza kolektive, bëhet një grupim ekspozimesh në bazë të karakteristikave të përbashkëta të rrezikut, të tilla që ekspozimet e rrezikut brenda një grupi të jenë homogjenë.

Gjatë kryerjes së këtij grupimi, duhet të ketë informacione të mjaftueshme që grupimi të jetë statistikisht i besueshëm.

Kur informacione të mjaftueshme nuk janë të disponueshme brenda vendit, Banka ka konsideruar krahasimin e standardeve, të dhëna shtesë të brendshme / të jashtme për t'u përdorur për qëllime të modelimit.

Banka ka tre portofolio kryesore, të cilat janë:

- Portofoli i kredisë
  Kjo kategori përfshin kreditë e shitjes me shumicë dhe individuale / me pakicë.
- Portofoli i thesarit
  Kjo kategori përfshin bondet, bonot e thesarit dhe llogaritë e kapitalit.
- Financimi i projekteve dhe financimi i strukturuar
  Kjo kategori përfshin letra kredie dhe garanci bankare.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku kreditor (vazhdim)

ii. Matja e humbjeve të pritshme kreditore (vazhdim)

Përkeqësim i rëndësishëm përmes pragut relativ

Banka llogarit një matricë relative të pragut që jep për secilin vlerësim, një parashikim të asaj se ç'farë vlere do ta kenë në periudhë kohore të ndryshme.
Matricat e tranzicionit me anë të ciklit (TTC) japin përqindjen e palëve që lëvizën nga një vlerësim në tjetrin për një interval kohor të caktuar. Matjet TTC merren përgjatë një horizonti 10 vjeçar pasi që kjo jep një horizont të rehatshëm për një prag relativ.

Vlerësimi i rrezikut të kredisë

Banka mbështet në vlerësimet e siguruara nga agjencitë e vlerësimit të jashtëm. Matricat e jashtme të tranzicionit TTC janë përdorur për të gjitha subjektet evropiane të ofruara nga agjencitë ndërkombëtare të vlerësimit të kredive. Janë kryer hapat e mëposhtëm:
Së pari, bëhet hartimi i sistemeve të vlerësimit të brendshëm dhe të jashtëm;
Nga atje, përdoret një matricë tranzicioni TTC me numrin e vëzhgimeve (numri i subjekteve që ndryshojnë nga një vlerësim specifik në tjetrën) dhe llogaritet një mesatare e ponderuar për vlerësim të hartuar në mënyrë që të llogaritet matrica e vlerësimit të brendshëm TTC.

Informacion prospektiv i përfshirë në modelet HPK

PD-të e TTC-së shndërrohen në PD-të e PIT duke marrë parasysh mjedisin makroekonomik nëpërmjet një vargu të faktorëve makroekonomikë: norma reale e rritjes së BPV-së, norma e inflacionit dhe shkalla e papunësisë. Këto variabla u bënë nga FMN2, duke përfshirë të dhënat historike që mbulojnë periudhën 1990 - 2017 dhe parashikimet për 2018 - 2021. Modeli i parë i PD përfshin një formë të thjeshtuar të modelit Merton. Në këtë kuadër, prezantohet një variabël sistemike Xt që paraqet mjedisin makroekonomik. Ndjeshmëria e PD-së të çdo vlerësimi në këtë variabël merret nëpërmjet kalibrimit të parametrit ρ. Modeli merr në konsideratë normën globale të dështimit të çdo viti dhe llogarit Xt për çdo vit, i cili më pas regresohet me kombinimet e ndryshme të variablave makroekonomikë. Duke përdorur projeksionet e variablave makroekonomikë, formula e regresionit përdoret për të nxjerrë përfundimet e parashikimeve të Xt dhe bazuar në njëin factor të modelit të Merton-it, PD-të e PIT-it. Modeli i dytë i PD-së e konsideron normën e dështimit për vlerësim në çdo vit, gjë që mundëson kalibrimin e ndjeshmërisë ρi për të gjitha vlerësimet.

Matja e HPK - Shpjegimi i inputeve, supozimeve dhe teknikave të vlerësimit
Inputet kryesore në matjen e HPK-ve janë struktura të termave të variablave në vijim:

1. Probabiliteti i dështimit (PD);
2. Humbja nga dështimi (LGD); dhe
3. Ekspozimi ndaj dështimit (EAD).

HPK vlerësohet sipas kushteve bazë (tipike), më të mirat (të favorshme) dhe negative (të pafavorshme).
Të vetmet vlerësime në fiks-në-kohë janë për probabilitetin e dështimit. LGD merr vlerësimet e Bazelit dhe EAD përdor planet e pagesave të llojit të amortizimit. Pasi të jenë llogaritur të gjitha komponentët (PD, EAD, LGD), HPK vlerësohet në tre skenarë të ndryshëm: gjendja bazë (tipike), më të mirat (e favorshme) dhe e kundërt (e pafavorshme), me pesha 52%, 18% dhe 30% respektivisht. HPK përfundimtare është HPK me probabilitet të ponderuar nën këta tre skenarë.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(b) Rreziku kreditor (vazhdim)

ii. Matja e humbjeve të pritshme kreditore (vazhdim)

1. Probabiliteti i dështimit

Probabiliteti i parazgjedhur është modeluar në bazë të modelit të një faktori Merton. Qasja në modelimin e pikëpamjes në kohë dhe PD makroekonomike është e ndarë në tri hapa të ndryshëm: - Hapi i parë është kalibrimi i PD-ve të grumbulluara; - Hapi i dytë është të përfshijë informacionin e kërkimit në të ardhmen dhe të transformojë PD-të e grumbulluara TTC në PIT PD; - Hapi i fundit është të përshkojë konvertimin e PIT PD në TTC PD pas një horizonti të caktuar.Normat e dështimit janë thelbësore për llogaritjen e Probabilitetit fiks-në-kohë të Default (PD) dhe për vlerësimin e HPK.Banka ka përdorur të dhëna të jashtme të parazgjedhura për secilin sektor dhe rajon përkatës. Një numër i variablave makroekonomikë janë me burim nga IMF2, duke përfshirë të dhënat historike që përfshijnë periudhën 1990-2017 dhe parashikimet bazë për 2018-2021, janë konsideruar në modelimin e PIT PD. Për llogaritë e pa-vlerësuara, PD-të janë vlerësuar duke përdorur mesataren e ponderuar PD të të gjitha llogarive të vlerësuarat brenda të njëjtit sistem vlerësimi. Megjithatë, kjo nuk garanton që PD për llogari të pa vlerësuar në Grupin 2 (NRB2) është më e lartë se sa për Grupin1 (NRB1). Për të llogaritur rrezikun më të lartë të ekspozimeve NRB2, Banka mapoi NRB2 në një nivel të barabartë të rrezikut me PIT PD të njëjtë si PD për ekspozimin NRB1 për një horizont kohor të barabartë me jetëgjatësinë mesatare të të gjitha llogarive të papërfunduara brenda të njëjtit sektor.

2. Humbja nga dështimi (LGD)

Humbja nga dështimi është definuar si përqindja e ekspozimit në mospagim (EAD) që humbet përfundimisht në rast të mospagimit, pas të gjitha rikuperimeve të mundshme nëpërmjet shitjes së kolateralit ose procedurave të arkëtimit. Sa i përket portofolit të kredisë ndaj klientëve, LGD është modeluar duke përdorur norma historike të rimëkëmbjes ose duke përdorur vlerën kolaterale të pasurisë. Banka ka konsideruar në llogaritjen e LGD-së informacion në lidhje me vlerën e kolateralit të kaluar, kohën në dështim, kohën për ta shitur, kostot e shitjes. Një aktiv i kolateralizuar i falimentuar mund të lëvizë nëpër faza të ndryshme pas dështimit. Banka mund të marrë kolateralin ("Posedim") në mënyrë që ta shesë atë ("Shitje") dhe të kompensojë humbjen e mundshme për shkak të mospërmbushjes së plës tjetër. Posedimi i kolateralit mund të bëhet vullnetarisht ("dorëzimi i çelësave") ose nëpërmjet procesit gjyqësor. Dhe shitjet mund të kryhen nga institucioni (pas marrjes së posedimit) ose me anë të vetë-shitjes së konsumatorit. Në datën e shitjes së kolateralit, çdo mungesë njihet në pasqyrë të ardhurave (shpenzimet e shlyerjes) dhe mund të ndodhin rikuperimet pasuese (mbledhja e borxheve qoftë të brendshme ose të jashtme). Shlyerja ndodh kur ka një differencë negative në shitjen e kolateralit. Mbyllja dhe shërimet ndodhin kur pjesa e papaguar janë rikuperuar me të parën duke rezultuar në mbylljen e llogarisë (dmth. Asnjë kreditim). Rikuperimi i referohet llogarive të mbyllura dhe rikuperuese. Për llojet e pasiguruara të pasurive, vlera e kolateralit duhet të jetë 0 dhe modeli aktual zbatohet ende duke marrë parasysh mbledhjen e borxhit të pastër. Në dritën e këtij procesi të rimëkëmbjes, Banka përcakton LGD si ashpërsi (humbje) e pritshme e dhënë si dështim. Banka përcaktoi çdo lloj kolaterali në portofolin e BKT-së në segmentet LGD të Baselit1, secila me parametrat e veta LGD për Portofolin e Korporatave dhe Individuale bazuar në të dhënat historike. Për segmentin e Sovranëve dhe Bankave, vlera e LGD-së është fikse 25% sipas kërkesave të Bazelit.

3. Ekspozimi ndaj dështimit (EAD)

Një pasuri mund të ketë një lloj amortizimi të përshtatur, linear ose menjëhershëm. Për pasuritë me një lloj amortizimi të përshtatur, planet e ripagimit përdoren për të vlerësuar EAD. Për pasuritë pa ndonjë lloj amortizimi, supozohet një plan i ripagimit linear. Për ekspozimet jashtë bilancit, kërkohet që të mbahen dispozita kundër angazhimeve të padërguara. Kalkulimi i BKT për vlerat e faktorit të konvertimit të kredisë (CCF) është në përputhje me kërkesat e Bazel II sipas qasjes së standardizuar: "Angazhimet me një maturim fillestar deri në një vit dhe zotimet me një maturim fillestar mbi një vit do të marrin një CCF prej 20% dhe 50%. "Supozimet e hershme të ripagimit / rifinancimit gjithashtu përfshihen në llogaritj. Megjithatë, shlyerjet e hershme konsiderohen të jenë 0 për të gjitha pasuritë, pasi të dhënat historike të Bankës sugjerojnë ndikim jo-material.

5. Menaxhimi **i** riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

ii. Matja e humbjeve të pritshme kreditore (vazhdim)

Tabela e mëposhtme përcakton ndryshimet në vlerën kontabël bruto të kredive për klientët me kosto të amortizuar.

NDRYSHIMET NË VLERËN E MBARTUR BRUTO SIPAS KOSTOS SË AMORTIZUAR

31 dhjetor 2020	**Kreditë dhe paradhëniet për klientët**			
	Faza 1	**Faza 2**	**Faza 3**	**Gjithsej**
Gjendja më 1 janar 2020	**298,290,214**	**11,165,637**	**6,554,854**	**316,017,078**
Transfer në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	3,326,933	(3,117,191)	(209,742)	-
Transfer në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	(14,588,409)	14,677,740	(89,331)	-
Transfer në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	(1,209,389)	(845,775)	2,055,164	-
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blera	121,541,929	79,692,328	215,018	201,449,275
Mosnjohja e aseteve financiare	(118,827,177)	(6,198,411)	(794,093)	(125,819,681)
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në mosnjohje	(22,104,400)	(3,219,966)	(1,029,793)	(26,354,159)
Shlyerjet	-	-	(622,978)	(622,978)
Gjendja Bruto më 31 dhjetor 2020	**266,429,701**	**92,154,362**	**6,079,099**	**364,663,162**

Shumat bruto të mbartura përfshijnë principalin dhe interesin. E ardhura e shtyrë nga komisionet e pa amortizuar nuk përfshihet. Sipas 31 dhjetor 2020 shuma e pa amortiuzar e komisioneve te shtyera është 294,982 euro.

5. Menaxhimi **i** riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

ii. Matja e humbjeve të pritshme kreditore (vazhdim)

NDRYSHIMET NË VLERËN E MBARTUR BRUTO SIPAS KOSTOS SË AMORTIZUAR

31 dhjetor 2019	**Kreditë dhe paradhëniet për klientët**			
	Faza 1	**Faza 2**	**Faza 3**	**Gjithsej**
Gjendja më 1 janar 2019	**230,324,795**	**15,845,183**	**9,971,018**	**256,140,996**
Transferuar në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	11,344,088	(11,103,743)	(240,345)	-
Transferuar në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	(9,951,783)	10,083,941	(132,158)	-
Transferuar në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	(1,731,136)	(1,088,562)	2,819,698	-
Pasuritë e reja financiare të krijuara ose të blera	150,004,032	1,177,383	48,022	151,229,437
Mosnjohja e pasurive financiare	(44,456,635)	(1,468,051)	(588,299)	(46,512,985)
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në mosnjohje	(37,243,147)	(2,280,514)	(2,089,426)	(41,613,087)
Shlyerjet	-	-	(3,233,656)	(3,233,656)
Gjendja Bruto më 31 dhjetor 2019	**298,290,214**	**11,165,637**	**6,554,854**	**316,010,705**

Shumat bruto të mbartura përfshijnë principalin dhe interesin. E ardhura e shtyrë nga komisionet e pa amortizuar nuk përfshihet. Më 31 dhjetor 2019 shuma e pa amortizuar e komisioneve te shtyera është 417,591 euro.

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

ii. Matja e humbjeve të pritshme kreditore (vazhdim)

Tabela e mëposhtme përcakton ndryshimet në lejimin e kredive për klientët me kosto të amortizuar

LEJIMET E KREDIVE NDAJ KONSUMATORËVE ME KOSTO TË AMORTIZUAR

31 dhjetor 2020	**Lejimet për kreditë e klientëve**			
	Faza 1	**Faza 2**	**Faza 3**	**Gjithsej**
Gjendja më 1 janar 20120	**7,070,848**	**436,735**	**2,099,573**	**9,607,157**
Transferuar në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	377,980	(162,271)	(215,709)	-
Transferuar në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	(228,327)	263,529	(35,202)	-
Transferuar në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	(16,580)	(7,726)	24,306	-
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blera	1,435,297	6,003,691	122,939	7,561,927
Mosnjohja e aseteve financiare	(3,468,160)	(252,557)	(246,365)	(3,967,082)
Shlyerjet	-	-	(445,178)	(445,178)
Ndryshimet në modelet/ parametrat e riskut	(819,564)	(25,866)	492,068	(353,362)
Këmbimet valutore dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Gjendja Bruto më 31 dhjetor 2020	**4,351,494**	**6,255,535**	**1,796,432**	**12,403,461**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

ii. Matja e humbjeve të pritshme kreditore (vazhdim)

Tabela e mëposhtme paraqet ndryshimet në lejimin e kredisë për klientët me kosto të amortizuar

LEJESA E KREDIVE NDAJ KONSUMATORëVE ME KOSTO TË AMORTIZUAR

31 dhjetor 2019	**Lejimet për kreditë e klientëve**			
	Faza 1	**Faza 2**	**Faza 3**	**Gjithsej**
Gjendja më 1 janar 2019	**4,634,966**	**676,426**	**3,097,378**	**8,408,770**
Transfeuar në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	735,983	(578,735)	(157,248)	-
Transferuar në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	(130,790)	180,713	(49,923)	-
Transferuar në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	(62,253)	(26,803)	89,056	-
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blera	4,415,046	89,861	75,752	4,580,659
Mosnjohja e aseteve financiare	(630,084)	(34,860)	(189,122)	(854,066)
Shlyerjet	-	-	(1,332,990)	(1,332,990)
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në mosnjohje	(1,892,020)	130,133	566,671	(1,195,216)
Këmbimet valutore dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-
Gjendja Bruto më 31 dhjetor 2019	**7,070,848**	**436,735**	**2,099,574**	**9,607,157**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

ii. Matja e humbjeve të pritshme kreditore (vazhdim)

Tabela e mëposhtme paraqet ndryshimet në vlerën kontabël bruto të pasurive financiare ku aplikohen kërkesat e zhvlerësimit (përveç kredive për klientët). Vlerat e drejta dhe zbritjet / primet përjashtohen.

NDRYSHIMET NE VLEREN BRUTO TE ASETEVE FINANCIARE KU APLIKOHEN KERKESAT PER PROVIZIONIM (TE TJERA NGA KREDI PER KLIENTE)

31 dhjetor 2020	**Të arkëtueshme nga bankat**				**Investimet në letra me vlerë sipas VDNATGJ**			
	Faza 1	**Faza 2**	**Faza 3**	**Gjithsej**	**Faza 1**	**Faza 2**	**Faza 3**	**Gjithsej**
Gjendja më 1 janar 2020	**12,209,523**	**-**	**-**	**12,209,523**	**101,457,813**	**-**	**-**	**101,457,813**
Transferuar në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transferuar në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transferuar në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	-	-	-	-	-	-	-	-
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blera	7,206,181	-	-	7,206,181	43,429,220	-	-	43,429,220
Mosnjohja e pasurive financiare	(12,209,523)	-	-	(12,209,523)	(45,689,756)	-	-	(45,689,756)
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në mosnjohje	-	-	-	-	(1,008,550)	-	-	(1,008,550)
Shlyerjet	-	-	-	-	-	-	-	-
Këmbimet valutore dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjendja Bruto më 31 dhjetor 2020	**7,206,181**	**-**	**-**	**7,206,181**	**98,188,727**	**-**	**-**	**98,188,727**

31 dhjetor 2020	**Investimet në letra me vlerë sipas kosotos se amortizimit**				**Angazhimet kreditore dhe garancitë financiare**			
	Faza 1	**Faza 2**	**Faza 3**	**Gjithsej**	**Faza 1**	**Faza 2**	**Faza 3**	**Gjithsej**
Gjendja më 1 janar 2020	**8,132,409**	**-**	**-**	**8,132,409**	**12,284,809**	**-**	**5,000**	**12,289,809**
Transferuar në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transferuar në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	-	-	-	-	(5,000)	5,000	-	-
Transferuar në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	-	-	-	-	-	-	-	-
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blera	20,894,968	-	-	20,894,968	12,401,889	1,808,395	-	14,210,285
Mosnjohja e pasurive financiare	-	-	-	-	(6,263,720)	-	(5,000)	(6,268,720)
Ndryshimet për shkak të modifikimeve që nuk rezultojnë në mosnjohje	(687,255)	-	-	(687,255)	700	-	-	700
Shlyerjet	-	-	-	-	-	-	-	-
Këmbimet valutore dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjendja Bruto më 31 dhjetor 2020	**28,340,121**	**-**	**-**	**28,340,122**	**18,418,679**	**1,813,395**	**-**	**20,232,074**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

ii. Matja e humbjeve të pritshme kreditore (vazhdim)

Tabela e mëposhtme paraqet ndryshimet në vlerën kontabël bruto të pasurive financiare ku aplikohen kërkesat e zhvlerësimit (përveç kredive për klientët).

NDRYSHIMET NE VLEREN BRUTO TE ASETEVE FINANCIARE KU APLIKOHEN KERKESAT PER PROVIZIONIM (TE TJERA NGA KREDI PER KLIENTE)

31 dhjetor 2019	**Të arkëtueshme nga bankat**				**Investimet në letra me vlerë sipas VDNATGJ**			
	Faza 1	**Faza 2**	**Faza 3**	**Gjithsej**	**Faza 1**	**Faza 2**	**Faza 3**	**Gjithsej**
Gjendja më 1 janar 2019	**6,017,047**	**-**	**-**	**6,017,047**	**69,702,837**	**-**	**-**	**69,702,837**
Transferuar në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transferuar në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transferuar në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	-	-	-	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të krijuara ose të blera	11,164,482	-	-	11,164,482	78,474,987	-	-	78,474,987
Mosnjohja e pasurive financiare	(4,965,066)	-	-	(4,965,066)	(44,633,406)	-	-	(44,633,406)
Shlyerjet	(6,941)	-		(6,941)	(2,086,605)	-	-	(2,086,605)
Ndryshimet në modelet/ parametrat e riskut	-	-	-	-	-	-	-	-
Këmbimet valutore dhe lëvizjet e tjera	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjendja Bruto më 31 dhjetor 2019	**12,209,522**	**-**	**-**	**12,209,522**	**101,457,813**	**-**	**-**	**101,457,813**

31 dhjetor 2019	**Investimet në letra me vlerë sipas kosotos se amortizimit**				**Angazhimet kreditore dhe garancionet financiare**			
	Faza	**Faza2**	**Faza 3**	**Gjithsej**	**Faza 1**	**Faza 2**	**Faza 3**	**Gjithsej**
Gjendja më 1 janar 2019	**5,303,912**	**3,566,452**	**-**	**8,870,364**	**15,464,224**	**-**	**-**	**15,464,224**
Transferuar në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	-	-	-	-	(5,000)	-	5,000	-
Transferuar në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transferuar në Fazën 3 (nga 1 ose 2)		-	-	-	-	-	-	-
Pasuritë e reja financiare të krijuara ose të blera	2,726,517	-	-	2,726,517	5,787,659	-	-	5,787,659
Mosnjohja e pasurive financiare	-	(3,566,452)	-	(3,566,452)	(9,012,074)	-	-	(9,012,074)
Shlyerjet	101,980	-	-	101,980	50,000	-	-	50,000
Ndryshimet në modelet/ parametrat e riskut	-	-	-	-	-	-	-	-
Këmbimet valutore dhe lëvizjet e tjera	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjendja Bruto më 31 dhjetor 2019	**8,132,409**	**-**	**-**	**8,132,409**	**12,284,809**	**-**	**5,000**	**12,289,809**

Shumat bruto përfshijnë vetëm shumat nominale. Diskonti i pamortizuar; Interesi akrual dhe Fitimi/humbja e tregut nuk përfshihen.

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

ii. Matja e humbjeve të pritshme kreditore (vazhdim)

Tabela e mëposhtme paraqet ndryshimet në vlerën kontabël bruto të pasurive financiare ku aplikohen kërkesat e zhvlerësimit (përveç kredive për klientët).

RIKONSILIMET E LEJIMEVE TË AKUMULUARA TË ASETEVE FINANCIAR KU APLIKOHEN KËRKESAT PËR PROVIZIONIM (TË TJERA NGA KREDI PËR KLIENTË)

31 dhjetor 2020	Të arkëtueshme nga bankat				Investimet në letra me vlerë sipas VDNATGJ			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Gjendja më 1 janar 2020	**7,174**	**-**	**-**	**7,174**	**234,855**	**-**	**-**	**234,855**
								-
Transferuar në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transferuar në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transferuar në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	-	-	-	-	-	-	-	-
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blera	5,672	-	-	5,672	88,077	-	-	88,077
Mosnjohja e pasurive financiare	-7,174	-	-	-7,174	-108,702	-	-	-108,702
Shlyerjet	-	-	-	-	-5,900	-	-	-5,900
Ndryshimet në modelet/ parametrat e riskut	-	-	-	-	-	-	-	-
Këmbimet valutore dhe lëvizjet tjera								
Gjendja Bruto më 31 dhjetor 2020	**5,672**	**0**	**0**	**5,672**	**208,330**	**0**	**0**	**208,330**

31 dhjetor 2020	Investimet në letra me vlerë sipas kosotos se amortizimit				Angazhimet kreditore dhe garancionet financiare			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Gjendja më 1 janar 2020	**24,727**	**-**	**-**	**24,727**	**536,621**	**-**	**-**	**536,621**
Transferuar në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transferuar në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	-	-	-	-	-	-	-	-
Transferuar në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	64,692	-	-	64,692	395,789	3,246	-	399,035
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blera	-	-	-	-	(112,096)	-	-	(112,096)
Mosnjohja e pasurive financiare	-	-	-	-	-	-	-	-
Shlyerjet	(2,090)	-	-	(2,090)	(168,591)	-	-	(168,591)
Ndryshimet në modelet/ parametrat e riskut	-	-	-	-	-	-	-	-
Këmbimet valutore dhe lëvizjet tjera	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjendja Bruto më 31 dhjetor 2020	**87,329**	**-**	**-**	**87,329**	**651,722**	**3,246**	**-**	**654,968**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

ii. Matja e humbjeve të pritshme kreditore (vazhdim)

Tabela e mëposhtme paraqet ndryshimet në vlerën kontabël bruto të pasurive financiare ku aplikohen kërkesat e zhvlerësimit (përveç kredive për klientët).

RIKONSILIMET E LEJIMEVE TË AKUMULUARA TË ASETEVE FINANCIAR KU APLIKOHEN KËRKESAT PËR PROVIZIONIM (TË TJERA NGA KREDI PËR KLIENTË)

31 dhjetor 2019	Të arkëtueshme nga bankat				Investimet në letra me vlerë sipas VDNATGJ			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Gjendja më 1 janar 2019	**6,473**	**-**	**-**	**6,473**	**138,992**	**-**	**-**	**138,992**
Transferuar në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
Transferuar në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
Transferuar në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blera	3,309	-	-	**3,309**	175,048	-	-	**175,048**
Mosnjohja e pasurive financiare	(2,775)	-	-	**(2,775)**	(73,380)	-	-	**(73,380)**
Shlyerjet	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
Ndryshimet në modelet/ parametrat e riskut	167	-	-	**167**	(5,805)	-	-	**(5,805)**
Këmbimet valutore dhe lëvizjet tjera	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
Gjendja Bruto më 31 dhjetor 2019	**7,174**	**-**	**-**	**7,174**	**234,855**	**-**	**-**	**234,855**

31 dhjetor 2019	Investimet në letra me vlerë sipas kosotos se amortizimit				Angazhimet kreditore dhe garancionet financiare			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Gjithsej
Gjendja më 1 janar 2019	**15,933**	**4,895**	**-**	**20,828**	**633,070**	**-**	**-**	**633,070**
Transferuar në Fazën 1 (nga 2 ose 3)	-	-	-	**-**	(320)	-	320	**-**
Transferuar në Fazën 2 (nga 1 ose 3)	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
Transferuar në Fazën 3 (nga 1 ose 2)	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
Asetet e reja financiare të krijuara ose të blera	8,290	-	-	**8,290**	114,572	-	-	**114,572**
Mosnjohja e pasurive financiare	-	(4,895)	-	**(4,895)**	(381,993)	-	-	**(381,993)**
Shlyerjet	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
Ndryshimet në modelet/ parametrat e riskut	504	-	-	**504**	171,292	-	(320)	**170,971**
Këmbimet valutore dhe lëvizjet tjera	-	-	-	**-**	-	-	-	**-**
Gjendja Bruto më 31 dhjetor 2019	**24,727**	**-**	**-**	**24,727**	**536,621**	**-**	**-**	**536,621**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

iii. Analiza kualitative kreditore

Tabela e mëposhtme paraqet informacione rreth cilësisë së kreditit së huave të klientëve në vitin 2020 dhe 2019 sipas cilësisë së pasurive me kosto të amortizuar. Nëse nuk përcaktohet posaçërisht, për pasuritë financiare, shumat në tabelë paraqesin vlera kontabël bruto.

		31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Faza 1	Jo në vonesë	258,653,456	279,970,189
	Ne vonesë	7,781,577	18,320,025
	Gjithsej	**266,435,033**	**298,290,214**
	Lejimet	4,345,954	7,070,849
	Shuma totale e mbartjes	**262,089,079**	**291,219,365**
Faza 2	Jo në vonesë	2,245,311	4,720,748
	Ne vonesë	89,902,678	6,444,889
	Gjithsej	**92,147,989**	**11,165,637**
	Lejimet	6,276,187	436,735
	Shuma totale e mbartjes	**85,871,802**	**10,728,902**
Faza 3	Jo në vonesë	27,882	99,810
	Ne vonesë	6,052,258	6,455,044
	Gjithsej	**6,080,140**	**6,554,854**
	Lejimet	1,781,320	2,099,573
	Shuma totale e mbartjes	**4,298,820**	**4,455,281**
Shuma totale neto me koston e amortizuar		**352,259,701**	**306,403,548**
Vlera e kolateralit		**802,594,080**	**699,438,780**

Vonesat tek secila fazë referuar si më poshtë: Faza 1: vonesat 1-30 ditë, në të kundërtën detyrime jo në vonesë, Faza 2: vonesat 31-90 ditë, në të kundërtën detyrime jo në vonesë, Faza 3: vonesat mbi 90 ditë, në të kundërtën detyrime jo në vonesë.

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

iii. Analiza kualitative kreditore (vazhdim)

Tabela e mëposhtme paraqet informacione mbi analizën e vjetërsisë së kredive për klientët në vitin 2020 dhe 2019:

31 dhjetor 2020	**Kreditë e klientëve 2020**				**Kreditë e klientëve 2019**			
	Faza 1	**Faza 2**	**Faza 3**	**Gjithsej**	**Faza 1**	**Faza 2**	**Faza 3**	**Gjithsej**
Aktual	254,434,060	2,145,148	14,708	256,593,916	273,856,236	3,461,464	68,380	277,386,080
1 - 30 ditë	7,655,019	365,944	10,196	8,031,159	17,363,129	885,357	7,780	18,256,266
31 - 90 ditë	-	83,175,692	94	83,175,786	-	6,382,081	7,081	6,389,162
91 - 180 ditë	-	185,019	248,774	433,793	-	-	700,921	700,921
181 - 360 ditë	-	-	670,920	670,920	-	-	650,707	650,707
> 361 ditë	-	-	3,354,128	3,354,128	-	-	3,020,412	3,020,412
Gjithsej	**262,089,079**	**85,871,803**	**4,298,820**	**352,259,702**	**291,219,365**	**10,728,902**	**4,455,281**	**306,403,548**
Vlera e kolateralit	**542,469,835**	**237,629,503**	**22,494,742**	**802,594,080**	**640,204,424**	**37,490,440**	**21,743,916**	**699,438,780**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

iii. Analiza kualitative kreditore (vazhdim)

Tabela e mëposhtme paraqet informacion në lidhje me cilësinë e kredisë së pasurive financiare, përveç kredive të klientët, të matur me kosto të amortizuar, investimet e borxhit të VDNATGJ (2019). Nëse nuk përcaktohet posaçërisht, për pasuritë financiare, shumat në tabelë paraqesin vlera kontabël bruto.

RREZIKU KREDITOR PËR INSTRUMENTET FINANCIARE PËRVEÇ KREDIVE TË KLIENTËVE

	2020					2019
	12-muaj HPK	**Jetëgjatësia HPK Kredi jo të provizionuara**	**Jetëgjatësia HPK Kredi te provizionuara**	**Blerja e kredive të provizionuara**	**Gjithsej**	**Gjithsej**
Plasmanet dhe Balancat me bankat sipas kostos së amortizimit						
Aa1 në Aa3						-
A1 në A3	-	-	-	-	-	-
Baa1 në Baa3	3,003,000	-	-	-	**3,003,000**	**2,004,884**
Ba1 në Ba3	-	-	-	-	-	-
B1 në B3	-	-	-	-	-	-
Jo vlerësuar	4,203,181	-	-	-	**4,203,181**	**10,204,639**
Ekspozimi para provizionimit	**7,206,181**	**-**	**-**	**-**	**7,206,181**	**12,209,523**
Lejimet per humbjet	5,672	-	-	-	**5,672**	**7,174**
Vlera e mbartuar	**7,200,509**	**-**	**-**	**-**	**7,200,509**	**12,202,349**
Letrat me vlerë sipas VDATGJ						
Aa1 në Aa3	-	-	-	-	-	-
A1 në A3	1,144,323	-	-	-	1,144,323	**1,111,422**
Baa1 në Baa3	2,574,386	-	-	-	2,574,386	**4,332,390**
Ba1 në Ba3	17,381,724	-	-	-	17,381,724	**6,085,598**
B1 në B3	38,960,808	-	-	-	38,960,808	**26,692,964**
Jo vlerësuar	38,127,488	-	-	-	38,127,488	**63,235,439**
Ekspozimi para provizionimit	**98,188,729**	**-**	**-**	**-**	**98,188,729**	**101,457,813**
Lejimet për humbjet	208,330	-	-	-	208,330	**234,855**
Vlera e mbartuar	**97,980,399**	**-**	**-**	**-**	**97,980,399**	**101,222,959**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

iii. Analiza kualitative kreditore (vazhdim)

	2020					2019
Letrat me vlerë sipas kostos së amortizimit	12-muaj HPK	Jetëgjatësia HPK Kredi jo të provizionuara	Jetëgjatësia HPK Kredi te provizionuara	Blerja e kredive te provizionuara	Gjithsej	Gjithsej
Aa1 to Aa3	-	-	-	-	-	-
A1 to A3	-	-	-	-	-	-
Baa1 to Baa3	-	-	-	-	-	-
Ba1 to Ba3	1,503,347	-	-	-	**1,503,347**	-
B1 to B3	26,836,775	-	-	-	**26,836,775**	**8,132,409**
Unrated	-	-	-	-	-	-
Ekspozimi para provizionimit	**28,340,122**	**-**	**-**	**-**	**28,340,122**	**8,132,409**
Lejimet për humbjet	87,329	-	-	-	**87,329**	**24,727**
Vlera e mbartuar	**28,252,793**	**-**	**-**	**-**	**28,252,793**	**8,107,682**

Cilësia e kredisë së pasurive financiare përveç kredisë dhe paradhënieve për klientët, bazuar në sistemin e brendshëm të vlerësimit të Bankës, kategorizohet si vijon:

31 dhjetor 2020	**Paraja e gatshme dhe balancat me BQK-në**	**Detyrimet nga bankat tjera**	**Investimet në letra me vlerë**	**Kreditë dhe paradhëniet te Bankat**	**Asete të tjera**	**Gjithsej**
Mirë	102,398,903	30,402,526	129,489,705	32,008,794	6,981,921	301,281,849
E pranueshme	-	-	-	-		-
Në monitorim	-	-	-	-		-
Gjithsej	**102,398,903**	**30,402,526**	**129,489,705**	**32,008,794**	**6,981,921**	**301,281,849**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

iii. Analiza kualitative kreditore (vazhdim)

Tabela e mëposhtme paraqet informacione në lidhje me cilësinë e kreditit të kredive të klientëve për portofolin e korporatave në vitin 2020. Në rast se nuk specifikohet ndryshe, për pasuritë financiare, shumat në tabelë paraqesin vlera kontabël bruto.

SHPALOSJET SIPAS KLASËS SË VLERËSIMIT TË RREZIKUT KREDITOR - KREDITË PËR KLIENT SIPAS KOSTOS SË AMORTIZUAR - PORTFOLI I KREDIVE KORPORATË

31 dhjetor 2020	**12-muaj HPK**	**Jetëgjatësia HPK Kredi jo të provizionuara**	**Jetëgjatësia HPK Kredi të provizionuara**	**Gjithsej**
Korporatat e mëdha				
Kredi të kualitetit të lartë (rankuar A)	4,270,387	2,331	-	**4,272,718**
Të kënaqshme (rankimi B&C)	110,248,392	61,584,283	11,849	**171,844,524**
Vrojtuese (risk të larte) (rankuar D më poshtë se C)	-	-	-	**-**
Të dështuara (Më poshtë se D dhe përmbi 90 ditë vones)	-	381	591,896	592,277
Gjithsej të vlerësuara	**114,518,779**	**61,586,995**	**603,745**	**176,709,519**
Të pa vlerësuara	31,875	18,929	388	51,192
Gjithsej shuma bruto	**114,550,654**	**61,605,924**	**604,133**	**176,760,711**
	0	0	0	0
Vlera e mbartur	**111,927,725**	**56,842,923**	**454,422**	**169,225,069**
Kolaterali i mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	270,340,887	143,935,732	1,505,511	**415,782,130**
Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme				
Kredi të kualitetit të lartë (rankuar A)	1,222,803	280,670	-	1,503,473
Të kënaqshme (rankimi B&C)	19,693,069	14,600,395	2,089	34,295,553
Vrojtuese (risk të larte) (rankuar D më poshtë se C)	-	-	-	-
Të dështuara (Më poshtë se D dhe përmbi 90 ditë vones)	-	73,861	2,496,411	2,570,272
Gjithsej të vlerësuara	**20,915,872**	**14,954,926**	**2,498,500**	**38,369,298**
Të pa vlerësuara	139,849	73,890	6,457	220,196
Gjithsej shuma bruto	**21,055,721**	**15,028,816**	**2,504,957**	**38,589,494**
Vlera e bartur	**20,652,712**	**13,951,720**	**2,167,972**	**36,772,404**
Kolaterali i mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	64,109,408	42,126,760	11,353,954	**117,590,122**
Ndërmarrjet e vogla				
Kredi të kualitetit të lartë (rankuar A)	1,417,328	138,059	0	**1,555,387.00**
E kënaqshme (rankimi B&C)	7,356,792	5,222,079	2,017	**12,580,888.00**
Vrojtuese (risk të larte) (rankuar D më poshtë se C)	-	-	-	**-**
Dështuara (Më poshtë se D dhe përmbi 90 ditë vones)	-	-	547,886	**547,886.00**
Gjithsej të vlerësuara	**8,774,120**	**5,360,138**	**549,903**	**14,684,161**
Të pa vlerësuara	1,571,390	731,501	-	**2,302,891**
Gjithsej shuma bruto	**10,345,509**	**6,091,638**	**549,903**	**16,987,050**
Vlera e bartur	**9,990,842**	**5,840,409**	**460,720**	**16,291,971**
Kolaterali i mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	36,009,187	25,691,015	3,446,925	**65,147,127**
Zërat jashtëbilancor	160,434	24,782	38,687	223,903
Lejimet per humbjet nga kartat e kreditit	4,421	334	7,842	12,597

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

iii. Analiza kualitative kreditore (vazhdim)

Tabela e mëposhtme paraqet informacion në lidhje me cilësinë e kreditit për kreditë e klientëve për portofolin e korporatave në vitin 2019. Në rast se nuk specifikohet ndryshe, për pasuritë financiare, shumat në tabelë paraqesin vlera kontabël bruto.

SHPALOSJET SIPAS KLASËS SË VLERËSIMIT TË RREZIKUT KREDITOR - KREDITË PËR KLIENT SIPAS KOSTOS SË AMORTIZUAR - PORTFOLIO E KREDIVE KORPORATË

31 dhjetor 2019	12-muaj HPK	Jetëgjatësia HPK Kredi jo të provizionuara	Jetëgjatësia HPK Kredi të provizionuara	Gjithsej
Korporatat e mëdha				
Kredi të kualitetit të lartë (rankuar A)	4,068,305	-	-	**4,068,305**
Të kënaqshme (rankimi B&C)	134,564,735	5,835,839	27,795	**140,428,369**
Vrojtuese (risk të lartë) (rankuar D më poshtë se C)	-	-	-	**-**
Të dështuara (Më poshtë se D dhe përmbi 90 ditë vones)	-	-	1,530,977	**1,530,977**
Gjithsej të vlerësuara	138,633,040	5,835,839	1,558,772	**146,027,651**
Të pa vlerësuara	211,560	-	-	**211,560**
Gjithsej shuma bruto	**138,844,600**	**5,835,839**	**1,558,772**	**146,239,211**
Vlera e bartur	**134,253,483**	**5,555,097**	**1,381,363**	**141,189,943**
Kolaterali i mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	324,115,453	19,783,773	6,798,244	**350,697,470**
Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme				
Kredi të kualitetit të lartë (rankuar A)	1,477,949			**1,477,949**
Të kënaqshme (rankimi B&C)	28,924,852	2,001,303	12,360	**30,938,515**
Vrojtuese (risk të larte) (rankuar D më poshtë se C)	-	-	-	**-**
Të dështuara (Më poshtë se D dhe përmbi 90 ditë vonesë)	-	-	1,991,856	**1,991,856**
Gjithsej të vlerësuara	**30,402,801**	**2,001,303**	**2,004,216**	**34,408,320**
Të pa vlerësuara	231,594	109,693	**-**	**341,287**
Gjithsej shuma bruto	**30,634,395**	**2,110,996**	**2,004,216**	**34,749,607**
				-
Vlera e bartur	**29,632,153**	**1,986,842**	**1,695,563**	**33,314,558**
Kolaterali i mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	93,111,640	6,277,753	7,869,054	107,258,447
Ndërmarrjet e vogla				
Kredi të kualitetit të lartë (rankuar A)	1,357,020			**1,357,020**
Të kënaqshme (rankimi B&C)	11,111,498	1,068,440	2,751	**12,182,689**
Vrojtuese (risk të larte) (rankuar D më poshtë se C)				**-**
Të dështuara (Më poshtë se D dhe përmbi 90 ditë vones)			460,914	**460,914**
Gjithsej të vlerësuara	**12,468,518**	**1,068,440**	**463,665**	**14,000,623**
Të pa vlerësuara	**1,527,551**	**67,553**	**8,730**	**1,598,111**
Gjithsej shuma bruto	**13,996,069**	**1,135,993**	**472,395**	**15,598,734**
Vlera e bartur	**13,450,919**	**1,129,830**	**374,018**	**14,954,767**
Kolaterali i mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	48,648,730	5,438,383	1,725,198	**55,812,311**
Zërat jashtëbilancor	**201,089**	**1,249**	**30,076**	**232,414**
Lejimet per humbjet nga kartat e kreditit	11,420	216	9,338	**20,974**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

iii. Analiza kualitative kreditore (vazhdim)

Tabela e mëposhtme paraqet informacione në lidhje me cilësinë e kreditit për kreditë e klientëve për portofolin e shitjes me pakicë në vitin 2020. Në rast se nuk specifikohet ndryshe, për pasuritë financiare, shumat në tabelë paraqesin vlera kontabël bruto.

SHPALOSJET SIPAS KLASËS SË VLERËSIMIT TË RREZIKUT KREDITOR - KREDITË PËR KLIENT SIPAS KOSTOS

31 dhjetor 2020	12-muaj HPK	Jetëgjatësia HPK Kredi jo të	Jetëgjatësia	Gjithsej
Hipotekare				
Të dështuara		25,179	1,290,756	1,315,935
Jo te vlerësuara	33,668,866	4,552,549		38,221,415
Gjithsej shuma bruto	**33,668,866**	**4,577,728**	**1,290,756**	**39,537,350**
Kolaterali i mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	102,644,128	19,908,237	5,269,160	127,821,525
Klientët				
Të dështuara		62,925	808,994	871,919
Jo të vlerësuara	83,740,363	4,727,220	1,540	88,469,123
Gjithsej shuma bruto	**83,740,363**	**4,790,145**	**810,534**	**89,341,042**
Kolaterali i mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	69,366,224	5,967,758	919,192	76,253,174
Kartat e kreditit				
Të dështuara		28,015	290,218	318,233
Jo të vlerësuara	3,074,957	25,724	29,640	3,130,321
Gjithsej shuma bruto	**3,074,957**	**53,739**	**319,858**	**3,448,554**
Kolaterali i mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	-	-	-	-
	5,746,724	32,630	1,136,625	6,915,979
ZËRAT JASHTËBILANCOR	26,705	246	59,409	86,359
Lejimet per humbjet nga kartat e kreditit	58,035	1,253	322,815	382,104

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

iii. Analiza kualitative kreditore (vazhdim)

Tabela e mëposhtme paraqet informacion në lidhje me cilësinë e kreditit të kredive të klientëve për portofolin e shitjes me pakicë në vitin 2019. Përveçse në rastet ku deklarohet ndryshe, për pasuritë financiare, shumat në tabelë paraqesin vlera kontabël bruto.

SHPALOSJET SIPAS KLASËS SË VLERËSIMIT TË RREZIKUT KREDITOR - KREDITË PËR KLIENT SIPAS KOSTOS SË AMORTIZUAR - PORTFOLIO E KREDIVE INDIVIDUALE

31 dhjetor 2019	12-muaj HPK	Jetëgjatësia HPK Kredi jo të provizionuara	Jetëgjatësia HPK Kredi te provizionuara	Gjithsej
Hipotekore				
Të dështuara			1,258,443	1,258,443
Jo te vlerësuara	32,086,037	1,047,229	1,636	33,134,902
Gjithsej shuma bruto	**32,086,037**	**1,047,229**	**1,260,079**	**34,393,345**
Kolaterali i mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	80,324,968	3,622,511	2,744,651	86,692,130
Klientët				
Të dështuara			767,532	767,532
Jo të vlerësuara	79,054,700	911,982	42,159	80,008,841
Gjithsej shuma bruto	**79,054,700**	**911,982**	**809,691**	**80,776,373**
Kolaterali i mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	41,705,052	570,861	1,001,343	43,277,256
Kartat e kreditit				
Të dështuara			445,321	445,321
Jo te vlerësuara	3,680,137	123,599	4,378	3,808,114
Gjithsej shuma bruto	**3,680,137**	**123,599**	**449,699**	**4,253,435**
Kolaterali I mbajtur për asetet e provizionuara dhe asetet VDNFH	-	-	-	-
	4,924,137	79,283	1,018,969	**6,022,389**
ZËRAT JASHTËBILANCOR	39,275	1,267	151,368	**191,910**
Lejimet per humbjet nga kartat e kreditit	83,229	4,675	541,767	**629,671**

	12-muaj HPK	Jetëgjatësia HPK Kredi jo të provizionuaranot	Jetëgjatësia HPK Kredi te provizionuara	Gjithsej
Humbjet totale të lejuara sipas dhjetor 2020	4,413,785	6,275,607	1,714,069	12,403,461
Humbjet totale të lejuara sipas dhjetor 2019	7,021,597	435,252	1,938,868	9,395,717

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

iii. Analiza kualitative kreditore (vazhdim)

Kredi me kushte të rinegociuara

Kreditë me kushte të rinegociuara janë kredi që janë ristrukturuar për shkak të përkeqësimit të pozicionit financiar të huamarrësit dhe ku Banka ka bërë lëshime që në të kundërten nuk do ti merrte në konsideratë. Pasi të ristrukturohet kredia, performanca e saj monitorohet nga afër për qëllimet e testimit të provizionimit. Më poshtë janë vlerat kontabël të kredive për klientët, afati i të cilave është rinegociuar dhe është nën monitorim:

KREDITË E RISTRUKTURUARA PËR KLIENTË SIPAS KUALITETIT TË TYRE TË MATURA SIPAS KOSTOS SË AMORTIZIMIT

31 dhjetor 2020	Gjithsej shuma e kredive	Gjithsej shuma e kredive te ristrukturara	Kreditë e ristrukturuara (%)
Faza 1	266,435,033	627,437	0.24%
Faza 2	92,147,989	2,064,136	2.24%
Faza 3	6,080,140	2,606,390	42.87%
Ekspozimi para provizionimit	**364,663,162**	**5,297,963**	**1.45%**
Lejimet e fazës 1	4,345,954	2,711	1.08%
Lejimet e fazës 2	6,276,187	72,137	1.15%
Lejimet e fazës 3	1,781,320	435,466	25.41%
Gjithsej shuma neto	**352,259,701**	**4,787,649**	**1.36%**
Vlera e kolateralit	802,594,080	25,003,810	3.12%

31 dhjetor 2019	Gjithsej shuma e kredive	Gjithsej shuma e kredive te ristrukturara	Kreditë e ristrukturuara (%)
Faza 1	298,290,214	2,781,463	0.93%
Faza 2	11,165,637	2,764,725	24.76%
Faza 3	6,554,854	2,681,474	40.91%
Ekspozimi para provizionimit	**316,010,705**	**8,227,662**	**2.60%**
Stage 1 Allowance	7,070,849	76,262	1.08%
Stage 2 Allowance	436,735	28,927	6.62%
Stage 3 Allowance	2,099,573	372,651	17.75%
Gjithsej shuma neto	**306,403,548**	**7,749,823**	**2.53%**
Vlera e kolateralit	699,438,780	41,878,642	5.99%

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

iv. Kolaterali i kredisë dhe përmirsime të tjera të kredisë

Banka zbaton një sërë politikash dhe praktikash për të zbutur rrezikun e kredisë. Më e zakonshme është pranimi i kolateralit për fonde të avancuara. Banka ka politika të brendshme për pranueshmërinë e klasave specifike të kolateralit ose zbutjen e rrezikut të kredisë.
Banka përgatit një vlerësim të kolateralit të marrë si pjesë e procesit të krijimit të kredisë. Ky vlerësim shqyrtohet në mënyrë periodike. Llojet kryesore të kolateralit për kreditë dhe paradhëniet janë:

- Hipotekat mbi pronat rezidenciale;
- Pasuritë financiare
- Barrat mbi asetet e biznesit, siç janë objektet, makineritë dhe llogaritë e arkëtueshme;

Financimi afatgjatë dhe kreditimi i korporatave janë përgjithësisht të siguruara; lehtësirat kreditore individuale të revokueshme janë përgjithësisht pasiguruara.

Kolaterali i mbajtur si garanci për asetet financiare, përveç kredive dhe paradhënieve, varet nga natyra e instrumentit. Letrat me vlerë të borxhit, thesarit dhe faturave të tjera të pranueshme përgjithësisht janë të pasigurta, me përjashtim të letrave me vlerë të mbështetura nga asetet dhe instrumentet e ngjashme, të cilat sigurohen nga portofolet e instrumenteve financiare.
Politikat e Bankës lidhur me marrjen e kolateralit nuk kanë ndryshuar dukshëm gjatë periudhës raportuese dhe nuk ka pasur ndryshime të rëndësishme në cilësinë e përgjithshme të kolateralit të mbajtur nga Banka që nga periudha e mëparshmeMë poshtë është paraqitur një analizë e kolateralit të marrë gjatë viteve:

	Kreditë ndaj klientëve		
31 dhjetor 2020	**Individual**	**Korporatë**	**Gjithsej kreditë**
Pronat rezidenciale, komerciale dhe industriale	170,475,344	524,392,277	694,867,621
Pasuritë financiare	11,629,594	13,483,295	25,112,889
Të tjera	21,969,762	60,643,808	82,613,570
Gjithsej	**204,074,700**	**598,519,380**	**802,594,080**

	Kreditë ndaj klientëve		
31 dhjetor 2019	**Individual**	**Korporatë**	**Gjithsej kreditë**
Pronat rezidenciale, komerciale dhe industriale	350,783,232	104,227,225	455,010,457
Pasuritë financiare	10,986,755	10,369,922	21,356,677
Të tjera	151,998,240	71,073,406	223,071,646
Gjithsej	**513,768,227**	**185,670,553**	**699,438,780**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

iv. Kolaterali i kredisë dhe përmirsime të tjera të kredisë (vazhdim)

Kreditë e provizionuara dhe letrat me vlerë

Kreditë dhe letrat me vlerë të provizionuara janë kredi dhe letra me vlerë për të cilat Banka konstaton se është e mundshme që ajo nuk do të jetë në gjendje të mbledhë të gjithë principalin dhe interesin sipas kushteve kontraktuale të marrëveshjes së kredisë/të letrave me vlerë. Këto kredi vlerësohen nga A në D në sistemin e brendshëm të klasifikimit të Bankës dhe komiteti i riskut i BKT-së është i angazhuar me kategorizimin e konsumatorëve dhe rezultatit të tyre sipas kategorive përkatëse. Ky komitet vendos për ndryshimet e klasifikimit dhe merr veprimet e nevojshme sipas procedurave të monitorimit. Komiteti i Riskut i klasifikon kreditë sipas këtyre faktorëve:

- Aftësia për të paguar
- Gjendja financiare
- Aftësitë e menaxhimit
- Kolaterali dhe garantuesit
- Struktura e kredisë
- Industria dhe ekonomia

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

iv. Kolaterali i kredisë dhe përmirsime të tjera të kredisë (vazhdim)

Kreditë në vonesë por jo të provizionuara

Kreditë dhe letra me vlerë, ku interesi kontraktual ose pagesat e principalit janë me vonesë, por banka beson se provizionimi nuk është i përshtatshëm në bazë të nivelit të sigurisë/kolateralit në dispozicion dhe / ose fazës e arkëtimit të shumës së kredisë.

Lejimet për provizione

Banka krijon lejime për humbjet nga provizionet, kjo përfaqëson vlerësimin e saj ndaj humbjeve të pësuara në portofolin e saj të kredive dhe pasurive të tjera financiare. Të cilat lidhen me komponentin e humbjes specifike për ekspozimet individualisht të rëndësishme.

Politika e shlyerjeve

Banka shlyen një balance të kredisë/letrave me vlerë (dhe çdo lejim përkatës të humbjeve nga provizionet) me vendim të Bordit të Drejtorëve, në përputhje me rregulloret e Bankës Qëndrore të Kosovës "Mbi Menaxhimin e Rrezikut Kreditore". Vendimi për shlyerje ndërmerret pas shqyrtimit të informacioneve të tilla si: shfaqja e ndryshimeve të rëndësishme në pozicionin financiar të huamarrësit/emetuesit, huamarrësi/emetuesi nuk mund të paguajnë më detyrimin, ose që të ardhurat nga kolaterali nuk do të jenë të mjaftueshme për të paguar ekspozimin e tërë.

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(b) Risku kreditor (vazhdim)

v. Përqendrimi i riskut kreditor

Banka monitoron përqendrimet e rrezikut kreditor sipas sektorëve dhe sipas vend ndodhjes gjeografike. Një analizë e përqendrimit të rrezikut kreditor, nga kreditë dhe letrat me vlerë të investimit më 31 dhjetor 2019 dhe 31 dhjetor 2018 është paraqitur më poshtë:

	Shënimi	Kreditë për klientët		Kreditë për bankat		Investim në letra me vlerë	
		31- dhjetor -20	31- dhjetor -19	31- dhjetor -20	31- dhjetor -19	31- dhjetor -20	31- dhjetor -19
Vlera e mbartur	8,9.1,9.2	351,964,719	305,985,957	32,008,794	-	129,489,704.90	113,609,245
Përqendrimi sipas sektorit							
Korporate		222,076,965	189,275,170	4,995,384	-	4,512,248.56	2,431,704
Qeveri		-	-	-	-	82,056,532.62	92,954,700
Banka		-	-	27,013,410	-	42,920,923.84	18,222,841
Individ		129,887,754	116,710,787	32,008,794	-	-	
Gjithsej		**351,964,719**	**305,985,957**	**32,008,794**	**-**	**129,489,704.90**	**113,609,245**

Përqendrimi sipas lokacionit	Shënimi	Kreditë për klientët		Kreditë për bankat		Investim në letra me vlerë	
		31- dhjetor -20	31- dhjetor -19	31- dhjetor -20	31- dhjetor -19	31- dhjetor -20	31- dhjetor -19
Shqipëria		-	-	-	-	1,606,516	4,729,596
Kosova		351,964,719	305,985,957	-	-	41,302,217	65,167,441
Mali i Zi		-	-	-	-	4,834,707	4,092,984
Mbretëria e Bashkuar		-	-	-	-	3,365,079	-
Turqia		-	-	14,987,803.96	-	48,968,169	23,746,831
Egjipt		-	-	-	-	6,450,632	6,524,874
Ukrainë		-	-	-	-	8,288,664	3,474,026
Europë		-	-	-	-	-	3,441,791
Rusi		-	-	-	-	-	2,431,702
Nigeri		-	-	5,005,647	-	-	-
Uzbekistan		-	-	12,015,342	-	-	-
Japoni		-	-	-	-	1,562,473	-
Meksikë		-	-	-	-	1,411,141	-
Lindja e Mesme dhe Afrika		-	-	-	-	11,700,106	-
Gjithsej	8,9.1,9.2	**351,964,719**	**305,985,957**	**32,008,794**	**0**	**129,489,705**	**113,609,245**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që Banka do të ndeshet me vështirësi në përmbushjen e obligimeve të saj të lidhura me detyrimet financiare që janë vendosur me dhënien e parave ose të ndonjë pasurie tjetër financiare. Qëllimi i Menaxhimit të Rrezikut të Likuiditetit (MRL) është të sigurojë, sa më shumë të jetë e mundur, që vazhdimisht do të ketë likuiditet të mjaftueshëm për të përmbushur në kohë detyrimet, si në kushte normale ashtu dhe të pafavorshme, pa pësuar humbje të papranueshme apo të rrezikojë dëmtimin e reputacionit të Bankës. Politika e menaxhimit të rrezikut të likuiditetit të Bankës përfshin atë se si Banka identifikon, mat, monitoron dhe kontrollon këtë rrezik.

Organizimi i menaxhimit të rrezikut të likuiditetit: Organizimi i menaxhimit të rrezikut të likuiditetit të bankës përfshin dy organe të ndryshme në monitorimin dhe menaxhimin e likuiditetit. Përshlyerja e organeve të ndryshme ndihmon në shpërndarjen e qartë të përgjegjësisë për monitorimin / raportimin dhe menaxhimin e rrezikut të likuiditetit. Menaxhimi ditor i likuiditetit i përket Thesarit dhe FI Grupit, por monitorimi ditor i rrezikut të likuiditetit dhe përputhshmëria me limitet i takon Grupit të Menaxhimit të Riskut. Qëllimi kryesor i Grupit të Menaxhimit të Riskut, i cili kryen përmbledhjen ditore të raporteve të MRL, është të sigurojë një sinjal paralajmërues të hershëm të rrezikut të likuiditetit për Menaxhimin e lartë të Bankës.

Raportet e menaxhimit të riskut të likuiditetit: Politika e MRL të bankës përfshin raporte ditore dhe mujore të cilat shqyrtohen dhe monitorohen nga Departamenti i Rrezikut Operacional dhe të Tregut. Raportet ditore përfshijnë tabelën me daljet kumulative maksimale të keshit maksimale kumulative dhe tabelën e ndarjes së aseteve dhe pasiveve kumulative, të cilat kontrollojnë hyrjet dhe daljet ditore dhe mujore të likuiditetit likuiditetin deri në maturimin 1-vjeçar sipas skenarit të "biznesit si zakonisht". Raportet mujore përfshijnë tabelat e likuiditetit të stres testeve, të cilat kontrollojnë flukset hyrëse dhe dalëse ditore dhe mujore të likuiditetit sipas skenarëve të veçantë të bankës dhe situatës specifike të tregut deri në maturimin 3 mujor.

Qasja e MRL së Bankës rezulton në zbrazëtira pozitive të likuiditetit për të gjitha fazat kohore deri në një vit, më 31 dhjetor 2020.

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i likuiditetit

Më 31 dhjetor 2020, pasuritë, detyrimet dhe kapitali aksionar i Bankës kanë maturitet të mbetur si në vazhdim

	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Mbi 5 vite	I paspecifikuar	Gjithsej
Pasuritë							
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qëndrore	102,398,903	-	-	-	-	-	102,398,903
Plasmanet dhe llogaritë në banka	23,282,835	6,106,566	1,013,125	-	-	-	30,402,526
Instrumentet financiare të matura sipas VDNATGJ	-	2,112,908	3,664,930	68,595,948	26,885,487	-	101,259,272
Instrumentet financiare të matura sipas kostos së amortizuar	-	2,213,107	-	17,728,661	8,288,664	-	28,230,433
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	38,658	-	-	-	-	-	38,658
Kreditë dhe paradhëniet ndaj bankave	-	-	27,003,147	5,005,647	-	-	32,008,794
Kreditë dhe paradhëniet ndaj klientëve	4,197,476	3,958,618	37,663,384	158,948,130	147,197,111	-	351,964,719
Pasuri të tjera	3,963,626	837,430	2,180,865	-	-	-	6,981,921
Pasuri me të drejtë përdorimi	-	-	-	-	-	2,053,083	2,053,083
Gjithsej pasuritë	**133,881,498**	**15,228,629**	**71,525,451**	**250,278,386**	**182,371,262**	**2,053,083**	**655,338,309**
Detyrimet							
Depozitat e klientëve	275,314,387	15,136,120	122,994,449	125,346,032	517,413	-	539,308,400
Detyrimet ndaj bankave	23,455,131	-	11,120,923	-	-	-	34,576,054
Detyrimet ndaj BKT Shqipëria	1,320,571	-	-	-	-	-	1,320,571
Akrualet dhe detyrimet e tjera	1,978,468	-	-	-	-	-	1978468
Detyrimi i qirasë	-	-	-	-	-	2116340	2,116,340
Huazimet	-	-	450,062	17,797,086	-	-	18,247,148
Gjithsej detyrimet	**302,068,557**	**15,136,120**	**134,565,434**	**143,143,118**	**517,413**	**2116340**	**597,546,982**
Pozicioni neto	**(168,187,059)**	**92,509**	**(63,039,983)**	**107,135,268**	**181,853,849**	**(63,257)**	**57,791,327**
Pozicioni kumulativ neto	**(168,187,059)**	**(168,094,550)**	**(231,134,533)**	**(123,999,265)**	**57,854,584**	**57,791,327**	**-**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(c) Rreziku i likuiditetit (vazhdim)

Raportet e MRL-së janë gjeneruar për valutën euro dhe për pasqyrën e pozicionit financiar. Janë përcaktuar limitet maksimale të rrjedhës së parasë së gatshme, të cilat menaxhohen dhe monitorohen në baza ditore.

Pasuritë dhe detyrimet paraqiten në maturimin e tyre të mbetur në tabelën e mësipërme. Hendeqet e likuiditetit kumultaiv janë negative për shkak të përqendrimit të lartë të depozitave (llogarive rrjedhëse).

Më 31 dhjetor 2019 pasuritë, detyrimet dhe kapitali aksionar i Bankës kanë maturitet të mbetur si në vazhdim:

	Deri në 1 muaj	1-3 muaj	3-12 muaj	1-5 vite	Mbi 5 vite	I paspecifikuar	Gjithsej
Assets							
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qëndrore	38,501,618	-	-	-	-	30,288,265	68,789,883
Plasmanet dhe balancat me bankat	30,573,029	5,630,779	-	1,041,176	-	-	37,244,984
Investimi në letra me vlerë	188,059	446,007	5,110,041	67,775,540	32,392,185	-	105,911,832
Letrat me vlerë të mbajtura deri në maturim	-	91,028	29,987	7,576,398	-	-	7,697,413
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	25,139	-	-	-	-	-	25,139
Kreditë dhe paradhëniet për klientët	13,555,835	22,954,481	140,690,061	92,847,391	35,938,189	-	305,985,957
Pasuri të tjera	2,875,019	-	2,653,640	-	-	-	5,528,659
Pasuri me të drejtë përdorimi	-	-	-	-	-	2,799,428	2,799,428
Gjithsej pasuritë	**85,718,699**	**29,122,295**	**148,483,729**	**169,240,505**	**68,330,374**	**33,087,693**	**533,983,295**
Detyrimet							
Depozitat e klientëve	226,055,045	15,777,392	99,794,421	107,525,346	-	-	449,152,204
Detyrimet ndaj bankave	1,436,133	1,381,979	1,842,961	-	-	-	4,661,073
Detyrimet ndaj BKT Shqipëria	774,405	-	-	-	-	-	774,405
Detyrimi i tatimit të shtyer	-	196,960	-	-	-	-	196,960
Akrualet dhe detyrimet e tjera	2,299,295	-	-	-	-	-	2,299,295
Detyrimei i qirasë	-	-	-	-	-	2,841,154	2,841,154
Huazimet	18,169	-	4,037,222	18,227,778	-	-	22,283,169
Gjithsej detyrimet	**230,583,047**	**17,356,331**	**105,674,604**	**125,753,124**	**-**	**2,841,154**	**482,208,260**
Pozicioni neto	**-144,864,348**	**11,765,964**	**42,809,125**	**43,487,381**	**68,330,374**	**30,246,539**	**51,775,035**
Pozicioni kumulativ neto	**-144,864,348**	**-133,098,384**	**-90,289,259**	**-46,801,878**	**21,528,496**	**51,775,035**	**-**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i tregut

1) Rreziku i valutave të huaja

Rreziku i valutave së huaja është rreziku që vlera e instrumenteve financiare do të ndryshoi për shkak të ndryshimeve në kurset e këmbimit të valutave të huaja. Banka e menaxhon këtë rrezik duke vendosur dhe monitoruar limitet mbi pozicionet e hapura dhe gjithashtu duke siguruar që këto pozicione të mbeten në përputhje me udhëzimet e Bankës Qendrore të Republikës së Kosovës dhe marrëveshjet e brendshme operative të Bankës. Banka ka procedura për kontrollin e pavarur të pozicioneve të hapura në valutat e huaja. Grupi i Thesarit dhe Institucioneve Financiare menaxhon pozicionet e valutave të huaja dhe balancon përhapjen e valutave të Bankës në mënyrë të vazhdueshme. Tabelat vijuese paraqesin vlerën përkatëse të pasurive, detyrimeve dhe kapitalit aksionar sipas valutave më 31 dhjetor 2020 dhe 2019:

2020	**EUR**	**ALL**	**USD**	**GBP**	**CHF**	**Të tjera**	**Gjithsej**
Pasuritë							
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qëndrore	89,169,171	104	749,673	422,667	11,996,001	61,287	102,398,903
Plasmanet dhe llogaritë me banka	24,912,092	80,819	2,422,428	219,657	2,758,767	8,763	30,402,526
Instrumentet financiare të matura sipas VDNATGJ	75,239,371	-	22,654,822	2,220,797	1,144,282	-	101,259,272
Instrumentet financiare të matura sipas kostos së amortizuar	9,790,769	-	18,439,663	-	-	-	28,230,433
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	-	25,886	-	-	12,771	-	38,658
Kreditë për banka	32,008,794	-	-	-	-	-	32,008,794
Kreditë për klientët	351,964,707	-	11	-	1	-	351,964,719
Pasuritë tjera	5,812,008	-	1,232,401	-	33,007	-	7,077,415
Gjithsej pasuritë	**588,896,912**	**106,809**	**45,498,998**	**2,863,121**	**15,944,829**	**70,050**	**653,380,721**
Detyrimet							
Depozitat e klientëve	521,260,262	355	10,596,460	2,151,131	5,299,055	1,136	539,308,400
Detyrimet ndaj bankave	31,581,460	-	1,137,721	23	1,856,850	-	34,576,054
Detyrimet ndaj BKT Shqipëria	941,269	-	378,870	383	-	49	1,320,571
Detyrimi i tatimit të shtyer	-	-	-	-	-	-	-
Provizionet	654,968	-	-	-	-	-	654,968
Detyrimi i tatimit në fitim	-	-	-	-	-	-	-
Gjithsej detyrimet	**554,437,959**	**355**	**12,113,051**	**2,151,537**	**7,155,905**	**1,185**	**575,859,992**
Pozicioni neto	**34,458,952**	**106,454**	**33,385,947**	**711,584**	**8,788,924**	**68,865**	**77,520,726**
Pozicioni neto (hendeku)	**34,458,952**	**34,565,406**	**67,951,353**	**68,662,937**	**77,451,861**	**77,520,726**	**-**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

1) Rreziku i valutave të huaja (vazhdim)

2019	EUR	ALL	USD	GBP	CHF	Të tjera	Gjithsej
Pasuritë							
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qëndrore	89,169,171	104	749,673	422,667	11,996,001	61,287	102,398,903
Plasmanet dhe llogaritë me banka	24,900,571	80,819	2,422,428	219,657	2,758,767	8,763	30,391,005
Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	75,239,371	-	22,654,822	2,220,797	1,144,282	-	101,259,272
Letrat me vlerë të mbajtura deri në maturim	9,790,769	-	18,439,663	-	-	-	28,230,432
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	-	25,886	-	-	12,771	-	38,657
Kreditë për banka	32,008,794	-	-	-	-	-	32,008,794
Kreditë për klientët	351,964,707	-	11	-	1	-	351,964,719
Gjithsej pasuritë	**583,073,383**	**106,809**	**44,266,597**	**2,863,121**	**15,911,822**	**70,050**	**646,291,782**
Detyrimet							
Depozitat e klientëve	433,746,576	371	8,196,247	1,890,593	5,318,407	10	449,152,204
Detyrimet ndaj bankave	4,024	-	1,427,293	25	3,229,731	-	4,661,073
Detyrimet ndaj BKT Shqipëria	418,278	-	355,668	403	-	56	774,405
Detyrimi i tatimit të shtyer	196,960	-	-	-	-	-	196,960
Akrualet dhe detyrimet tjera	2,170,038	-	111,919	-9,932	27,270	-	2,299,295
Detyrimi i tatimit në fitim	22,283,169	-	-	-	-	-	22,283,169
Gjithsej detyrimet	**458,819,045**	**371**	**10,091,127**	**1,881,089**	**8,575,408**	**66**	**479,367,106**
Pozicioni neto	**124,254,338**	**106,438**	**34,175,470**	**982,032**	**7,336,414**	**69,984**	**166,924,676**
Pozicioni neto (hendeku)	**124,254,338**	**124,360,776**	**158,536,246**	**159,518,278**	**166,854,692**	**166,924,676**	-

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

1) Rreziku i valutave të huaja (vazhdim)

Tabela e mëposhtme tregon ndjeshmërinë e Bankës për rrezikun e valutës së huaj. Analiza e ndjeshmërisë përfshinë vetëm zërat monetarë të shprehur në valutë të huaj në fund të vitit, duke bërë rregullimin e vlerës së tyre kur kursi i këmbimit të valutave të huaja ndryshohet me 1% dhe/ose 5%. Shuma e pafavorshme më poshtë shënon një rënie të fitimit ose humbjes e cila shfaqet në rast se euro rrit vlerën e saj krahasuar me valutat e huaja me 1% dhe/ose 5%. Kur vlera e euro në krahasim me valutat e huaja zvogëlohet me 1% dhe/ose 5%, efekti në fitim ose humbje është i barabartë, por me indeksin e kundërt siç tregohet në tabelën më poshtë:

në euro	Ndryshimi në 2020	Fitimi ose humbja 2020
ALL	5%	5,323
USD	5%	1,661,670
GBP	1%	6,837
CHF	5%	439,430
Të tjera	5%	3,434

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a.
Shënimet shjeguese për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(vlerat në Euro, përveçse kur deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

1) Rreziku i valutave të huaja (vazhdim)

Rreziku i normave të interesit është rreziku që vlera e instrumenteve financiare do të ndryshoj për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut. Departamenti i thesarit në Degën Qendrore menaxhon rrezikun e normës së interesit nëpërmjet monitorimit të kushteve të tregut dhe duke marrë vendime të nevojshme të caktimit të çmimeve të reja apo ndryshime në aprovime me miratimin e Komitetit të pasurive dhe detyrimeve në Degën Qendrore. Analiza e ndjeshmërisë është përcaktuar në bazë të ekspozimit ndaj normave të interesit për pasuritë dhe detyrimet financiare duke supozuar se shumat e tyre të papaguara në datën e raportimit ishin të papaguara për tërë vitin.Normat mesatare efektive të kategorive të rëndësishme të pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës më 31 dhjetor 2020 janë si në vijim:

	USD	*Euro*
Pasuritë		
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qëndrore	-	-
Kreditë dhe paradhëniet për bankat	-	3.86%
Kreditë për klientët	-	5,73%
Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	5.93%	3.33%
Detyrimet		
Depozitat e klientëve dhe detyrimet ndaj bankave	0.5%	2.01%

Normat mesatare efektive të kategorive të rëndësishme të pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës më 31 dhjetor 2019 janë si në vijim:

	USD	*Euro*
Pasuritë		
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qëndrore	-	-
Kreditë dhe avanset për bankat	-	-
Kreditë për klientët	6.00%	5.95%
Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	6.69%	3.12%
Detyrimet		
Depozitat e klientëve dhe detyrimet ndaj bankave	1.90%	1.06%

Një analizë e ndjeshmërisë së Bankës për një rritje ose rënie të normave të interesit të tregut (duke supozuar që nuk ka lëvizje asimetrike të kurbave të normave si dhe një pasqyrë qëndrueshme e pozicionit financiar) është si në vijim:

2020	**Skenarët deri në 1 vit**		**Skenarët mbi 1 vit**	
	100 bp Zvogëlim	100 bp Rritje	100 bp Zvogëlim	100 bp Rritje
Efekti i fitimit (humbjes) së vlerësuar	(2,716,050)	2,716,050	2,900,022	(2,900,022)

2019	**Skenarët deri në 1 vit**		**Skenarët mbi 1 vit**	
	100 bp Zvogëlim	100 bp Rritje	100 bp Zvogëlim	100 bp Rritje
Efekti i fitimit (humbjes) së vlerësuar	(925,473)	925,473	1,421,060	(1,421,060)

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i tregut (vazhdim)

1) Rreziku i valutave të huaja (vazhdim)

Datat e vendosjes së çmimeve të reja të kategorive të rëndësishme të pasurive dhe detyrimeve financiare të Bankës më 31 dhjetor 2020 dhe 2019 janë si në vijim:

2020	***Deri në 1 muaj***	***1-3 muaj***	***3-12 muaj***	***1-5 vite***	***Mbi 5 vite***	***I pa specifikuar***	***Gjithsej***
Pasuritë							
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qëndrore	67,945,029	-	-	-	-	34,453,874	102,398,903
Llogaritë në banka	23,282,835	6,106,566	-	1,013,125	-	-	30,402,526
Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	-	2,112,908	3,664,930	68,595,948	26,885,487	-	101,259,272
Letrat me vlerë të mbajtura deri në maturim		2,213,107	-	17,728,661	8,288,664	-	28,230,433
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	38,658	-	-	-	-	-	38,658
Kreditë për banka	-	-	27,003,147	5,005,647	-	-	32,008,794
Kreditë për klientët	4,197,476	3,958,618	37,663,384	158,948,130	147,197,111	-	351,964,719
Gjithsej pasuritë	**95,463,998**	**14,391,199**	**68,331,461**	**251,291,511**	**182,371,261**	**34,453,874**	**646,303,305**
Detyrimet							
Depozitat e klientëve dhe detyrimet ndaj bankave & Detyrimet e bazuara në Transaksionet Repo	300,090,089	15,136,120	134,115,371	125,346,032	517,413	-	575,205,024
Huamarrjet	-	-	450,062	17,797,086	-	-	18,247,148
Gjithsej detyrimet	**300,090,089**	**15,136,120**	**134,565,433**	**143,143,118**	**517,413**	**-**	**593,452,173**

2019	***Deri në 1 muaj***	***1-3 muaj***	***3-12 muaj***	***1-5 vite***	***Mbi 5 vite***	***I pa specifikuar***	***Gjithsej***
Pasuritë							
Paraja dhe llogaritë në Bankën Qëndrore	38,501,618	-	-	-	-	30,288,265	68,789,883
Llogaritë në banka	30,573,029	5,630,779	-	1,041,176	-	-	37,244,984
Letrat me vlerë në dispozicion për shitje	188,059	446,007	5,110,041	67,775,540	32,392,185	-	105,911,832
Letrat me vlerë të mbajtura deri në maturim	-	91,028	29,987	7,576,398	-	-	7,697,413
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria	25,139	-	-	-	-	-	25,139
Kreditë për klientët	13,555,835	22,954,481	140,690,061	92,847,391	35,938,189	-	305,985,957
Gjithsej pasuritë	**82,843,680**	**29,122,295**	**145,830,089**	**169,240,505**	**68,330,374**	**30,288,265**	**525,655,208**
Detyrimet							
Depozitat e klientëve dhe detyrimet ndaj bankave	227,491,178	17,159,371	101,637,382	107,525,346	-	-	453,813,277
Huamarrjet	18,169	-	4,037,222	18,227,778	-	-	22,283,169
Gjithsej detyrimet	**227,509,347**	**17,159,371**	**105,674,604**	**125,753,124**	**-**	**-**	**476,096,446**

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(e) Rreziqet operacionale

Rreziku operacional është rreziku i humbjes direkte dhe indirekte si rezultat i një sërë shkaqesh të lidhura me operacionet e Bankës, personelin, teknologjinë dhe infrastrukturën, si dhe nga faktorë të jashtëm përveç rreziqeve të kredisë, tregut dhe të likuiditetit, siç janë ato që rrjedhin nga kërkesat ligjore dhe rregullatore dhe standardet e sjelljes organizative të pranuara në përgjithësi. Rreziku operacional rrjedh nga të gjitha operacionet e Bankës. Qëllimi i Bankës është të menaxhojë rrezikun operacional si dhe të balancojë shmangien e humbjeve financiare dhe dëmtimin e reputacionit të saj me kosto të përgjithshme efektive dhe të shmang procedurat e kontrollit të cilat kufizojnë iniciativën dhe kreativitetin.

Zbatimi i kontrolleve për të adresuar rrezikun operacional mbështetet nga zhvillimi i standardeve të përgjithshme për menaxhimin e rrezikut operacional dhe të zbatuara në bashkëpunim me Zyrën Qëndrore.

Objektiv i bankës është që të menaxhojë rrezikun operacional, si dhe të balancojë shmangien e humbjeve financiare dhe dëmtimit të reputacionit të bankës me efektivitet të përgjithshëm të kostos si dhe të shmangë procedurat e kontrollit që kufizojnë iniciativën dhe kreativitetin.

Zbatimi i kontrolleve për të adresuar rrezikun operacional mbështetet nga standarde të përgjithshme për menaxhimin e rrezikut operacional në fushat e mëposhtme:

- kërkesat për ndarjen e përshtatshme të detyrave, duke përfshirë edhe autorizimin e pavarur të transaksioneve
- kërkesat për barazimin dhe monitorimin e transaksioneve
- përputhja me kërkesat rregullatore dhe ligjore
- dokumentimi i kontrolleve dhe procedurave
- kërkesat për vlerësimin periodik të rrezikut operacional dhe përshtatshmërisë së kontrolleve dhe procedurave për administrimin e rreziqeve të identifikuara
- kërkesat për raportimin e humbjeve operacionale dhe propozimet e veprimeve përmirësuese
- zhvillimin e planeve kontingjente
- trajnimi dhe zhvillimi profesional
- standardet etike dhe të biznesit
- zvogëlimi i rrezikut, duke përfshirë dhe sigurimin ku ai është efektiv.

Përputhshmëria me standardet e brendshme mbështetet nga një program kontrollesh periodike të ndërmarra nga auditimi i brendshëm. Rezultatet e auditimit të brendshëm diskutohen me menaxhimin e njësisë ose degës përkatëse, një përmbledhje i dërgohet komitetit të auditimit dhe Menaxhimit të lartë të Bankës.

(f) Menaxhimi i kapitalit

Politika e Bankës është që të mbajë një bazë të fortë kapitali në mënyrë që të ruajë besimin e investitorëve, kreditorëve dhe tregut dhe të mbështesë zhvillimin e ardhshëm të biznesit. Ndikimi i nivelit të kapitalit në kthimin aksionar është gjithashtu i njohur dhe Banka njeh nevojën për të mbajtur një ekuilibër midis kthimeve më të larta që mund të jenë të mundshme me një raport më të lartë të borxhit kundrejtë kapitalit dhe përparësive dhe sigurisë së ofruar nga një pozicion i shëndoshë i kapitalit. Nuk ka pasur ndryshime të rëndësishme në menaxhimin e kapitalit të Bankës gjatë periudhës.

Kapitali rregullator

Banka monitoron adekuatshmërinë e kapitalit të saj duke përdorur, në mesin e masave të tjera, rregullat dhe normat e vendosura nga Banka Qendrore e Kosovës ("BQK"), i cili përfundimisht përcakton kapitalin ligjor të kërkuar për të mbështetur biznesin e tij.

Banka Kombëtare Tregtare Kosovë sh.a.
Shënimet shjeguese për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020
(vlerat në Euro, përveçse kur deklarohet ndryshe)

5. Menaxhimi i riskut financiar (vazhdim)

(f) Rreziqet operacionale

Adekuatshmëria e kapitalit

Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit është raporti i kapitalit rregullator me asetet e peshuara me rrezik dhe zërat bilancor, si dhe jashtë bilancor për rrezikun kreditor dhe rreziqe të tjera, kërkesat për kapital për riskun e tregut dhe opercional.

Treguesi minimal i raportit të kapitalit kundër ekspozimeve të pershuara me rrezik i kërkuar nga Banka Qendrore e Republikës së Kosoves është 12%. Treguesi minimal i raportit të kapitalit të klasit të parë është 8% dhe minimumi i treguesit së raportit të kapitalit sipas Rregullatorit është 12%.

Në dhjetor 2020, BKT ka raportuar treguesit si në vijim:

- Treguesi i kapitalit të klasit të parë 12.98% (2019: 12.89%)
- Total treguesi i kapitalit 14.03% (2019: 13.02%)

Pasuritë e peshuara me rrezik (MPRr)

Çdo klasë e ekspozimit ka kërkesat e saj specifike për të vlerësuar rrezikun e peshuar dhe ekspozimet e peshuara të rrezikut përkatës. Për rrezikun e kredisë dhe rreziqet tjera zbatohet Qasja e Standartizuar. Kërkesa për kapitalin e rrezikut operacional llogaritet në bazë të Qasjes së Treguesit Bazë.

6. Paraja dhe llogaritë me Bankën Qendrore

Paraja dhe llogaritë me Bankën Qendrore më 31 dhjetor 2020 dhe 2019 janë paraqitur në vijim:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Paraja në dorë	28,916,839	29,086,204
Llogaritë me BQK-në	73,482,064	39,703,679
	102,398,903	**68,789,883**

Llogaritë me BQK-në përfshijnë rezervën minimale të detyrueshme ligjore prej 10% të depozitave të klientëve në Kosovë.

Paraja dhe ekuivalentët e parasë më të përfshirë në pasqyrën e rrjedhave të parasë më 2020 dhe 2019 janë paraqitur në vijim :

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Paraja në dorë dhe llogaritë me Bankën Qendrore	102,398,903	68,789,883
Rezervat e detyrueshme	(34,453,870)	(30,288,265)
Llogaritë në banka	23,190,495	33,008,604
	91,135,529	**71,510,222**

Llogaritë me bankat në 31 dhjetor 2020 dhe 2019 përfshijnë llogaritë rrjedhëse me bankat vendase dhe të jashtme.

7. Plasmanet dhe balancat me bankat

Plasmanet dhe balancat me bankat sipas 31 dhjetorit 2020 dhe 31 dhjetorit 2019 përbëhen si meposhte:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Plasmanet	7,092,362	12,017,924
Llogaritë rrjedhëse	23,190,496	25,042,636
Interesi akrual	125,340	191,598
Provizionet	(5,672)	(7,174)
	30,402,526	**37,244,984**

Plasmanet afatshkurta në banka me maturitet deri në 1 vit dhe mbajnë të ardhura nga interesi nga 0.35% deri në 4.00% (31 dhjetor 2019: 5,637,953 euro janë me maturim origjinal deri në 1 vit).

8. Investimet në letrat me vlerë

Investimet në letrat me vlerë sipas 31 dhjetorit 2020 dhe 31 dhjetor 2019 janë prezentuar si më poshtë:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor2019
Bondet e thesarit dhe Eurobondet të matura sipas VDATGJ	101,259,272	105,911,832
Bondet korporative të matura sipas kostos së amortizuar	28,230,433	7,697,413
Gjithsej	**129,489,705**	**113,609,245**

Gjatë vitit 2020, banka ka realizuar fitim në shumën prej 2,313,753 euro për shkak të shitjes së letrave me vlerë të investimeve të matura në VDATGJ (2019: 974,325).

a) Investimet në letrat me vlerë – të matura sipas VDATGJ

Bondet e thesarit dhe eurobondet më 31 dhjetor 2020 jane prezentuar si me poshtë:

Lloji	Vlera nominale	Zbritja e pa amortizuar	Interesi akrual	Ndryshimet në vlerën e drejtë	Provizionimi (shënimi 24)	Vlera kontabël
Në valutën EUR	71,713,000	1,003,466	1,017,194	1,649,126	(143,415)	75,239,371
Në valutën CHF	1,110,905	638	5,867	26,912	(41)	1,144,282
Në valutën GBP	2,002,158	108,922	21,784	88,871	(939)	2,220,797
Në valutën USD	21,925,678	(587,698)	392,140	988,637	(63,935)	22,654,822
	96,751,742	**525,328**	**1,436,986**	**2,753,548**	**(208,330)**	**101,259,272**

Obligacionet e thesarit dhe eurobonove më 31 dhjetor 2019 përmbajnë si më poshtë

Lloji	Vlera nominale	Zbritja e pa amortizuar	Interesi akrual	Ndryshimet në vlerën e drejtë	Provizionimi (shënimi 24)	Vlera kontabël
Në valutën EUR	88,240,000	1,087,810	1,082,903	2,750,658	(206,671)	92,954,700
Në valutën CHF	3,408,882	41,961	22,013	108,509	(493)	3,580,872
Në valutën USD	8,990,564	(161,277)	170,020	404,643	(27,691)	9,376,260
	100,639,446	**968,494**	**1,274,936**	**3,263,810**	**(234,855)**	**105,911,832**

8. Investimet në letrat me vlerë (vazhdim)

b) Letrat me vlerë të investimeve - matur me koston e amortizuar

Letrat me vlerë të të matur me koston e amortizuar më 31 dhjetor 2020 përmbajnë si më poshtë:

Lloji	Vlera nominale	Zbritja e pa amortizuar	Interesi akrual	Provizionimi	Vlera kontabël
Në valutën EUR	9,400,000	61,669	360,487	(31,387)	9,790,769
Në valutën USD	18,270,720	(84,029)	308,915	(55,942)	18,439,663
Gjithsej	**27,670,720**	**(22,360)**	**669,402**	**(87,329)**	**28,230,433**

Letrat me vlerë të investimeve të matura me koston e amortizuar më 31 dhjetor 2019 përmbajnë si më poshtë:

Lloji	Vlera e blerjes	Zbritja e pa amortizuar	Interesi akrual	Provizionimi	Vlera kontabël
Në valutën Bond USD	8,011,394	(410,269)	121,015	(24,727)	7,697,413
	8,011,394	**(410,269)**	**121,015**	**(24,727)**	**7,697,413**

9. Kredi për klientë, banka dhe kredi të tjera të bashkuara

9.1 Kredi për klientë, banka dhe kredi të tjera të bashkuara

Kreditë dhe paradhëniet për bankat janë kreditë e shpërndara në bankat e huaja siç janë prezentuar në tabelën e mëposhtme:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Bank of Industry Limited	5,000,000	-
Ipoteka-Bank	7,000,000	-
Akbank T.A.S	6,000,000	-
Yapi Ve Kredi Bankasi AS	1,000,000	-
Turkiye Ihracat Kredi Bankasi A.S	1,000,000	-
Turkiye Garanti Bankasi AS	3,000,000	-
QNB FinansBank AS	2,000,000	-
UZAUTO MOTORS JSC	5,000,000	-
DENIZBANK A.S.	2,000,000	-
Gjithsej kreditë dhe paradhëniet te bankat	**32,000,000**	**-**
Interesi akrual	108,988	-
Minus lejimet për provizionimin e kredive (shënimi 24)	(100,194)	-
Kreditë dhe paradhëniet te bankat	**32,008,794**	**-**

Të gjitha kreditë janë në euro dhe mbajnë norma interesi që variojnë nga 1.85% në 4.50%. Të gjitha kreditë do të maturohen brenda një viti, përveç “Bank of Industry Limited” që do të maturoj për katër vjet. Kreditë nuk janë të siguruara me kolateral, përveç "Bank of Industy" e cila është e garantuar nga Banka Qendrore e Nogeria dhe "Uzato Motors SHA" e cila është e garantuar nga "Holdco UzAvtosanoat" dhe "UzAuto Motors Powertain".

9.2 Kreditë për klientë, neto

Kreditë ndaj klientëve përbëhen si në vijim:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Kreditë për klientët	362,539,025	313,987,080
Interesi akrual	2,124,137	2,023,625
Minus lejimet për provizionimin e kredive	(12,403,461)	(9,607,157)
Minus të ardhurat e shtyra nga komisionet	(294,982)	(417,591)
	351,964,719	**305,985,957**

Lëvizjet në lejimet për provizionimin e kredive:

	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor, 2020	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019
Më 1 janar	9,607,157	8,408,771
Zhvlerësimi për vitin	3,441,873	2,531,376
Kreditë e shlyera	(445,185)	(1,332,990)
Në fund të periudhës	**12,403,461**	**9,607,157**

Gjatë vitit, bazuar në vendimin e Bordit të Drejtorëve, Banka ka shlyer kredi në shumën totale prej 622,978 euro (2019: 3,233,656), nga të cilat kreditë e zhvlerësuara në vlerë prej 445,185 euro (2019: 1,332,990).

Ndarja e portofolit të kredisë është si më poshtë:

	2020	2019
Individuale	37%	38%
Ndërmarrjet private	63%	62%

Të gjitha kreditë janë në euro dhe mbajnë norma interesi që variojnë nga 0.5% në 22.2%. Banka ka dhënë disa kredi me norma interesi në kufirin minimal të treguar më sipër, të cilat janë më të ulta se normat që ofrohen zakonisht nga Banka, dhe janë të mbuluara nga kolateralët e parave të gatshme.

9. Kreditë për klientë, (vazhdim)

9.1 Kreditë për klientë, neto (vazhdim)

Klasifikimi i kredive të korporatave neto nga industria është si më poshtë:

	31 dhjetor 2020		31 dhjetor 2019	
	euro	**%**	**euro**	**%**
Ndërtimtari dhe industri të tjera	57,506,724	25%	49,975,478	25%
Tregtia me shumicë	48,984,192	21%	43,686,948	22%
Tregtia me pakicë	49,626,216	21%	40,686,125	21%
Prodhimtari	25,110,423	11%	23,812,383	12%
Hotele dhe shërbime të tjera	8,630,121	4%	13,530,589	7%
Shërbimet	21,720,758	9%	18,422,335	9%
Bujqësia	7,634,992	3%	5,680,625	3%
Të tjera	13,122,799	6%	793,069	0%
Gjithsej	**232,336,226**	**100%**	**196,587,552**	**100%**

Klasifikimi i kredive me pakicë sipas llojit është si vijon:

	31 dhjetor 2020		31 dhjetor 2019	
	euro	**%**	**euro**	**%**
Kreditë	127,974,476	97%	114,206,190	96%
Mbitërheqje dhe kartelë krediti	4,352,459	3%	5,216,963	4%
Gjithsej	**132,326,936**	**100%**	**119,423,153**	**100%**

10. Prona dhje pajisje

Prona dhe pajisjet më 31 dhjetor 2020 dhe 2019 përbëhen si më poshtë:

(në euro)	Toka	Përmirësimet në objektet me qira	Mjete motorike	Kompjuterët dhe pajisjet elektronike	Mobilje dhe pajisje	Gjithsej
Kosto						
Më 1 janar 2019	**-**	**3,051,458**	**524,231**	**4,972,417**	**1,520,220**	**10,068,326**
Shtesat gjatë vitit	-	37,088	561,079	823,580	19,523	1,441,270
Nxjerrjet jashtë përdorimi	-	-	(285,171)	-	-	(285,171)
Më 31 dhjetor 2019/ Më 1 janar 2020	**-**	**3,088,546**	**800,139**	**5,795,997**	**1,539,743**	**11,224,425**
Shtesat gjatë vitit	13,875,000	71,388	-	383,357	21,525	**14,351,270**
Nxjerrjet jashtë përdorimi	-		-			-
Më 31 dhjetor 2020	**13,875,000**	**3,159,934**	**800,139**	**6,179,354**	**1,561,268**	**25,575,695**
Zhvlerësimi i akumuluar						
Më 1 janar 2019	**-**	**(2,358,779)**	**(415,859)**	**(4,119,953)**	**(1,410,035)**	**(8,304,626)**
Tarifa për vitin	-	(223,537)	(103,765)	(495,250)	(39,407)	(861,959)
Nxjerrjet jashtë përdorimi	-	-	285,171	-	-	285,171
Më 31 dhjetor 2019/ Më 1 janar 2020	**-**	**(2,582,316)**	**(234,453)**	**(4,615,203)**	**(1,449,442)**	**(8,881,414)**
Tarifa për vitin	-	(219,961)	(132,432)	(368,262)	(16,283)	(786,653)
Nxjerrjet jashtë përdorimi	-	-	-	-	-	-
Më 31 dhjetor 2020	**-**	**(2,802,277)**	**(366,885)**	**(4,983,465)**	**(1,465,725)**	**(9,618,352)**
Vlera kontabël neto						
Më 1 janar 2019	**-**	**692,679**	**108,372**	**852,464**	**110,185**	**1,763,700**
Më 31 dhjetor 2019	**-**	**506,230**	**565,686**	**1,180,794**	**90,301**	**2,343,011**
Më 31 dhjetor 2020	**13,875,000**	**357,657**	**433,254**	**1,195,889**	**95,543**	**15,957,343**

Gjatë vitit 2020, Banka nuk ka shitur asnjë asset.

Gjatë vitit 2020, banka bleu një tokë në vlerë prej 13,875,000 euro, e cila do të përdoret për vendndodhjen e Zyrës Qendrore.

Më 31 dhjetor, 2020 dhe 31 dhjetor 2019 nuk ka asnjë pronë dhe pajisje të lënë peng.

10.1 Pasuritë me të drejtë përdorimi

Banka jep me qira pasurinë e përdorur për operacionet e degëve. Informacioni rreth qirave për të cilat Banka është qiramarrës paraqitet më poshtë:

	Pasuritë me të drejtë përdorimi	
	Prona	**Gjithsej**
Më 1 janar **2019**	3,632,695	3,632,695
Shtesat	9,871	9,871
Shpenzimet e zhvlersimit	(843,138)	(843,138)
Shpenzimet e interesit	-	-
Pagesat	-	-
Më 31 dhjetor 2019/1 janar 2020	**2,799,428**	**2,799,428**
Shtesat	-	-
Shpenzimet e zhvlërsimit	(746,345)	(746,345)
Më 31 dhjetor 2020	**2,053,083**	**2,053,083**

Më poshtë jepen vlerat kontabël të pasiveve të qirasë dhe lëvizjet gjatë periudhës:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Më 1 janar	**2,841,154**	**3,632,695**
Shtesa		9,871
Shpenzimet e interesit (shënimi 19)	78,340	99,994
Pagesat	(803,153)	(901,406)
Më 31 dhjetor	**2,116,340**	**2,841,154**

Më poshtë jepen vlerat e njohura si fitim ose si humbje:

	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019
Shpenzimet e amortizimit të Pasurive me të drejtë përdorimi	746,345	833,949
Shpenzimet e interesit për detyrimet e qirasë (shënimi 19)	78,340	99,994
Shpenzimi i qirasë - pagesa afatshkurta për qira	143,118	97,458
Shumat totale të njohura në fitim ose humbje	**967,802**	**1,031,401**

Më poshtë jepen shumat e detyrimeve afatshkurtra dhe afatgjata të qirasë:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Detyrimet afatshkurta të qirasë	123,653	791,264
Detyrimet afatgjata të qirasë	1,992,687	2,049,890
Gjithsej detyrimet e qirasë	**2,116,340**	**2,841,154**

11. Pasuritë e paprekshme

Prona dhe pajisjet më 31 dhjetor 2020 dhe 2019 përbëhen si më poshtë:

	Pasuritë e paprekshme	Gjithsej
Kosto		
Më 1 janar 2019	276,520	276,520
Shtesat gjatë vitit	5,787	5,787
Nxjerrjet jashtë përdorimit	-	-
Më 31 dhjetor 2019/ janar 2020	**282,307**	**282,307**
Shtesat gjatë vitit	81,296	81,296
Nxjerrjet jashtë përdorimi	-	-
Më 31 dhjetor 2020	**363,603**	**363,603**
Zhvlerësimi i akumuluar		
Më 1 janar 2019	(248,714)	(248,714)
Tarifa për vitin	(21,541)	(21,541)
Nxjerrjet jashtë përdorimi	-	-
Më 31 dhjetor 2019/01 Janar 2020	**(270,255)**	**(270,255)**
Tarifa për vitin	(49,715)	(49,715)
Nxjerrjet jashtë përdorimi	-	-
Më 31 dhjetor 2020	**(319,970)**	**(319,970)**
Vlera kontabël neto		
Më 1 janar 2019	**27,806**	**27,806**
Më 31 dhjetor 2019	**12,052**	**12,052**
Më 31 dhjetor 2020	**43,633**	**43,633**

Më 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019 nuk ka asete të paprekshme të lëna peng.

12. Pasuri të tjera

Pasuritë tjera më 31 dhjetor 2020 dhe 2019 janë si vijon:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Transaksionet me kartela	2,579,403	3,093,640
Shpenzimet e parapaguara	545,276	119,121
Parapagime ndaj furnitorëve	86,924	101,243
Kolateralet e riposeduara nga Banka	2,085,071	1,892,971
Diferencat në paratë e gatshme	-	73
Pasuritë e tjera	1,910,249	665,733
	7,206,923	**5,872,782**
Minus lejimet për provizionim	(225,002)	(225,002)
	6,981,921	**5,647,780**

Lëvizjet në zhvlerësimin e pasurive të tjera

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Më 1 janar 2020	225,002	-
Shtesat gjatë vitit 2020	-	225,002
Kthimi i provizionimeve	-	-
Balanca më 31 dhjetor 2020	**225,002**	**225,002**

Lëvizjet në kolateralin e riposeduar, ku përfshihen prona të paluajtshme, paraqiten si më poshtë

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Më 1 janar	1,892,971	1,358,010
Shtesa	860,041	1,545,276
Shitje dhe largime	(667,940)	(1,010,315)
Më 31 dhjetor	**2,085,071**	**1,892,971**

13. Depozitat e klientëve

Depozitat e klientëve më 31 dhjetor 2020 dhe 2019 përbëhen si më poshtë:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Llogaritë rrjedhëse:		
Individuale	169,685,262	134,726,939
Ndërmarrjet private	77,918,978	58,340,514
Ndërmarrjet në pronësi shtetërore	17,639,575	19,538,518
	265,243,814	**212,605,971**
Shtuar: Maturiteti aktual i kontratave afatgjata	148,201,141	129,020,917
Gjithsej depozitat afatshkurta të klientëve	**413,444,955**	**341,626,888**
Depozitat me afat:		
Individuale	197,280,131	167,755,383
Ndërmarrjet private	35,161,133	28,050,870
Ndërmarrjet në pronësi shtetërore	41,623,322	40,739,980
	274,064,585	**236,546,233**
Zbritur: Maturiteti aktual i kontratave afatgjata	(148,201,141)	(129,020,917)
Gjithsej depozitat afatgjata të klientëve	**125,863,444**	**107,525,316**
	539,308,400	**449,152,204**

13. Depozitat e klientëve (vazhdim)

Llogaritë dhe depozitat rrjedhëse mund të analizohen më tej si më poshtë:

	31 dhjetor 2020			31 dhjetor 2019		
	Valuta vendore	**Valutat e huaja**	**Gjithsej**	**Valuta vendore**	**Valutat e huaja**	**Gjithsej**
Llogaritë rrjedhëse	**250,897,674**	**14,346,140**	**265,243,814**	**201,586,700**	**11,019,271**	**212,605,971**
Depozitat me afat	**270,362,588**	**3,701,998**	**274,064,585**	**232,159,875**	**4,386,358**	**236,546,233**
Një mujore	1,471,765	-	1,471,765	417,039	-	417,039
Tre mujore	1,247,578	-	1,247,578	594,297	-	594,297
Gjashtë mujore	7,228,419	755,042	7,983,461	3,690,618	821,585	4,512,203
Dymbëdhjetë mujore	91,935,989	2,576,527	94,512,516	85,440,867	2,951,175	88,392,042
Mbi dy vite	168,478,837	370,428	168,849,265	142,017,054	613,598	142,630,652
Gjithsej depozitat	**521,260,262**	**18,048,138**	**539,308,400**	**433,746,575**	**15,405,629**	**449,152,204**

Pesë depozituesit më të mëdhenj të Bankës në 31 dhjetor 2020 përbëjnë afërsisht 13% (2019: 16%) të totalit të depozitave.

14. Detyrimet ndaj bankave dhe institucioneve financiare

Detyrimet ndaj bankave më 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019 përbëhen si më poshtë:

	31 dhjetor 2020	**31 dhjetor 2019**
Llogarit rrjedhese	95,944	367,310
Depozitat me afat	12,410,912	4,292,804
Interesi akrual	2,296	959
	12,509,152	**4,661,073**
Detyrimet ndaj BKT Shqipëria	**1,320,571**	**774,405**
Marrveshjet REPO	22,043,649	-
Interesi akrual	23,248	-
Detyrimet e bazuara në Transaksionet Repo	**22,066,897**	**-**
Gjithsej	**35,896,625**	**-**

15. Akrualet dhe detyrimet e tjera

	31 dhjetor 2020	**31 dhjetor 2019**
Shpenzimet akruale	1,890,412	2,231,103
Depozitat e garancive të pranuara	7,123	6,656
Detyrimet të tjera	80,933	61,525
	1,978,468	**2,299,295**

Më 31 dhjetor 2020 bilanci i llogarive të pagueshme përfshin: llogari nën–degë për shlyerjen e kartave, tatime të pagueshme si mbajtja e tatimit për interesa, paga etj; bonuse të pagueshme të menaxhmentit, shpenzime të tjera të pagueshme.

"Depozitat e garancive të pranuara" përfaqësojnë garancitë e pranuara nga furnizuesit bazuar në kontratat me ta.

16. Huamarrjet

Huamarrjet më 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019 konsistojnë si më poshtë:

	31 dhjetor 2020	**31 dhjetor 2019**
Maturiteti aktual i kontratave afatgjata	4,894,444	4,037,222
Maturiteti jo - aktual i kontratave afatgjata	13,333,334	18,227,778
Gjithsej kontrata afatgjata	**18,227,778**	**22,265,000**
Interesi akrual	19,371	18,169
	18,247,148	**22,283,169**

1. Një kredi nga Fondi Evropian për Evropën Juglindore S.A. ("EFSE") në vlerë prej 10,000,000 euro u disbursua në 20 dhjetor 2019. Marzha e zbatueshme për kredinë është 2.35% në vit.
Kredia do të shlyhet në këste gjysmëvjetore radhazi duke filluar nga 15 dhjetor 2020 deri më 15 dhjetor 2024.

2. Një kredi nga Green for Growth Fund, Southeast Europe S.A. ("GGF") në vlerë prej 10,000,000 euro u disbursua në 16 dhjetor 2019. Marzha e zbatueshë për kredinë është 2.25% në vit.
Kredia do të shlyhet në këste gjysmëvjetore radhazi duke filluar nga 15 dhjetor 2020 deri më 15 dhjetor 2024.

3. Një kredi nga Fondi Evropian për Evropën Juglindore S.A. ("EFSE") në shumën prej 5,000,000 euro u disbursua në 20 dhjetor 2013. Marzha e zbatuesh për kredinë është 3% në vit.
Kredia do të shlyhet në këste gjysmëvjetore radhazi duke filluar nga 30 dhjetor 2015 deri më 30 dhjetor 2020.

4. Një kredi nga Fondi Evropian për Evropën Juglindore S.A. ("EFSE") në vlerë prej 5,000,000 euro u disbursua më 30 qershor 2014. Marzha e zbatueshme për kredinë është 3% në vit.
Kredia do të shlyhet në këste gjysmëvjetore radhazi duke filluar nga 30 qershor 2016 deri më 30 qershor 2021.

Kreditë janë dhënë me qëllim që t'u vendosen ndërmarrjeve private mikro, ndërmarrjeve të vogla dhe ndërmarrjeve (NVM) që janë regjistruar dhe / ose janë rezidentë në Kosovë për të financuar kapitalin qarkullues dhe kërkesat për investime.

Më 31 dhjetor 2020, Banka është në përputhje me marrëveshjet me EFSE, të tilla si raporti i hapur i ekspozimit të kredisë dhe raporti i kostos ndaj të ardhurave.

17. Kapitali

Më 31 dhjetor 2020 kapitali i autorizuar i aksioneve është 31,000,000 euro (2019: 22,000,000 euro). Banka është një kompani aksionare 100% e zotëruar nga Banka Kombëtare Tregtare J.S.C në Shqipëri. Të gjitha aksionet e emetuara janë paguar plotësisht. Mbajtësi i aksioneve të zakonshme ka të drejtë të marrë dividendë, nëse deklarohet. Të gjitha aksionet renditen njësoj në lidhje me pasuritë e mbetura të Bankës.

Me Vendimin e Aksionarit të datës 25 qershor 2020, kapitali aksionar i Bankës u rrit nga 22,000,000 euro në 31,000,000 euro me shtim kapitali të kryer në 29 Qershor 2020.

Tabela e mëposhtme tregon strukturën e aksionarit me 31 Dhjetor 2020 dhe 2019.

	31 dhjetor 2020			31 dhjetor 2019		
	Numri i aksioneve	**Gjithsej në Euro**	**%**	**Numri i aksioneve**	**Gjithsej në Euro**	**%**
Banka Kombetare Tregtare Sha në Shqipëri	**3,100,000**	**31,000,000**	**100**	**2,200,000**	**22,000,000**	**100**

Rezervat

Rezerva e vlerës së drejtë përfshin ndryshimin kumulativ neto në vlerën e drejtë të titujve të borxhit të matur në VDNATGJ (2017: pasuri financiare të disponueshme për shitje) derisa pasuritë të mos njihen ose riklasifikohen. Kjo shumë rritet me shumën e lejimit të humbjes.

Rezerva tjera

Ndryshimet ndërmjet rregulloreve të BQK-së dhe SNRF-ve	
Ndryshimet në fondin e provizioneve	(664,017)
Ndryshimet në interesin akrual	99,440
Ndryshimet në tatimin e shtyrë	277,547
Ndryshimet në fitimin e akumuluar nga vitet e mëparshme	(5,564)
Ndryshimet në detyrimet e tjera	592
Gjithsej rezerva tjera	**(292,002)**

Gjatë vitit që përfundoi më 31 dhjetor 2020, Banka Qendrore e Kosovës (BQK) ndryshoi kornizën e saj të raportimit rregullator dhe ndërpreu kërkesën për lëshimin e pasqyrave financiare statutore të përgatitura bazuar në një kornizë raportimi të ndryshme nga SNRF, e cila rezultoi në një efekt të njëhershëm të 292,002 euro. Kjo shumë nuk mund të shpërndahet si pagesë e dividendës ose ndonjë formë tjetër e shpërndarjes, derisa udhëzimet e mëtejshme ose miratimi të merren nga BQK-ja.

Fitimet e mbajtura

Fitimet e mbajtura më 31 dhjetor 2020, përfshijnë fitimet kumulative të pa shpërndara.

18. Të ardhurat nga interesi të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv

Të ardhurat nga interesi përbëhen si në vijim:

	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020	**Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019**
Kreditë për klientët	20,357,142	18,628,437
Të arkëtueshme nga BKT Shqipëria (Shënimi 25)	2,130	8,265
Letrat me vlerë	4,654,369	2,402,922
Llogaritë në banka	674,296	262,904
	25,699,458	**21,302,530**

19. Shpenzimet e interesit të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv

	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020	**Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019**
Depozitat e klientëve	4,641,540	3,834,936
Detyrimet ndaj bankave	261,257	167,356
Shpenzimet e interesit për huamarrjet	514,424	117,850
Shpenzimet e interesit për qiratë (shenim 10.1)	78,340	99,994
	5,495,560	**4,220,136**

20. Tarifat dhe komisionet, neto

Të hyrat dhe shpenzimet e tarifave dhe komisioneve përbëhen si në vijim:

	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor, 2020	**Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019**
Të hyrat nga tarifat dhe komisionet		
Aktiviteti kreditues	104,818	190,877
Shërbimet e pagesave ndaj klientëve	2,549,532	2,653,065
Mirëmbajtja e llogarive të klientëve	1,386,481	468,945
Transaksionet në para me klientët	501,385	480,141
	4,542,217	**3,793,028**
Shpenzimet e tarifave dhe komisioneve		
Transaksionet ndërbankare	(184,368)	(155,822)
	(184,368)	**(155,822)**
	4,357,849	**3,637,206**

21. Të tjera (shpenzime) / të ardhura, neto

	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020	**Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019**
Të hyra të tjera		
Fitimi nga shitja e pasurive fikse	-	50,887
Të hyrat nga pagesat e kredive të shlyera	261,782	201,765
Të tjera	159,090	10,703
	420,872	**263,355**
Shpenzimet të tjera		
Shlyerjet e kredive të konsumatorëve, neto	(177,794)	(1,900,666)
Shpenzime tjera	-	(139,115)
	(177,794)	**(2,039,781)**
Të tjera (shpenzime)/të ardhura, neto	**243,078**	**(1,776,426)**

22. Shpenzimet e personelit

Shpenzimet e personelit përbëhen si në vijim:

	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor, 2020	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor, 2019
Pagat	4,158,471	3,768,183
Shpenzimet e sigurimit shëndetësor	189,262	176,182
Përfitimet e tjera të punonjësve	646,513	371,289
	4,994,245	**4,315,654**

23. Shpenzimet administrative

Shpenzimet administrative përbëhen si në vijim:

	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019
Pagesat e qirasë (shënimi 10.1)	143,118	97,458
Shpenzimet e kartave të kreditit / debitit	1,472,807	1,412,690
Shpenzimet e telefonit, energjisë elektrike dhe IT	365,330	381,953
Shërbime të tjera të jashtme	1,224,765	1,128,072
Riparimet dhe mirëmbajtja	437,333	336,484
Shpenzimet e sigurimit	313,802	286,306
Taksat përveç tatimit mbi fitimet	501,252	398,243
Shpenzimet e zhvlerësimit	-	225,002
Shpenzimet e marketingut	290,833	271,647
Shkrimi dhe pajisje për zyre	75,283	80,444
Të ndryshme	95,439	96,089
Shpenzimet e përfaqësimit	38,499	41,284
Trajnimi	33,503	6,549
	4,991,964	**4,762,223**

Shpenzimet operacionale për kartat e Kreditit/ Debitit janë të lidhura me shpenzimet për lëshimin, mirëmbajtjen dhe shpenzimet operacionale për kartat e Kreditit/ Debitit.

24. Provizionomi i aseteve financiare, përveç kredive për klientët.

Lëvizjet në lejimet për provizionimet e pasurive financiare, përveç kredive për klientët dhe provizionet për zërat jashtë bilancor:

	Investimet ne letra me vlerë	Kreditë dhe paradhëniet ndaj bankave	Plasmanet ne banka	Provizion për zërat jashtë bilancor	Gjithsej
Më 1 janar 2019	**159,819**	**-**	**6,473**	**633,070**	**799,362**
Provizionet (lirimet) per vitin	99,763	-	701	- (96,449)	4,015
Më 31 dhjetor 2019/1 janar 2020	**259,582**	**-**	**7,174**	**536,621**	**803,377**
Provizionet (lirimet) per vitin	36,078	100,194	(1,503)	118,347	253,116
Më 31 dhjetor 2020	**295,660**	**100,194**	**5,672**	**654,968**	**1,056,494**

25. Transaksionet e palëve të ndërlidhura

Në përputhje me SNK 24 "Zbulimet e Palëve të Lidhura", një palë e lidhur është çdo palë që ka aftësinë të kontrollojë palën tjetër ose të ushtrojë ndikim të rëndësishëm mbi palën tjetër në marrjen e vendimeve financiare dhe operative.

Banka ka marrëdhënie të palëve të lidhura me aksionarët dhe anëtarët e saj të lidhur, drejtorët dhe zyrtarët ekzekutiv. Aksioneri i vetëm i Bankës është BKT Albania në pronësi të Calik Finansal Hizmetler, e cila është në pronësi të Calik Holding. Pala e fundit kontrolluese është z. Ahmet Calik.

Aktif Yatirim Bankasi dhe Kompania e Shpërndarjes dhe Furnizimit me Energji Elektrike të Kosovës J.S.C (KEDS) kontrollohen nga Calik Holding. Më 1 janar 2015 KEDS është i ndarë në dy kompani: KEDS dhe Kompania e Furnizimit me Energji Elektrike të Kosovës (KESCO).

Albtelcom sha është një kompani telekomunikacioni e vendosur në Shqipëri dhe kontrollohet me 93.2% nga Cetel Telecom në pronësi të Calik Holdinget

Balancat dhe transasionet me palët e lidhura

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Pasuritë		
Balancat me bankat:		
Aktif Yatirim Bankasi	42,325	31,478
Të arkëtueshme nga BKT Shaipëria	38,658	25,139
Kreditë ndaj klientëve:		
KEDS / KESCO	489	68
Albtelecom Sh.a	2,359,618	2,501,501
Menaxhmenti i lartë	418,332	207,456
Të tiera	100,159	-
Gjithsej pasuritë	**2,959,581**	**2,765,642**
Detyrimet		
Llogaritë rriedhëse te klientëve dhe ma afat:		
KEDS / KESCO	16,157,788	-
KEDS SHA	99,797	12,247,625
Aktif Yatirim Bankasi	8,517,679	-
Menaxhmenti I lartë	575,380	303,965
Detyrimet ndai BKT Shaipëria	1,320,571	774,406
REPO BKT Albania	12,546,399	-
ALBTELECOM	541	-
OTHER RELATED	753,029	-
Detyrime te tiera		
Aktif Yatirim Bankasi	-	-
Gjithsej detyrimet	**39,971,185**	**13,325,996**

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Zotimet dhe kontigjencat		
Garancionet në favor të klientëve:		
BKT Shqipëri	150,000	1,038,168
KEDS / KESCO	-	-
Menaxhimi i lartë	12,650	11,950
Zotimet në favor të klientëve:		
KEDS / KESCO	4,511	4,932
Menaxhmenti i lartë	54,198	26,937
Të tjera të ngjashme	22,515	-

25. Transaksionet e palëve të ndërlidhura (vazhdim)

Balancat e të arkëtueshmëve/ detyrimeve ndaj BKT Shqipërisë përfshijnë transferta të fondeve në emër të Bankës ose klientëve të saj, menaxhimin e pozicioneve të valutave të huaja që përformohen nga BKT Kosova, dhe balanca të tjera ndërmjet degëve**.**

	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019
Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse		
Të ardhurat e interesit nga:	**168,331**	**184,624**
Aktif Yatirim Bankasi	1,958	32,297
KESCO JSC & KEDS SHA	14	20,046
BKT ALBANIA	2,130	132,281
Albtelecom SHA	157,304	-
Të tjera të ngjashme	6,924	-
Shpenzimet e interesit për:	**(14,122)**	**(41,430)**
Aktif Yatirim Bankasi	(2,037)	(17,309)
BKT Albania	(3,514)	(24,121)
KESCO JSC & KEDS SHA	-	-
Të tjera të ngjashme	(8,571)	-
Tarifat dhe komisionet:	**61,155**	**43,376**
KESCO JSC & KEDS SHA	37,243	42,857
Albtelecom SHA	-	519
Aktif Yatirim Bankas	22,673	-
Të tjera të ngjashme	1,238	-
Neto	**215,364**	**186,570**

Balancat dhe transaksionet me drejtorët dhe zyrtarët ekzekutiv

Kompensimi i drejtorëve dhe zyrtarëve ekzekutiv është i përfshirë në shpenzimet e personelit. Mund të detajohet si në vijim:

	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019
Drejtorët	462,131	329,178
Zyrtarët ekzekutiv	454,105	460,025
	916,236	**789,203**

26. Zotimet dhe kontigjencat

Garancitë dhe letrat e kreditit	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Garancitë në favor të klientëve	20,232,074	11,061,309
Letër kreditë lëshuar për klientët	-	1,228,500
	20,232,074	12,289,809
Provizionet (shënime 24)	(654,968)	(536,621)
Garancitë dhe letrat e kreditit Neto	**19,577,106**	**11,753,188**

Garancionet e lëshuara në favor të klientëve janë të garantuara me anë të hipotekave ose kolateralit në para të gatshme.

Të tjera	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Zotimet e patërhequra të kreditit	40,578,963	37,231,125
Kolateralet për portofolin e kredive	802,594,080	699,473,780

26. Zotimet dhe kontigjencat (vazhdim)

Çështjet ligjore

Në rrjedhën normale të biznesit, Banka përballet me pretendimet ligjore dhe çështje gjyqësore. Drejtuesit e Bankës janë të mendimit se nuk do të ketë humbje materiale që do të lindin në lidhje me kërkesat ligjore të papaguara më 31 dhjetor 2020.

Zotimet e qirasë

Zotimet e qirasë për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020 dhe 2019 përbëhen si në vijim:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Jo më shumë se 1 vit	123,653	791,264
Mbi 1 vit por më pak se 5 vite	786,845	1,534,587
Mbi 5 vite	1,205,843	515,303
Gjithsej	**2,116,340**	**2,841,154**

Banka ka hyrë në zotime me qira me kohëzgjatje deri në dhjetë vjet. Banka mund të anulojë këto qira kur jep një periudhë njoftimi tre muajsh. Prandaj, në 31 dhjetor 2020 zotimi maksimal i pa anulueshëm i pagueshëm jo më vonë se një vit është 225,944 euro (2019: 201,509 euro).

27. Tatimi mbi të ardhurat

Tatimi mbi të ardhurat përbëhet si më poshtë:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Tatimi aktual mbi të ardhurat	1,187,347	1,061,431
Detyrimi tatimor i shtyrë	(22,790)	(490,853)
	1,164,557	**570,578**

Tatimi mbi rezultatet e bankës para tatimit ndryshon nga shuma teorike që do të dilte duke përdorur normën mesatare të ponderuar tatimore të zbatueshme ndaj fitimeve të bankave si në vijim:

	Për vitin e më 31 dhjetor 2020	Për vitin e më 31 dhjetor, 2019
Fitimi para tatimit	12,217,842	6,683,932
Rritur/zvogëluar me: shpenzimet e pazbritshme	(1,167,789)	(721,930)
Zhvlerësimi jo i lejuar tatimor	744,745	107,157
BQK humbjet nga zhvlerësimi të lejuara për qëllime tatimore	742,687	4,545,151
Diferenca në shpenzimet e lejuara BQK dhe IFRS-së	(664,016)	-
Fitimi i tatueshëm/ (humbjet) për vitin	**11,873,469**	**10,614,310**
Tatimi në fitim/(humbjet) e mbartura para	**1,187,347**	**1,061,431**
Fitimi para tatimit	**9.72%**	**15.88%**

27. Tatimi mbi të ardhurat (vazhdim)

Tatimi i shtyrë llogaritet duke u bazuar në normën tatimore prej 10%. Periudha e mbartjes për çdo humbje tatimore në pajtim me legjislacionin në Kosovë është shtatë vite. Banka nuk ka njohur pasuritë e shtyera tatimore neto të lidhura me diferencat e përkohshme, për shkak të faktit se nuk është e sigurtë që pasuria e shtyer tatimore do të përdoret. Humbjet tatimore janë të detajuara si më poshtë:

Lëvizja në të ardhurat e tatimit të shtyrë është si në vijim:

	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020	**Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019**
Detyrimi më 1 janar	277,547	(213,306)
Ngarkesa për periudhën	22,790	490,853
Detyrimi në fund të vitit	**300,337**	**277,547**

Detyrimet e tatimit të shtyrë të ardhurave i atribuohen pikave të mëposhtme:

	31 dhjetor 2020	**31 dhjetor 2019**
Lejimet për rënie në vlerë të kredive	-	454,515
Tatimi i shtyrë për komisionet e kredisë	(12,261)	-
Zhvlerësimi i ngadalësuar	160	10,716
Shpenzimet e shtyera të interesit	34,891	25,622
	22,790	**490,853**

Detyrimi mbi tatimin e të ardhurave konsiston si mëposhtë:

	Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2020	**Për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2019**
Fitimi (humbja) tatimore e akumuluar	**11,873,469**	**10,614,307**
Tatimi në të ardhura 10%	1,187,347	1,061,431
Parapagimet e tatimit në të ardhura gjatë vitit	(1,282,841)	(864,471)
Tatimi i arkëtueshëm mbi të ardhurat	**(95,494)**	**196,960**

28. Kurset e këmbimit

Kursi zyrtar i këmbimit i përdorur në konvertimin e zërave në valutë të huaj në pasqyrën e pozicionit financiar ishte si vijon:

	31-dhjetor-20		**31-dhjetor-19**	
Valuta	**Njësi për EUR**	**EUR për Njësi**	**Njësi për EUR**	**EUR për Njësi**
USD	1.227099999	0.814929509	1.12331371	0.8902233
GBP	0.899030000	1.112309934	0.85054793	1.1757128
CHF	1.080200000	0.92575449	1.08538604	0.9213312
ALL	123.4000000	0.008103728	121.77000033	0.0082122

29. Kontrata Swap

2020

Emri	*Data e regjistrimit*	*Data e maturimit*	*Shuma në euro*	*Valuta*
AKTIF INVESTMENT BANK	04/08/2020	02/02/2021	7,000,000	EUR
AKTIF INVESTMENT BANK	06/08/2020	16/02/2021	1,108,879	GBP
AKTIF INVESTMENT BANK	06/08/2020	23/02/2021	3,000,000	EUR
AKTIF INVESTMENT BANK	02/09/2020	02/03/2021	5,000,000	EUR
AKTIF INVESTMENT BANK	06/10/2020	07/04/2021	10,000,000	EUR
AKTIF INVESTMENT BANK	30/10/2020	17/02/2021	1,700,000	EUR
AKTIF INVESTMENT BANK	10/11/2020	14/05/2021	5,000,000	EUR
AKTIF INVESTMENT BANK	30/12/2020	12/01/2021	6,500,000	EUR
GJITHSEJ			**39,308,879**	

2019

Emri	*Data e regjistrimit*	*Data e maturimit*	*Shuma në euro*	*Valuta*
AKTIF INVESTMENT BANK	23-10-19	22-04-20	6,000,000	EUR
AKTIF INVESTMENT BANK	31-10-19	30-04-20	3,134,515	EUR
AKTIF INVESTMENT BANK	10-12-19	02-03-20	2,250,000	EUR
AKTIF INVESTMENT BANK	27-12-19	07-01-20	4,400,000	EUR
AKTIF INVESTMENT BANK	30-12-19	08-01-20	2,200,000	EUR
AKTIF INVESTMENT BANK	30-12-19	31-12-19	6,200,000	EUR
GJITHSEJ			**24,184,515**	

Të ardhurat / shpenzimet

Gjithsej shpnezimet për kontratat Swap për viti 2020 janë të përfshirë në "Fitimi / (Humbja) nga aktivitetet tregtare me valuta te huaja, neto dhe ishin 321,060 euro (2019: 58,302 euro).

30. Ngjarjet pas periudhës së raportimit

Nuk ka asnjë ngjarje tjetër pas periudhës raportuese që do të kërkonte rregullime ose shpalosje shtesë në pasqyrat financiare.